

suorittaa Helsingin kaupunkilähetykselle korvausta kaikkiaan 237,000 markkaa;

luovuttaa Ryttylän tilan lastensuojelulautakunnalle toukokuun 1 p:stä käytettäväksi kasvatuslaitokseksi;

Ryttylän lastenkodin kesäkuun 1 p:nä muutettavaksi kunnallisneuvos N. Toivoselta Pakinkylästä ostettuihin huviloihin<sup>1)</sup>;

antaa lastensuojelulautakunnan tehtäväksi yksissä neuvoin maanviljelyslautakunnan kanssa laatia ehdotuksen maa-alueen luovuttamiseksi Pakinkylästä lastensuojelulautakunnan tarpeisiin;

Ryttylän korjaustoihin myöntää 50,000 markkaa;

n. s. Toivosen huvilain korjauksiin myöntää 60,000 markkaa; sekä

osoittaa kaikki yllämainitut kustannukset, kaikkiaan 347,000 markkaa, valtuuston käyttövaroista Lastensuojelutoiminta nimisen pääluokan kohdalla.

*Lisämäärärahoja Korkeasaaren kansanpuistoa ja eläintarhaa varten.* Kansanpuistojen valvojan esityksestä kaupunginvaltuusto osoitti<sup>2)</sup> käyttövaroistaan Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan kohdalla 20,000 markan lisäyksen menosääntöön Korkeasaaren kansanpuistoa varten merkittyn määrärahaan ja 10,000 markan lisämäärärahan Korkeasaaren eläintarhaa varten.

## B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

*Toimenpiteitä kaupungin 1920 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksen johdosta.* Käsitellessään kaupungin 1920 vuoden tilejä ja tilinpäätöstä koskevaa kertomusta sekä kaupungin tilintarkastajain toimittamastaan kaupungin samanvuotisten tilien ja hallinnon tarkastuksesta antamaa kertomusta oli kaupunginvaltuusto kehoittanut<sup>3)</sup> budjettivaliokuntaansa hankkimaan tarkempaa selvitystä erinäisten tilintarkastajien esittämien muistutusten johdosta. Täyttäen sille annetun tehtävän lähetti budjettivaliokunta toukokuun 23 p:nä päivätyn mietinnön<sup>4)</sup>. Useihin vuositolintarkastajain muistutuksiin nähden huomautti valiokunta, että ne olivat kadottaneet merkityksensä sen johdosta, että kunnallishallinnossa oli ryhdytty toimenpiteisiin, jotka osin olivat poistaneet muistutuksen aiheen, osin taas sisältäneet tilintarkastajain vaatimusten toteuttamisen tai ainakin valmistuksen siihen.

Ollen yhtämieltä tilintarkastajien kanssa piti valiokunta puutteellisuutena, ettei kaupungin kiinteän omaisuuden katsastusmiehille ollut olemassa työjohtosääntöä ja ehdotti senvuoksi, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin puheenalaisen johtosääntöehdotuksen laatimisen jouduttamiseksi.

Koska palopääällikkö oli vuokrannut alipalopäälikölle käytettävissä olevan huoneiston paloasemalla, minkä toimenpiteen palotoimikunta oli hyväksynyt jättämättä kysymystä kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi, oli valiokunnan mielestä toimikuntaa huomautettava, että voimassa olevia säännöksiä on noudatettava.

Halkokonttorin hallinto antoi vuositolintarkastajien mielestä aihetta niin raskauttaviin muistutuksiin, että oli pantava kysymyksen alaiseksi, voi-

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 4. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 15. 11. 7 §. — <sup>3)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 66. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 9.

tiinko konttorille myöntää vastuunvapaus toiminnastaan. Vuonna 1919 oli toimikunta hyväksynyt kaksi halkojen ostoa koskevaa sopimusta yhteensä n. 2,500,000 markan määrään. Nämä sopimukset olivat itsessään epäedullisia, mutta hyväksyttiin ne, koska samalla oli olemassa hyvin edullinen rahtaus-tarjous. Viimemainitun sopimuksen täyttämisestä ei kuitenkaan asetettu takuuta eikä rahtauskuljettaja osoittautunut kykeneväksi täyttämään velvolli-suuksiaan, minkä johdosta halkokonttorille koitui melkoisia tappioita. Nämä halkokonttorin johtoa vastaan tehdyt muistutukset oli budjettivaliokunta ottanut harkittavaksi, jolloin valiokunta havaitsi selvitetynksi:

1) että halkotoimikunta edellämainitun kaupan yhteydessä on tehnyt rahtausvälipuheen, koskeva ostettuja halkoja, hankkimatta tietoa siitä kyke-neekö rahtauskuljettaja asettamaan välipuheessa edellytettyä takuuta, mutta että toimikunnalla välipuheen perusteella on ollut oikeus, ellei hyväksyttävää takuuta asetettu, itse ottaa laivauksen huostaansa;

2) että edellämainittu takuu oli oleva vakuutena osaksi siitä 100,000 markan suuruudesta käsirahasta, mikä takuusitoumusta esitettäessä olisi ollut maksettava rahtauskuljettajalle, osaksi vahingonkorvausta 5 markkaa kultakin sylältä saimaan halkoja ja 10 markkaa kultakin metrin sylältä, joita sopimuksen mukaisesti ei ollut kuljetettu, korvattaisiin, eli siis korkeintaan 240,000 markan suuruudesta vahingonkorvauksesta;

3) että halkokonttori, sittenkun rahtauskuljettaja oli osoittautunut kyke-nemättömäksi asettamaan takuuta, käyttäen hyväkseen hänen ja laivanomis-tajien välillä tehtyjä sopimuksia on rahoittanut laivauksen maksamalla rah-tausmaksut suoraan laivanomistajille, minkä ohessa konttorin menot kuljetuk-sesta likipitään ovat vastanneet todellisia kuljetuskustannuksia;

4) että todelliset kuljetuskustannukset käsittävät myöskin ne kustan-nukset, jotka ovat aiheutuneet siitä, että osa haloista tulvan johdosta oli irtaantunut rannoilta ja sittemmin kerättiin laivoihin;

5) että halkojen ostohinta todellisine kustannuksineen ei ole ylittänyt halkojen myyntihintaa Heisingissä;

6) että 3:ssa kohdassa mainittuun toimenpiteeseen on halkokonttorin silloinen johtaja ryhtynyt halkotoimikunnan 8 p:nä elokuuta 1918 hyväksymien halkokonttorin hallintoa koskevien säännöksiin 5 §:n perusteella, joka kuuluu seuraavasti:

»Toimeenpanevan johtajan tulee — — — itsenäisesti ja omalla vastuul-laan halkotoimikunnan valvonnan alaisena ja yksissä neuvoin tarkastajan kanssa järjestää ja johtaa kaikkia niitä tehtäviä, jotka koskevat — — — hal-kojen kuljetusta, varastoimista ja purkamista.»

Yllä esitetystä kävi valiokunnan mielestä ilmi, ettei, vaikkakin vuosi-tilintarkastajilla, siihen nähden että edellämainittu selvitys ainakin osittain oli esitetty sen jälkeen kuin he olivat antaneet kertomuksensa, oli voinut olla aihetta muistutukseensa, mitään syytä ollut edellä mainitun toimenpiteen johdosta olla myöntämättä halkotoimikunnalle tai halkokonttorin entiselle johtajalle vastuunvapautta ja vielä vähemmän heitä vastaan esittää vaati-muksia mahdollisesta vahingonkorvauksesta.

Uutena aloitteena kunnallishallinnon alalla oli vuositilintarkastajain ehdotus kaupungin tehoisuus- eli järjestelytoimiston perustamisesta, yk-sissä neuvoin laitosten ja lautakuntain kanssa tutkimaan ja erittelemään niiden suorittamia töitä ja töissä käytettyjä menetelystapoja saadakseen selville, mitä ehkä voitiin yksinkertaistuttaa tai jättää pois ja mitä oli lisättävä suurimman työtehon saavuttamiseksi mahdollisimman vähin kustannuksin.

Vaikkakaan valiokunta ei joka suhteessa voinut yhtyä vuositilintarkastajain perustelussaan antamiin lausuntoihin, piti valiokunta kuitenkin ehdotusta kunnallisen tehoisuustoimiston perustamisesta huomiota ansaitsevana, ja esitti senvuoksi, että kaupunginvaltuusto antaisi rahatoimikamarille tehtäväksi ottaa valmisteltavakseen vuositilintarkastajain esittämän ehdotuksen ja aikanaan kaupunginvaltuustolle tehdä esityksen niistä toimenpiteistä, jotka katsottiin tarpeellisiksi.

Esiteltäessä budjettivaliokunnan edellä selosteltua tilintarkastajain 1920 vuoden kertomusta koskevaa mietintöä päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto, hyväksyen valiokunnan kaikki ehdotukset, myöntää rahatoimikamarille samoin kuin kaikille muille hallinnollisille johto- ja lautakunnille vastuunvapauden niiden 1920 vuoden aikaisesta toiminnasta ja tilityksestä.

*Kertomus kaupungin 1921 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä.* Rahatoimikamari lähetti rahatoimikonttorin laatiman kertomuksen <sup>2)</sup> kaupungin tilinpäätöksestä, jonka yhteenveto oli seuraava:

#### *Tulot.*

|                                                                    |     |                 |
|--------------------------------------------------------------------|-----|-----------------|
| 1920 vuoden lasketun ja todellisen vajauksen välinen eroitus ..... | Smk | 6,743,456: 25   |
| Tuloja rahasäännön mukaan .....                                    | »   | 263,455,749: 62 |
| Laskettujen tulojen ylijäämä .....                                 | »   | 21,771,311: 14  |
| Määrärahoja säästynyt .....                                        | »   | 25,264,694: 82  |
|                                                                    | Smk | 317,235,211: 83 |
| Halkokonttorin vajuus vuodelta 1921.....                           | »   | 5,952,906: 39   |
| Yhteensä                                                           | Smk | 323,188,118: 22 |

#### *Menot.*

|                                        |     |                 |
|----------------------------------------|-----|-----------------|
| Laskettu vajuus vuodelta 1920 .....    | Smk | 7,000,000: —    |
| Määrärahoja rahasäännön mukaan .....   | »   | 256,455,749: 62 |
| Ylitettyjä määrärahoja .....           | »   | 30,472,049: 17  |
| Vajausta lasketuissa tuloissa .....    | »   | 25,884,816: 48  |
| Yhteensä                               | Smk | 319,812,615: 27 |
| Tilieroitus vuoteen 1922, säästö ..... | »   | 3,375,502: 95   |
| Yhteensä                               | Smk | 323,188,118: 22 |

Tilitys merkittiin <sup>3)</sup> tiedoksi. Tilinpäätöksen hyväksymisen samoin kuin vastuunvapauden myöntämisen johto- ja lautakunnille, minkä kunnallishallituksesta annetun asetuksen mukaisesti tuli tapahtua kesäkuussa, päätti <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto siirtää siksi kunnes kaupungin tilintarkastajat olivat antaneet kertomuksen puheenalaisen vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta.

*Kertomus kaupungin 1921 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta.* Vuositilintarkastajien tarkastettua kaupungin 1921 vuoden tilit ja hallinnon, lähetettiin selostus <sup>5)</sup> tarkastuksesta ynnä revisionikonttorin vuosikertomus kaupunginvaltuustolle, joka jätti <sup>6)</sup> sen budjettivaliokunnalle, jonka tuli kuultu-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 31. 5. 24 §. — <sup>2)</sup> Helsingin kaupungin tilasto V. 6. Kaupungin tilit ja tilinpäätös vuodelta 1921. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 3. 5. 11 §. — <sup>4)</sup> S:n 14. 6. 13 §. — <sup>5)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 22. — <sup>6)</sup> Valt. pöytäk. 1. 11. 19 §.

aan asianomaisia johto- ja lautakuntia antaa lausuntonsa tarkastuskertomuksessa esitettyjen muistutusten ja ehdotusten johdosta.

Sittemmin antamassaan lausunnossa<sup>1)</sup> huomautti valiokunta, että kaupungin tilit vuonna 1921 oli suoritettu suuremmalla täsmällisyydellä kuin ennen, minkä vuoksi aiheutta muistutuksiin oli esiintynyt harvemmin. Tilintarkastuskertomuksesta ilmeni lisäksi, että hallinnon vuositulo muutamilla aloilla osoitti melkoista säästöä.

Vuositolintarkastajien ehdotuksen rahatoimikonttorin työvoimien lisäämisestä, jotta kävisi mahdolliseksi tehdä tilinpäätös asianmukaiseksi ajaksi, budjettivaliokunta ehdotti evättäväksi. Ulosottolaitoksen uudelleenjärjestelyyn nähden olivat tilintarkastajat huomauttaneet, että tämä kysymys, joka kymmenkunnan vuotta oli ollut päiväjärjestyksessä, edelleen odotti ratkaisuaan, jäännösluetteloiden kasvaessa ja vuotuisten kuoletusten noustessa määriin, jotka tuntuivat luonnottoman suurilta. Budjettivaliokunnankin mielestä tämä taloudellisesti tärkeä kysymys oli järjestettävä tyydyttävällä tavalla ja ehdotti, että kaupunginvaltuusto kehoittaisi rahatoimikamaria jouduttamaan<sup>2)</sup> asian valmistelua. Verotusvalmistelukunnan toimintaa vastaan oli revisionikonttori esittänyt muutamia muistutuksia, mutta valiokunnan mielestä nämä eivät aiheuttaneet toimenpiteitä kaupunginvaltuuston puolelta, koska valtuusto jo oli asettanut<sup>3)</sup> komitean laatimaan uutta johtosääntöä verotusvalmistelukunnalle. Esitettyyn muistutukseen nähden, ettei puhtaanapitolaitoksen toiminnan taloudellinen tulos ollut tyydyttävä, oli laitos antamassaan selityksessä huomauttanut, että oli laadittu ehdotus olojen aiheuttamaksi kohtuulliseksi talonmistajain maksujen korottamiseksi. Edelleen oli budjettivaliokunta saanut tietää, että oli jo ryhdytty toimenpiteisiin puhtaanapitolaitoksen kannattavuisuuden selvittämiseksi, minkä vuoksi valiokunta ehdotti, etteivät muistutukset aiheuttaisi toimenpiteitä. Tilintarkastuskertomuksessa mainittiin erinäisiä Toivoniemen kasvatuslaitoksella suoritettuja rakennus- ja korjaustöitä, jotka konttorin mielestä olivat sujuneet vähemmän menestyksellisesti, aikaa kun oli tuhlatu kirjeenvaihtoon kasvatuslautakunnan, rahatoimikamarin ja kaupungin yleisten töiden hallituksen välillä, vaikka asiointila olisi vaatinut ripeää toimintaa. Vuositolintarkastajat, joiden mielipiteeseen budjettivaliokuntakin yhtyi, pitivät kysymystä periaatteellisena, kun oli oltu eri mieltä siitä, minkä viranomaisen asia oli tehdä päätös puheenalaisten rakennustöiden aloittamisesta. Valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto lausuisi mielipiteenään, että rahatoimikamarin asiana oli vitkastelematta päättää, mitä rakennustöitä rakennuskonttorin sopivasti tuli valmistella, valvoa ja johtaa, ja mitkä työt voitiin jättää asianomaisten lautakuntien tai näitten, kaupungin hallinnon ulkopuolella olevien, neuvonantajien käsiteltäviksi ja suoritettaviksi. Halkokonttorin hallinnosta vuonna 1921, joka oli johtanut 5,952,906:39 markan tappioon, oli tilintarkastuskertomuksessa esitetty useita muistutuksia, mutta kun kaupunginvaltuusto jo oli tehnyt päätöksen halkokonttorin toiminnan lakkauttamisesta, ei budjettivaliokunta pitänyt tarpeellisena tässä yhteydessä antaa lausuntoa konttorin hallinnosta puheenalaisena vuonna.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi<sup>4)</sup> kaikki valiokunnan ehdotukset, ja myönsi rahatoimikamarille samoin kuin kaikille muille hallintoelimille vastuuvapauden 1921 vuoden aikaisesta toiminnastaan ja tilityksestään.

<sup>1)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 27. — <sup>2)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 64. — <sup>3)</sup> Ks. tätä kert. siv. 134, — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 20. 12. 8 §.

*Kertomus kaupungin lahjoitettujen rahastojen 1921 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä.* Rahatoimikonttorin laatima kertomus kaupungin lahjoitusrahastojen 1921 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä esiteltiin <sup>1)</sup> kaupunginvaltuuston tiedoksi.

*Vastuunvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle.* Sittenkun Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta oli kaupunginvaltuustolle lähettänyt kertomuksensa vuodelta 1921 sekä asianomaisten tarkastajain antaman kertomuksen koulujen samanvuotisten tilien tarkastuksesta, myönsi <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto johtokunnalle vastuunvapauden sen hallinnosta mainittuna vuonna.

*Kaupunginkassan tilaa osoittava taulukko.* Kaupungin kassa- ja tilalaitosjohtosäännön 35 §:n mukaisesti lähetti rahatoimikamari neljännesbilanssit, jotka osoittivat kaupungin kaikki menot ja tulot maaliskuun 31, kesäkuun 30 ja syyskuun 30 p:nä. Bilanssit lähetettiin <sup>3)</sup> budjettivaliokunnalle tiedoksi.

*Uuden obligatiolainan ottaminen.* Sittenkun Pohjoismaiden yhdyspankki osakeyhtiö ja Aktiebanken för utrikeshandel Skandinavian maiden pankkien yhtymän asiamiehinä olivat tarjoutuneet <sup>4)</sup> hankkimaan Helsingin kaupungille nimellisesti 40,000,000 Suomen markan suuruisen obligatiolainan, päätti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto, edellyttäen että lainan ottamiselle saatiin asianomainen vahvistus, valtuuttaa rahatoimikamarin kaupungin puolesta mainitun pankkiyhtymän kanssa sopimaan enintään 40,000,000 Suomen markan suuruisen obligatiolainan ottamisesta, sillä ehdolla että obligatiot saivat olla ainoastaan Suomen markan määräisiä seitsemän (7) prosentin vuotuisine korkoineen, mikä oli suoritettava puolivuositain; että obligatiot oli maksettava tasaisin kuoletuksin kolmenkymmenen vuoden kuluessa, mutta että kaupunki kymmenen vuoden kuluttua olisi oikeutettu irtisanomisen jälkeen suorittamaan koko lainan tai osan siitä; että kaupunki oli velvoitettava suorittamaan nyt tai vastedes tähän lainaan kuuluvien obligatioiden, talonkien tai korkolippujen verot; että yhtymän tuli obligatioista suorittaa yhdeksänkymmentäkaksi prosenttia niiden nimellisarvosta; sekä että hinta oli pidettävä salaisena, kunnes kaupungin kuluvan vuoden tilien tarkastus oli suoritettu. Muihin lainaehtojen yksityiskohtiin nähden oikeutettiin pankit ulkomaisten yhtymäjäsentien kanssa neuvoteltuaan tekemään sopimus rahatoimikamarin kanssa. Lainatarjouksessa olivat pankit edellyttäneet, että se lainamäärän osa, jota kaupunki ei välittömästi halunnut käyttää, annettaisiin niille korkoa kasvamaan niiden ja rahatoimikamarin keskenään sopimin ehdoin.

Näin otettu laina käytettäisiin osin sellaisiin yrityksiin, joitten suorittamisesta kaupunginvaltuusto jo oli tehnyt päätöksen, kuten kaupungin teknillisten laitosten ja satamarakennusten laajentamiseen, osin sairaalain ja kansakoulurakennusten teettämiseen.

Elokuun 1 p:nä valtioneuvosto vahvisti <sup>6)</sup> kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen, minkä jälkeen rahatoimikamari heinäkuun 11 p:nä laati <sup>7)</sup> lopullisen lainasopimuksen.

*Lainan ottaminen kahla vuolta pitemmin takaisinmaksuajoin.* Kun uutisrakennustoiminnan avustamista varten otettujen lainain kokonaismäärä nousi 11,202,300 markkaan, mutta valtioneuvoston lupa oli hankittu <sup>8)</sup> ainoastaan enintään 10,000,000 markan lainamäärälle, päätti <sup>9)</sup> kaupunginvaltuusto,

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 3. 5. 5 §. — <sup>2)</sup> S:n 19. 4. 16 § ja 3. 5. 23 §. — <sup>3)</sup> S:n 14. 6. 37 §, 20. 9. 10 § ja 29. 11. 11 §. — <sup>4)</sup> S:n 17. 5. 28 §. — <sup>5)</sup> S:n 31. 5. 32 §. — <sup>6)</sup> S:n 20. 9. 1 §. — <sup>7)</sup> S:n 30. 8. 35 §. — <sup>8)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 67. — <sup>9)</sup> Valt. pöytäk. 20. 9. 8 §.

kun oli odotettavana useita avustuslaina-anomuksia, valtioneuvostolta anoa lupaa saada ottaa uusia lainoja yllämainittuun tarkoitukseen 10,000,000 markan määrään, siihen luettuna se määrä, millä valtioneuvoston aikaisemmin vahvistama lainasumma jo oli ylitetty.

Marraskuun 2 p:nä sisäasiainministeriö myöntyi<sup>1)</sup> kaupunginvaltuuston yllämainittuun esitykseen.

*Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston lisääminen.* Sittenkun kaupunginvaltuusto oli yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myöntänyt<sup>2)</sup> Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 360,000 markan lainan, päätti<sup>2)</sup> valtuusto lisätä puheenalaista rahastoa samansuuruisella määrällä, mikä oli merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

*Toimenpiteitä asutopulan poistamiseksi.* Rahatoimikamari sai toimeksi<sup>3)</sup> yksissä neuvoin sosialilautakunnan kanssa antaa selvityksen asuntomarkkinoilla vallitsevista oloista sekä sen perusteella tehdä ehdotuksen asutopulan lieventämiseksi.

Sittemmin antamassaan mietinnössä huomautti rahatoimikamari, että voimassa olevan Vallilan rakennusjärjestyksen mukaan sinne rakennettujen asuinrakennusten ullakkokerrokset voitaisiin sisustaa asuinhuoneiksi sekä että n. 200 uutta huonetta voitaisiin saada, jos Vallilan talonomistajat suuremmassa määrin tahtoisivat käyttää hyväkseen tätä oikeutta. Tämän uutisrakennustoiminnan edistämiseksi tulisi kaupungin myöntää lainoja 3,000 markkaa tulisijaa kohti 7 %:n korolla sekä muutoin ehdolla, että lainat olisivat täysin kuoletetut ennen 1932 vuoden loppua; että kuoletus alkaisi 1925 vuoden alusta lukien; että asetettaisiin takuu lainain takaisinmaksun vakuudeksi; sekä että uudet huoneet olisivat valmiit käytäntöön otettaviksi tammikuun 1 p:nä 1923 ja muutoin asianmukaisesti ja hyvin rakennetut, missä suhteessa ne alistettaisiin rakennustarkastuksen ja asuntotarkastajan tarkastettaviksi.

Hyväksyen rahatoimikamarin ehdotuksen siten muutettuna, että lainoja myönnettäisiin niitä huoneita varten, jotka olivat valmiit maaliskuun 1 p:nä 1923, päätti<sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen osoittaa 600,000 markkaa 1922 vuoden obligatiolainasta.

Sisäasiainministeriö vahvisti<sup>5)</sup> päätöksen joulukuun 1 p:nä.

Kun ankaraa asutopulaa edelleen jatkui kaupungissa, ja uutisrakennustoiminta vaati valtion ja kunnan avustusta, päätti<sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto kehoittaa rahatoimikamaria yksissä neuvoin sosialilautakunnan kanssa tekemään ehdotuksen, miten kaupungin vastaista toimintaa pienten asuntojen rakennuttamisen edistämiseksi oli rahoitettava.

*Rakennuslainain takuu.* Kaupunginvaltuusto myöntyi<sup>6)</sup> Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilan r. l. anomukseen, että kaupunki sitoutuisi täytetakuuseen 750,000 markan suuruisesta lainasta, jonka osuuskunta aikoi ottaa Helsingin säästöpankilta ensimmäistä kiinnitystä vastaan edellä mainittujen tonttien vuokraoikeuteen ja niillä oleviin rakennuksiin.

Niinikään valtuutettiin<sup>2)</sup> rahatoimikamari velvoittamaan kaupunki takuuseen Pohjoismaiden yhdyspankin osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille myöntämästä 1,500,000 markan konttokuranttilainasta.

*Osakkeiden merkintä asunto-osakeyhtiössä.* Uutisrakennustoiminnan avustamiseksi päätti<sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoissa

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 29. 11. 1 §. — <sup>2)</sup> S:n 29. 11. 7 §. — <sup>3)</sup> S:n 30. 8. 14 §. — <sup>4)</sup> S:n 18. 10. 17 §. — <sup>5)</sup> S:n 20. 12. 2 §. — <sup>6)</sup> S:n 17. 5. 17 §. — <sup>7)</sup> S:n 14. 6. 28 § ja 29. 11. §.

merkitä uusia osakkeita kaikkiaan 510,000 markan arvosta, mistä 30,000 markkaa oli suoritettava vuoden menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta ja loput merkittävä 1923 vuoden menosääntöön. Puheenalainen yhtiö aikoi osin jatkaa rakennustoimintaansa Käpylän kortteleissa n:oissa 817 ja 819 rakentamalla sinne 4 uutta kaikkiaan 32 huonetta käsittävää asuinrakennusta osin rakentaa 5 kaikkiaan 200 huonetta käsittävää asuinrakennusta vasta vuokrattuun Käpylän kortteliin n:o:oon 824, sekä oli näitten yritysten rahoittamiseksi päättänyt lisätä osakepääomaansa 680,000 markalla.

*Takuu Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön puolesta.* Kaupunginvaltuuston pöytäkirjaan merkittiin<sup>1)</sup> rahatoimikamarin ilmoitus, että Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiö oli suorittanut 1,270,000 Ruotsin kruunun velan, josta kamari kaupunginvaltuuston suostumuksella oli kaupungin puolesta vuonna 1919 kirjoittanut takuun<sup>2)</sup>.

*Määräraha leimaveroa varten.* Rahatoimikamarin esityksestä myönsi<sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto 80,000 markan määrärahan niiden 2,000,000 markan määräraisten osakkeiden leimaveroa varten, jotka kamari kaupunginvaltuuston päätöksen<sup>4)</sup> mukaisesti oli merkinnyt Helsingin makasiiniosakeyhtiössä. Samalla valtuusto määräsi, että puheenalainen määrä oli merkittävä 1923 vuoden menosääntöön ja osoitettava vastedes otettavasta obli-gatiolainasta.

*Laina Helsingin makasiiniosakeyhtiölle.* Kirjelmässä kesäkuun 7 p:ltä ilmoitti Helsingin makasiiniosakeyhtiö aikovansa Jätkäsaarelle rakentaa suuren tavarasuojan tarpeellisine konelaitteineen osin jotta kallis laiturilaitte varustettaisiin parhaimmalla mahdollisella tavalla, osin työtä säästävään purkaus- ja kuormauslaitteiden hankkimiseksi ainakin osaan kaupungin satamia. Kustannukset oli arvioitu n. 11,000,000 markaksi, 3,000,000 markkaa oli saatu laskemalla liikkeeseen uusia osakkeita ja anoi yhtiö, että kaupunki lainana myöntäisi jäljellä olevan 8,000,000 markan määrän.

Koska tehokasta kaupungin satamain käyttämistä suuressa määrin edistettäisiin rakentamalla uusia tavarakatoksia, katsoi kaupunginvaltuusto että Helsingin makasiiniosakeyhtiön suunnittelemaa rakennusyritystä oli avustettava, mutta kun tähän tarkoitukseen olisi käytettävä lainavaroja ja niitä oli käytettävissä ainoastaan 3,000,000 markkaa, päätti<sup>5)</sup> valtuusto

puheenalaiselle yhtiölle uuden tavarasuojarakennuksen teettämiseksi Jätkäsaarelle kaupungin lainavaroista lainata 3,000,000 markkaa 8  $\frac{1}{4}$  %:n korolla sekä ehdolla, että yhtiö joulukuun 31 p:stä 1923 lähtien maksaa lainasta vuosittain 150,000 markkaa, ollen yhtiö kuitenkin oikeutettu myöskin ennen eräntymisaikaa maksamaan jäljellä olevan lainamäärän; sekä

valtuuttaa rahatoimikamarin velvoittamaan kaupungin takuuseen siitä 5,000,000 markan lainasta, minkä yhtiö aikoi ottaa mainittua tarkoitusta varten.

*Obligatioiden ja korkolippujen lunastus.* Toukokuun 27 p:nä 1921 annetun, m. m. Suomen ja ulkomaan rahan määräraisten obligatioiden ja korkolippujen lunastamista eräissä tapauksissa koskevan lain mukaan oli sellaiset obligatiot ja korkoliput, jos obligatiot oli annettu ennen tammikuun 1 p:ä 1915 ja haltija oli ulkomaalainen, lunastettava obligation haltijan valinnan mukaan joko Suomen tai sen obligatiossa mainitun maan rahassa, mihin obligatio 1914 vuoden päättyessä oli sijoitettuna, mutta oli, jos obligation haltija oli tai vuoden

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 8. 3. 9 §. — <sup>2)</sup> Ks. 1919 vuod. kert. siv. 51. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 22. 3. 10 §. — <sup>4)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 71 ja 141. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 14. 6. 39 §.

1914 jälkeen oli ollut Suomen kansalainen, obligation tai korkolipun esittäjä velvollinen vastaanottamaan maksun Suomen rahassa.

Kun nämä lainmääräykset eritoten Englannissa olivat herättäneet vastustusta, koska ne obligationhaltijain kannalta merkitsivät saavutettujen oikeuksien loukkaamista, ja laki sitä paitsi oli puutteellinen sikäli, ettei siinä ollut määräyksiä sellaisen tapauksen varalta, että obligationhaltija asui maassa, missä lunastusta ei voinut toimittaa, antoi <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto toimeksi valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Frey, von Frenckell, Tanner, Tollet ja Voionmaa, tarkemmin selvittää kysymyksen, voitaisiinko kaupungin etu huomioon ottaen soveltaa vapaampaa tulkintaa Helsingin kaupungin antamiin obligationeihin nähden. Sittenkin antamassaan mietinnössä <sup>2)</sup> huomautti valiokunta mielipiteenään, että yllämainituilla määräyksillä obligationiden lunastuksesta oli tarkoitus suojella lainanottajaa kurssitappioilta, jotka ehkä voisivat käydä hänelle ylivoimaisiksi, ollen lainanottajilla ja obligationhaltijoilla kuitenkin valta keskenään sopia muunlaisista puheenalaisten obligationiden ja korkolippujen lunastusehdoista.

Koska kaupungin luotontarve oli sekä suuri että pakottava, jotavastoin kotimaisten rahamarkkinain suuresti rasittunut tila vielä kauan tekisi mahdolltomaksi pitkäaikaisen kotimaisen luoton saamisen ja kaupungin senvuoksi oli turvautuminen ulkomaisiin rahamarkkinoihin, piti valiokunta tarpeellisenä, että ryhdyttiin toimenpiteisiin sen tyytymättömyyden poistamiseksi, jota yllämainitun lain ankara soveltaminen oli ollut omansa herättämään ja ehdotti siinä tarkoituksessa, että rahatoimikamari valtuutettaisiin sopimaan niiden ulkomaalaisten kanssa, jotka omistivat Helsingin kaupungin antamia sekä Suomen että ulkomaan rahan määräisiä obligationeita. Kun ei kuitenkaan ollut tarkoituksenmukaista, että kaupunki määräämällä edeltäkin kantansa ilmoitti, minkä verran se halusi tehdä myönnytyksiä, ei valiokunta tahtonut esittää kaupunginvaltuustolle edellämainitussa tarkoituksessa laadittua ehdotusta, vaan ainoastaan osoittaa eräitä suuntaviivoja neuvotteluja varten. Ulkomaisiin obligationhaltijoihin nähden, jotka esittivät n. s. affidavitin, s. o. vakuutuksen kunnian ja omantunnon kautta, että hänen hallussaan olevan obligation 1914 vuoden päättyessä omisti kansalainen tai toiminimi muussa maassa kuin Suomessa eikä se sittemmin ole ollut Suomen kansalaisen tai suomalaisen toiminimen hallussa, sekä, jos obligatio 1914 vuoden päättyessä oli sijoitettuna muuhun maahan kuin siihen, jonka valuutassa maksua vaadittiin, oli sitäpaitsi ilmoitettava, minkä maan valuutassa ja mikä toiminimi oli lunastanut obligationin kuuluvan korkolipun vuonna 1914, piti valiokunta kaikkia toimenpiteitä tarpeettomina, koska affidavitin esittivät yleensä vain niissä korkeavaluutteisissa maissa olevat obligationhaltijat, jotka senvuoksi olivat edullisessa asemassa. Sellaisten ulkomaisten obligationhaltijoiden kanssa, jotka eivät voineet eivätkä tahtoneet esittää affidavitia, voitaisiin tehdä sopimus, jonka mukaan kaupunki ehkä sitoutuisi lunastamaan obligatiot ja korkoliput ulkomaan rahassa, edellyttäen että lain määräämää ajankohtaa obligationiden ulkomaiseen sijoitukseen nähden voitaisiin siirtää jonkin verran edemmäksi, mutta, luvattomasti maasta vietyjen obligationiden haltijain estämiseksi saamasta lunastusta ulkomaan rahassa, ei kuitenkaan kokonaan olisi luovuttava siitä periaatteesta, että obligatiot ja korkoliput vastedes lunastettiin ainoastaan yhdessä ulkomaisessa rahalajissa, sekä lopuksi että kaupunki ottamalla ulkomaisen lainan, jonka onnellisessa toteuttamisessa puheenalainen

<sup>1)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 69. — <sup>2)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 2.



obligationhaltijain ryhmä ehkä avustaisi, saisi mahdollisuuden lunastaa erään-  
tyvät obligatiot ja korkoliput lainavaroilla, jotka kaupunki maksaisi niin pit-  
kän ajan kuluttua, että maamme valuutan saattaisi olettaa vakiintuneen  
siinä määrin, että kaupungin olisi helpompi suorittaa velkansa.

Suomen kansalaisten ja suomalaisten toiminimien omistamien obligati-  
oiden ja korkolippujen lunastukseen nähden oli valiokunnan enemmistö jää-  
nyt siihen käsitykseen, ettei toimenpiteitä kaupungin puolelta tarvittu,  
jota vastoin valiokunnan jäsenet Frey ja von Frenckell katsoivat  
varovan ja kaukonäköisen rahapolitiikan kehoitettavan ryhtymään toimen-  
piteisiin, osin jotta estettäisiin edelleen salaa kuljettamasta maasta koti-  
maisten haltijain omistamia obligatioita, osin näiden obligatioiden ja niihin  
kuuluvien korkolippujen lunastuksen turvaamiseksi yksinomaan Suomen  
rahassa, senkin jälkeen kuin toukokuun 27 p:nä 1921 annettu laki ehkä oli  
lakannut olemasta voimassa. Niille kotimaisille obligationhaltijoille, jotka  
rekisteröidytivät obligationsa rahatoimikamarissa, olisi sentähden myön-  
nettävä esimerkiksi  $\frac{1}{2}$ —1 % korkeampi korko sillä ehdolla, että he puolestaan  
sitoutuivat vastedes olemaan vaatimatta lunastusta muussa kuin Suomen ra-  
hassa. Rekisteröiminen estäisi salakuljetusta ja koron korotusta, joka, jos  
sitä myönnettiin 1 %, tuottaisi kaupungille vuotuisia lisämenoja 200,000 tai  
enintään 300,000 markkaa, olisi kaupungin kannalta katsottava jonkinlaiseksi  
palo- ja henkivakuutusmaksuihin verrattavaksi vahingonvakuutusmaksuksi.

Asiaa esiteltäessä päätti<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin  
tehtäväksi yllä selostellussa mietinnössä tarkemmin mainitussa tarkoituk-  
sessa, ja siinä tapauksessa, ettei hallituksella ollut siihen mitään muistutta-  
mista, käydä neuvotteluihin Helsingin kaupungin antamain sekä Suomen että  
ulkomaan rahan määräisten obligatioiden ulkomaisten haltijain kanssa sekä,  
jos alustava sopimus heidän kanssaan voitiin saada aikaan, esittää se valtuuston  
lopullisesti ratkaistavaksi, mutta että, jos hallitus mainitunlaisten sekä valtion  
että muiden kotimaisten obligatioiden ulkomaisten haltijain kanssa halusi  
mainittuun suuntaan neuvotella, kaikki muut toimenpiteet asiassa kaupungin  
puolelta saivat raueta. Edelleen kehoitettiin rahatoimikamaria myöskin tuol-  
laista laatua olevien obligatioiden kotimaisten haltijain kanssa ryhtymään  
neuvotteluihin herrojen Freyn ja von Frenckellin muodostaman vähemmistön  
mainitsemassa tarkoituksessa, sekä jos alustava sopimus voitiin saada aikaan,  
alistaa se valtuuston hyväksyttäväksi.

Kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen johdosta antoi rahatoimi-  
kamari pankinjohtaja L. Ehrnroothille ja rahatoimenjohtaja J. Helolle toi-  
meksi Englannissa ottaa selvän löytyykö mahdollisuuksia sopimuksen aikaan-  
saamiseksi sikäläisten obligationhaltijain kanssa. Ennen heidän matkaansa  
oli kamari kuitenkin saanut tietää, että sopimusta tuskin voitiin aikaansaada  
muilla ehdoilla kuin että kaupunki täyteen määrään suoritti erääntyvät obli-  
gatiot ja korkoliput ulkomaisessa rahassa. Noudattaakseen mikäli mahdol-  
lista sellaisten englantilaisten obligationhaltijain mieltä, jotka lain mukaan  
eivät voineet vaatia lunastusta Englannin rahassa, ehdotti kamari, että kau-  
punki päivän kurssiin ostaisi osan Englantiin sijoitetuista obligatioista. Asiaa  
kaupunginvaltuustolle esiteltäessä ilmoitti kaupunginjohtaja, että valtio oli  
antanut toiveita 10,000,000 markan lainan myöntämisestä Helsingin kaupun-  
gille tätä tarkoitusta varten. Jos saataisiin Englannista hankkeissa oleva laina  
valtion tarpeisiin, lainaisi valtio sitäpaitsi kaupungille 200,000 punttaa sellai-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 8. 2. 24 §.

siin obligatioihin kuuluvien korkolippujen lunastamiseksi, jotka ennen maaliskuun 22 p:ä oli sijoitettu Englantiin ja siellä rekisteröity.

Myöntyen rahatoimikamarin esitykseen päätti<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto valtuuttaa kamarin ottamaan enintään 10,000,000 markan lyhytaikaisen lainan ulkomaille sijoitettujen, kaupungin 1909 ja 1911 vuosien obligatiolainoihin kuuluvien obligatioiden ja korkolippujen ostamiseksi sekä antaa kamarin toimeksi käydä lunastamaan niitä edellämäinnettuihin obligatiolainoihin kuuluvia korkolippuja, jotka kamarin määräämänä ajankohtana olivat sijoitetut Englantiin ja siellä rekisteröidyt, kuitenkin edellyttäen, että Englannista valtiolle hankkeissa oleva laina saatiin ja eduskunta sen hyväksyi sekä että valtio puolestaan myönsi kaupungille 200,000 punnan lainan pääasiassa samoilla ehdoilla, mitkä valtiolainaan nähden oli säädetty.

Sittemmin ilmoitti rahatoimikamari, etteivät neuvottelut valtion lainan saamiseksi Englannista olleet johtaneet mihinkään tulokseen, mutta oli kamari saanut tietää että ne menestyksellisesti voitiin aloittaa uudestaan, jos kaupunki suostui Englannin rahassa lunastamaan kaikki edellämäinnettuihin lainoihin kuuluvat obligatiot ja korkoliput, jotka Englannissa erääntyivät maksettaviksi. Hankkeissa olevasta valtiolainasta kaupunki saisi ainakin 500,000 punttaa, ja oli Suomen pankki sitoutunut, siinä tapauksessa ettei lainaa vastoin otaksumaa voitaisi saada, vaikkakin kaupunki oli antanut yllämainitun sitoumuksen, kaupungille myöntämään luottoa tarvittavan määrän, kunnes kaupunki toiselta taholta oli onnistunut saamaan lainan samoin tai edullisemmin ehdoin. Kun maamme luottoon nähden ja taloudelliselle elämälle samoin kuin maamme valuutan vakiinnuttamiselle oli erittäin tärkeätä, että yllämainittu valtiolaina voitiin saada ja kaupunkikin senkautta saisi tarpeellista luottoa, päätti<sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto oikeuttaa rahatoimikamarin, edellyttäen tarpeellista luottoa saatavan tähän tarkoitukseen, Englannin rahassa lunastamaan Englantiin sijoitetut, erääntyvät 1909 ja 1911 vuoden kaupungin obligatiolainoihin kuuluvat obligatiot ja korkoliput.

*Anomus obligatioiden ja korkolippujen lunastamisesta Ruotsin rahassa.* Suomen entisen Tukholman konsulin V. Hovingin anottua, että eräät hänen hallussaan olevat Helsingin kaupungin 1909 ja 1911 vuoden obligatiolainoihin kuuluvat obligatiot, jotka Ruotsin rahassa olivat 106,814 ja 187,961 eli yhteensä 294,775 kruunun suuruiset, korkolippuineen lunastettaisiin Ruotsin rahassa, oli valtuuston valmisteluvaliokunta lähettänyt asian lausunnon saamiseksi valtuuston aikaisemmin kysymystä kaupungin antamien sekä Suomen että ulkomaan rahan määräisten obligatioiden ynnä niihin kuuluvien korkolippujen lunastamisesta valmistelevaan asettamaan valiokuntaan. Anomuksensa tueksi oli konsuli Hoving huomauttanut ostaneensa puheenalaiset obligatiot vuonna 1918 Ruotsissa sekä, hänen vuonna 1919 esittäessään erääntyneet korkoliput lunastettaviksi, rahatoimikamarin, saatuaan selvityksen miten hän oli obligatiot saanut, antaneen hänelle sitoumuksen, jossa se myöntyi lunastamaan korkoliput Ruotsin rahassa. Valiokunnan mielestä<sup>3)</sup> tämä sitoumus, joka oli vastaus hakijan tiedusteluun, oli omansa siveellisesti tukemaan hänen vaatimustaan, koska se epäilemättä oli lujittanut hänen lainasitoumuksen sanamuotoon perustuvaa vakaumustaan, että hänen korkolippunsa vastedeskin lunastettaisiin Ruotsin rahassa, ja hän senvuoksi oli hyvässä uskossa pitänyt obligatiot, sen sijaan että olisi ne myynyt, minkä vuoksi valiokunta, viitaten muutoin mietintöönsä<sup>4)</sup> Helsingin kaupungin antamien sekä Suomen että ulko-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 22. 3. 1 §. — <sup>2)</sup> S:n 28. 4. 1 §. — <sup>3)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 4. — <sup>4)</sup> Ks. tätä kert. siv. 40 ja seur.

maan rahan määräisten obligatioiden ynnä niihin kuuluvien korkolippujen lunastamisesta ehdotti:

että konsuli Hoving olisi oikeutettava obligatioihinsa kuuluvat, tähän asti erääntyneet korkoliput, joiden luettelon hän on antanut rahatoimikamariin, saamaan lunastetuiksi Ruotsin rahassa, mutta että kysymys siitä, missä rahalajissa hänelle kuuluvat, vastedes erääntyvät obligatit ja korkoliput on lunastettava, on jätettävä riippuvaksi siitä menettelytavasta, mitä kaupunki ylipäätään obligatioiden ja korkolippujen lunastamisessa on noudattava sellaisten ulkomaisten obligationhaltijain ryhmään nähden, jotka eivät voineet eivätkä tahtoneet esittää n. s. affidavitia. Vt Tanner oli toista mieltä ja katsoi puolestaan, että puheenalainen asia olisi ratkaistava vasta muitten samanlaatuisten asiain lopullisen käsittelyn yhteydessä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä päätti<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto siirtää asian käsittelyn, kunnes valtuusto oli tehnyt päätöksensä menettelystä kaupungin sekä Suomen että ulkomaan rahan määräisten obligatioiden ja niihin kuuluvien korkolippujen lunastukseen nähden.

*Vapautus liikennemaksujen suorittamisesta.* Uuden liikennetaksan ilmes-  
tyttyä<sup>2)</sup> katsoi satamakannantakonttori ettei Brittiläiselle ja Ulkomaalaiselle raamattuseuralle vuonna 1885 myönnetty vapautus seuran maahan tuomain raamattujen liikennemaksujen suorituksesta enää ollut voimassa, minkä vuoksi mainittu seura anoi valtuustolta edelleen saada nauttia edellämainittua etua. Valtuusto myöntyi<sup>3)</sup> esitykseen.

*Tuulaakiverotus.* Vastaukseksi maaherran maistraatin välityksellä teke-  
mään tiedusteluun päätti<sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto ehdottaa, että tuulaakimak-  
su myöskin vuonna 1923 laskettaisiin voimassa olevien perusteiden mukaan ja  
senvuoksi olisi jokin määrätty osa tullimaksusta, mikä osa, kuten aikaisemmin,  
olisi vahvistettava 2 %:ksi. Samalla valtuusto ilmoitti kaupungin vuonna 1921  
kantaneen tuulaakia 4,768,965: 35 markkaa.

*Korvaus menetetyistä tulli- ja ravintolavapauksista.* Maistraatti lähetti<sup>5)</sup>  
ilmoituksen, ettei korvausta menetetyistä tulli- ja ravintolavapauksista 1922  
alusta lukien enää maksettaisi Helsingin kaupungille, koska oikeudellinen  
peruste mainitunlaisen korvauksen maksamiseen erinäisille kaupungeille  
sen tähden, että niiltä on riistetty niille aikoinaan myönnetty tulli- ja ravintola-  
vapaus, kieltolain voimaan astuttua on lakannut ja eduskunta sen vuoksi on  
menosäännöstä jättänyt pois korvausmäärän.

*Evätyt anomus tullivapauden saamisesta vesijohtotarvikkeille.* Vuonna  
1918 teki<sup>6)</sup> kaupunginvaltuusto senaatille esityksen, että Helsingin kaupunki  
saisi häiritsemättä nauttia sitä tullivapauseta vesijohtotarvikkeille, joka  
kaupungille armollisessa kirjeessä marraskuun 1 p:ltä 1871 oli taattu, ja että  
kaikkiaan 130,275: 79 markan suuruiset tullimaksut, jotka kaupungin vastoin  
edellämainittua etuoikeutta oli täytynyt suorittaa maahan tuomistaan vesi-  
johtotarvikkeista, maksettaisiin kaupungille takaisin, sekä että se tullivapaus-  
etu, joka senaatin päätöksen mukaan helmikuun 28 p:ltä 1877 oli ulotettu  
niihin henkilöihin ja toiminimiin, joille vesijohtolaitos oli antanut toimeksi  
suorittaa johtotyöt pihoissa ja taloissa, palautettaisiin. Sittenkun erinäiset  
virastot ja asiantuntijat sekä tullilainsäädäntökomitea olivat saaneet lausua  
miehensä asiasta, oli valtioneuvosto asiaa lopullisesti esiteltäessä evännyt<sup>7)</sup>  
kaupunginvaltuuston esityksen.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 8. 2. 25 §. — <sup>2)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 91. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 15. 11  
10 §. — <sup>4)</sup> S:n 20. 9. 7 §. — <sup>5)</sup> S:n 19. 4. 1 §. — <sup>6)</sup> Ks. 1918 vuod. kert. siv. 127. — <sup>7)</sup> Valt.  
pöytäk. 31. 5. 3 §.

*Koiraveron koroitus.* Valtioneuvoston määrättyä, että koiravero kaupungissa oli oleva vähintään 50 ja enintään 200 markkaa ja tuli kuntain näissä rajoissa vahvistaa veron määrä, päätti<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto vahvistaa puheenalaisen veron Helsingissä 200 markaksi koiraa kohti vuodessa, kuluvan vuoden alusta lukien.

*Määräin vahvistaminen, jotka saa vähentää verovelvollisen henkilön tuloja verotettaessa.* Kaupunginvaltuusto päätti<sup>2)</sup>, maistraatin esityksestä ja verotusvalmistelukunnan ehdotuksen mukaisesti vahvistaa ne määrät, mitkä kunnallishallintoa kaupungissa koskevan asetuksen muuttamisesta annetun lain 55 §:n 3 ja 4 momentin mukaan saa vähentää verovelvollisen henkilön tuloja verotettaessa, 1921 vuoden kunnallisverotukseen nähden 4,000 markaksi henkilöä kohti, jonka tulot eivät ylitä 9,000 markkaa, sekä 1,200 markaksi kutakin lasta kohti, jota verovelvollinen elatusvelvollisuutensa johdosta elättää ja joka verotusvuoden päättyessä ei ole täyttänyt 15 vuotta.

*Kunnallisverojen kannanta.* Rahatoimikamarin esityksestä päätti<sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto 1921 vuoden kunnallisverojen kannannan jaettavaksi neljään kannantakauteen siten, että kunakin eli loka- ja marraskuussa 1922 sekä tammi- ja helmikuussa 1923 oli kannettava 25 % koko veromäärästä.

*Eväyty anomus saada vapautus velvollisuudesta suorittaa kunnallisveroa.* Ent. vesijohtotyömies E. J. Röst anoi vapautusta velvollisuudesta suorittaa hänelle määrättyä kunnallisveroa vuodelta 1920, perustellen anomustaan sillä, että hän syyskuun 1 p:nä 1920 oli eronnut toimestaan vesijohtolaitoksessa, kun hän sairauden vuoksi oli työhön kykenemätön, mutta päätti<sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto evätä puheenalaisen anomuksen, koska hakijalle määrätty vero vastasi hänen 1920 vuoden tulojaan.

*Kaasulaitoksen käytössä syntynyt tappio.* Rahatoimikamari lähetti<sup>5)</sup> kaupungin teknillisten laitosten selvityksen sen johdosta, että kaasulaitoksen käyttö vuonna 1921 oli tuottanut melkoisia tappioita. Tästä selvityksestä kävi ilmi m. m., että kaasulaitoksen toiminnan epäsuotuisa tulos osaksi johtui taloudellisen elämän alalla yleensä vallitsevasta epävarmuudesta siitä johtuvine hintojen vaihteluineen ja yleisine lamaanuoksineen, osaksi verraten korkeasta kaasun hinnasta, joka oli osoittautunut suorastaan kaasun kulutusta ehkäiseväksi. Lopuksi huomautettiin, että vallitseva pyrkimys muuttaa kaupungin teknillisten laitosten hallinto yhä virastomaisemmaksi, ei ollut eduksi laitosten liikemäiselle hoidolle, minkä tähden hallitus aikoi ottaa käsiteltäväksi kysymyksen teknillisten laitosten uudesti järjestämisestä ja niiden asettamisesta itsenäisemmän ja vastuunalaisemman johdon alaiseksi. Koska epäsuotuisa tulos oli johtunut seikoista, joita hallituksen toimenpitein tuskin olisi voitu välttää, ei rahatoimikamari ollut katsonut olevan tekeminen muistutuksia laitoksen johtoa vastaan. Ilmoitus ei aiheuttanut<sup>6)</sup> toimenpiteitä kaupunginvaltuuston puolelta.

*Hinaajalaivan vuokraaminen satamain liikennettä varten.* Satamahallitus valtuutettiin<sup>6)</sup>, hankittuaan varmuuden siitä, ettei valtio jäänsärkijäläivoillaan pitänyt avoinna Helsingin väylää sekä että paikkakunnalla oli odotettavissa höyrylaivaliikennettä, Hackman & C:ön kanssa tekemään sopimus hinaajalaiva Mercatorin vuokraamisesta pääasiassa seuraavin, hallituksen ehdottamin ehdoin: että laiva, joka oli korjattavana, asetettiin kaupungin käytettäväksi heti kun se oli valmiiksi varustettuna kaupungin satamassa;

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 8. 2. 5 §. — <sup>2)</sup> S:n 25. 1. 39 §. — <sup>3)</sup> S:n 30. 8. 12 §. — <sup>4)</sup> S:n 22. 2. 30 §. —

<sup>5)</sup> S:n 8. 2. 4 §. — <sup>6)</sup> S:n 8. 3. 32 §.

että sopimuksen voimassaoloaika alkoi 5 päivän kuluttua siitä kuin satamahallitus oli ilmoittanut haluavansa saada laivan haltuunsa ja lakkasi 5 päivän kuluttua siitä kuin jompikumpi asianosainen oli tästä ilmoittanut; että toiminimi asettaisi höyrylaivan käytettäväksi varustettuna täysin merikuntoon päällystöineen ja miehistöineen sekä suorittaisi kaikki käyttökulut paitsi polttoaineita; että vuokra olisi 3,500 markkaa vuorokaudessa käyttöaikana; sekä että kaupunki takasi vähintään 50,000 markan tulot ja piti laivan vakuutettuna 1,000,000 markasta.

Höyrylaivan käyttökustannukset 30 vuorokauden aikana oli satamahallitus arvioinut 175,000 ja tulot 180,000 markaksi. Menomäärän kaupunginvaltuusto osoitti<sup>1)</sup> käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

*Satamajäänsärkijälaivan osto.* Rahatoimikamarin ilmoitettua kaupunginvaltuustolta aikaisemmin saamansa tehtävän<sup>2)</sup> täyttämiseksi ostaneensa valtiolle kuuluvan »B 14» nimisen hinaajalaivan, päätti<sup>3)</sup> valtuusto hyväksyen kamarin toimenpiteen mainitun hinaajalaivan ostamiseksi ja sen kuntoonpanon kustantamiseksi 1922 vuoden obligatiolainasta osoittaa 1,500,000 markan määrärahan sekä hankkia tälle päätökselle valtioneuvoston vahvistuksen. Samalla oikeutettiin satamahallitus mainitun aluksen käyttöön vuoden varrella käyttämään jäljellä oleva osa kaupunginvaltuuston Mercator-laivan vuokraukseen ja käyttöön osoittamasta<sup>4)</sup> määrärahasta.

*Hyljätty tarjous myydä kuvanveistoteos.* Kaupunginvaltuusto hylkäsi<sup>5)</sup> kuvanveistäjä G. Winterin tarjouksen myydä pronssiin valmistamansa »Alaluokan reippaus» niminen kuvanveistoteos 110,000 markan hinnasta.

*Ilmoitus kaupungin varain anastuksesta.* Rahatoimikamari ilmoitti, että kamarin rahainperijä E. Törnström oli tehnyt itsensä syypääksi perimänsä kaupungin varain kavallukseen sekä kamarin ryhtyneen tämän johdosta tarpeellisiin toimenpiteisiin ja aloittaneen tutkimuksen asiassa. Asia ei aiheuttanut toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta, joka päätti<sup>6)</sup> panna asian pöydälle rahatoimikamarin tarkempaa selontekoa odotettaessa.

*Kunnan viranpitäjien kalliinajanlisäykset.* Kesäkuun 15 p:nä 1921 vahvisti<sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto uudet kaupungin viranpitäjille maksettavia kalliinajanlisäyksiä koskevat määräykset, joita lisäyksiä oli maksettava osin vakinainen 400 markan määrä, saman suuruinen kaikille, osin prosentittainen lisäys, 175 % virasta kaupungin menosääntöön numerolleen merkityn käteisen alkupalkan ynnä määrävuosien palveluksesta saadun ikäkorotuksen määrästä, osin vihdoin perheenelatusapumaksun muodossa, jota maksettiin 120 markkaa kuukaudessa hengeltä, jota viranpitäjä lain mukaan oli velvollinen elättämään; viranpitäjä, joka oli ollut kaupungin palveluksessa toukokuun 31 p:nä 1921 ja siten saanut vakinaista kalliinajanlisäystä 650 markan mukaan kuukaudessa, oikeutettiin samassa virassa ylimääräisenä kalliinajanlisäyksenä kantamaan se määrä, millä prosentittaiseen kalliinajanlisäykseen nyt myönnetty lisäys ehkä alitti 250 markkaa kuukaudessa.

Yllämainitut määräykset oli vahvistettu olemaan voimassa 1921 vuoden loppuun, minkä ohessa palkkalautakuntaa oli kehoitettu tekemään ehdotus kunnan viranpitäjien kalliinajanlisäysten järjestelyksi tammikuun 1 p:n 1922 jälkeiseksi ajaksi. Hyväksyen palkkalautakunnan sittemmin asiassa teke-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 8. 3. 32 §. — <sup>2)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 75. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 29. 11. 13 §. — <sup>4)</sup> Ks. tätä kert. siv. 46. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 20. 9. 25 §. — <sup>6)</sup> S:n 30. 8. 11 §. — <sup>7)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 76.

män ehdotuksen, päätti<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto, että kalliinajanlisäyksiä oli toistaiseksi maksettava entinen määrä, minkä ohessa lautakunta oikeutettiin edelleen ja kunnes uusi palkkasääntö astui voimaan, asianomaisten laitosten ehdotuksesta ja harkinnan mukaan kussakin tapauksessa viranpitäjille maksamaan ylimääräistä kalliinajanlisäystä.

Helsingin kaupungin virkamiesyhdistyksen anomuksen, että prosentittainen kalliinajanlisäys vuoden alusta lukien korotettaisiin 175 %:sta 250 %:iin pohjapalkasta ikäkorotksineen, jolloin samalla määrättäisiin, ettei kenenkään viranpitäjän palkkaetujen parannus saisi olla vähempi 100 markkaa kuukaudessa, kaupunginvaltuusto epäsi<sup>1)</sup>.

Helsingin kunnallisyhdistyksen esityksen, että kunnan viranpitäjien kalliinajanlisäystä korotettaisiin 250 markalla kuukaudessa, kaupunginvaltuusto jätti<sup>2)</sup> huomioon ottamatta, koska mainittujen viranpitäjien palkat vastikään oli järjestetty.

*Kunnan viranpitäjien palkanjärjestely.* Vuonna 1918 kaupunginvaltuusto vahvisti<sup>3)</sup> kaupungin viranpitäjien yleisen palkanjärjestelyn. Järjestelmä rikottiin kuitenkin pian vahvistamalla uudet korotetut palkkasäännöt erinäisille laitoksille ja muutamille virkamiesryhmille. Nopeasti lisääntyvä kallis aika teki välttämättömäksi myöskin lisätä kaikkia palkkoja, jolloin noudatettiin sitä periaatetta, että viranpitäjille pysytettiin pohjapalkka, jota vastoin kalliinajan korvausta annettiin kalliinajanlisäysten muodossa aika ajoin vahvistetuin, osin vakinaisin, osin prosentittain pohjapalkasta lasketuin määrin, joitten lisäksi tulivat n. s. perheenelatusapumaksut, joitten suuruus riippui kunkin viranpitäjän henkilökohtaisesta elatusvelvollisuudesta. Tämä palkka-järjestelmä takasi palkansaajille pohjapalkan, joka ei mitenkään vastannut vallitsevaa hintatasoa, kun taas toimeentulomahdollisuudet olivat tilapäisten lisäysten varassa. Edellämainitun epäkohdan poistamiseksi kehoitti<sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto palkkalautakuntaa ryhtymään toimenpiteisiin ehdotuksen laatimiseksi uudeksi yleiseksi palkanjärjestelyksi. Ehdotuksen laatimista varten oikeutettiin tätä tarkoitusta varten kolmella jäsenellä lisätty<sup>5)</sup> palkkalautakunta palkkaamaan asiantunteva jäävitön henkilö, joksi sittemmin valittiin esittelijäneuvos Y. Loimaranta. Herra Loimaranta suoritti työn ollen läheisessä yhteistoiminnassa palkkalautakunnan ja v. t. kaupunginkamreerin kanssa. Eri laitosten palkkausten luokittelua laadittaessa käytettiin asiantuntijoita, minkä ohessa kaupungin viranpitäjien edustajat ottivat osaa kysymyksen käsittelyyn.

Kirjelmässä joulukuun 29 p:ltä 1921 palkkalautakunta lähetti kaupunginvaltuustolle ehdotuksen Helsingin kaupungin viranpitäjille maksettavia palkkoja ja eläkkeitä koskeviksi määräyksiksi, ehdotuksen lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjien palvelusehtosäännön 8, 14, 15, 18 ja 20 §:n muutoksiksi, sekä ehdotuksen muutoksiksi lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistettujen Helsingin kaupungin palveluksessa olevain viranpitäjien eläkeperusteiden 1 ja 2 kohtaan.

Voimassa olevasta palkkausjärjestelmästä pohjapalkkoineen ja kalliinajanlisäyksineen olisi lautakunnan mielestä luovuttava, ja sen sijaan vahvistettava jakamaton, vallitsevan hintatason mukaan liukuva palkka, sillä poikkeuksella kuitenkin, että toistaiseksi, kunnes kaupungin raha-asiat sallisivat täysin tyydyttävien palkkojen suorittamisen, niiden lisäksi edelleenkin tulisi perheenelatusapumaksu voimassa olevien perusteiden mukaan. Edelleen oli

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 25. 1. 31 §. — <sup>2)</sup> S:n 30. 8. 34 §. — <sup>3)</sup> Ks. 1918 vuod. kert. siv. 57 ja seur. — <sup>4)</sup> Ks. 1919 vuod. kert. siv. 58. — <sup>5)</sup> Ks. 1920 vuod. kert. siv. 55.

lautakunta sitä mieltä, että palkat järjestettäisiin määrätyn luokituksen mukaan ja maksettaisiin yksinomaan rahassa, joten siis, jos viranpitäjälle kuului luontoisetuja, nämä edut olivat arvioitavat rahaksi ja siten saatu summa vähennettävä palkasta, sekä että niin hyvin ikäkorotus kuin eläkejärjestelmä olisi saatettava ajanmukaisemmalle kannalle säätämällä huomattavampia korotuksia määrävuosien palveluksesta ynnä riittävän suuret eläke-edut.

Kaikki ehdotukset valtuuston valmisteluvaliokunta lähetti rahatoimikamariin kehoittaen kamaria, kuultuaan asianomaisia johto- ja lautakuntia, antamaan lausunnon asiasta.

Täyttääkseen saamansa tehtävän kamari asetti valiokunnan, johon kuului kaupunkinjohtaja A. Castrén, kanslianjohtaja J. W. Andersin sekä kamarin jäsenet T. Salmio ja Y. Pulkkinen. Valiokunta piti palkkalautakunnan ehdotusta, joka käsitti sekä palkkauksen ja eläkkeen että virkaloman ja virkavapauden sairaustapauksissa, liian laajakantoisena käsiteltäväksi samassa yhteydessä ja rajoittui antamaan lausuntonsa ehdotuksesta kaupungin sääntöpalkkaisten viranpitäjien palkkausohjesäännöksi. Tärkein palkkalautakunnan ehdottamista voimassa olevan palkkajärjestelmän muutoksista tarkoitti siirtymistä kokonaan liukuvaan palkkaukseen. Palkkaukset riippuisivat Helsingin kaupungin kuukausittaisesta elantokustannusindeksistä, laskettuna pitämällä 1914 vuoden alkupuoliskoa lähtökohtana, valtioneuvoston maan yleisen elantokustannusindeksin laskemista varten vahvistamain perusteiden mukaan, ja tarkistettaisiin kunkin vuosineljänneksen alussa ylös- tahi alaspäin, siinä tapauksessa että mainitun indeksin keskiarvo oli kuluneen vuosineljänneksen ensimmäisen kuukauden aikana kohonnut tahi laskenut eräitä mainittuja rajoja ylemmäksi tahi alemmaksi. Tämän mukaisesti oli laadittu seitsemän palkkausasteikkoa, jotka vaihtelivat indeksin mukaan 800:sta 1499:ään, joiden rajain yli palkkalautakunta ei ollut katsonut vaihtelujen pitkän ajan kuluessa voivan ulottua. Rahatoimikamarin valiokunta piti palkka-asteikon nousemisen ja laskemisen perustetta epätyytyttävänä, kun sosialihallituksen kuukausittain julkaisemat kokonaiselantokustannusten indeksiluvut laadittiin eräiden työläisperheiden elantokustannuksista kootun tilaston osoittamien indeksilukujen perusteella, ja voitiin asettaa kysymyksenalaiseksi osoittivatko näin saadut indeksiluvut täysin virkamiesten elantokustannusten muutoksia. Kun kaikki puoluerühmät ja kaikki asiassa kuullut asianharrastajat olivat vastaan sanomatta hyväksyneet tämän järjestelmän, olisi valiokunnan mielestä epäviisasta panna palkanjärjestelyn toteuttaminen alttiiksi ehdottamalla sille toista muotoa. Valiokunta ehdotti senvuoksi, että liukuva palkka-asteikko otettaisiin käytäntöön esimerkiksi viiden vuoden koekaudeksi, että vahvistettaisiin raja-arvot, joita suuremmiksi tai pienemmiksi ei saisi palkkoja muuttaa ilman kaupunginvaltuuston erityistä päätöstä, että määrääjat, joiden kuluessa palkka-asteikko tarkistettaisiin, mitkä palkkalautakunta oli ehdottanut kolmeksi kuukaudeksi, pitennettäisiin puoleksi vuodeksi, sekä että järjestelyjen pohjaksi pantaisiin koko maan yleiset indeksiluvut eikä Helsingin kaupungin, kuten palkkalautakunta ehdotuksessaan oli edellyttänyt. Saman ehdotuksen mukaan olisi palkkalautakunnan asia seurata indeksilukujen vaihtelua ja toimittaa rahatoimikamarille ehdollista palkkausten muutosta varten tarvittavat taulut, mutta voitiin asia valiokunnan mielestä yksinkertaistuttaa siten, että kaupunginvaltuusto edeltäkäsin vahvistaisi kaikkia seitsemää palkka-asteikkoa varten lasketut taulut, minkä jälkeen olisi rahatoimikamarin asia sosialihallituksesta saamainsa indeksilukujen perusteella ryhtyä maksattamaan tätä vastaavia palkkoja. Ylemmän palkka-asteikkoon siirryttäessä oli

siitä lautakunnan mielestä tehtävä ilmoitus kaupunginvaltuustolle, mikä määräys valiokunnan mielestä oli muutettava siten, että ilmoitus oli tehtävä, jos palkankorotuksen johdosta budjettimäärärahat ylitettiin. Palkkaluokkien lukua valiokunta tahtoi vähentää yhdellä, niin että ensimmäinen luokka vain 900 markan kuukausipalkoin poistui. Erittäin laajaperäistä muutosta vallitseviin oloihin oli palkkalautakunta ehdottanut n. s. ikäkorotuksiin nähden. Niiden luku olisi viidessä alimmassa palkkaluokassa 5, 6—10 luokassa 4, 11—17 luokassa 3 ja kolmessa ylimmässä palkkaluokassa 2. Aika, jonka kuluttua ensimmäinen korotus saadaan, olisi kahdessa alimmassa palkkaluokassa 1 vuosi, 3—5 luokassa 2 vuotta, 6—17 luokassa 3 vuotta ja kolmessa ylimmässä luokassa 5 vuotta. Viimeinen korotus taas saataisiin kahdessa alimmassa luokassa 10 vuoden, 3 ja 4 luokassa 12 vuoden, 5—10 luokassa 15 vuoden, 11—17 luokassa 12 vuoden ja kolmessa viimeisessä luokassa 10 vuoden kuluttua. Yhteenlasketut ikäkorotukset olisivat prosentittain alkupalkasta kahdessa alimmassa palkkaluokassa 50, joka määrä yhtäjaksoisesti vähenisi palkkaluokkain kohotessa ja alenis 20:een kolmessa ylimmässä luokassa. Ehdotettujen ikäkorotuksien kaupungille aiheuttamien suurien kustannusten vähentämiseksi oli esittelijäneuvos Loimaranta palkkalautakunnan vähemmistön kannattamana ehdottanut, että naimattomille viranpitäjille annettaisiin ainoastaan 50 % mainituista korotuksista, jotka siten asetettaisiin perheinelatusapumaksujen luonteisiksi. Rahatoimikamarin valiokunta katsoi puolestaan, että lautakunnan ikäkorotuksia koskevan ehdotuksen toteuttaminen suuressa määrin vaikeuttaisi palkkatekniikkaa. Niin pitkälle saattoi valiokunta yhtyä lautakunnan mielipiteeseen, että korotusten kokonaismäärää olisi tunnistavasti korotettava alimmissa luokissa ja yhtäjaksoisesti alennettava kohovissa palkkaluokissa, mutta lisäysten luku ei saisi olla kolmea suurempi. Näitä korotuksia sopisi maksaa 3, 6 ja 10 vuoden palvelusajan jälkeen, saman määrän kaikissa luokissa. Perheinelatusapumaksuihin nähden oli valiokunta sitä mieltä, että ne ilmeisinä pula-ajan ilmiöinä olivat mahdollisimman pian poistettavat, ja ehdotti sen vuoksi, että puheenalaisia apumaksuja vuonna 1922 suoritettaisiin entiset määrät, vuonna 1923 50 % vähennettyinä ja että ne 1924 vuoden alusta lukien lakkautettaisiin kokonaan. Laatiessaan ehdotustaan palkkaluokiksi oli palkkalautakunta kokonaispalkkaan lukenut luontoisedut, mihin periaatteen valiokuntakin yhtyi. Näitten vähennysten vahvistamisen voi lautakunnan mielestä jättää rahatoimikamarin toimeksi, joka elantokustannusindeksin mukaan marraskuun kuluessa vahvistaisi kuluvana vuonna tehtävät vähennykset ja niistä ilmoittaisi yksityisille laitoksille, joiden sitten tulisi antaa erikoisehdotuksensa rahatoimikamarin tutkittaviksi ja ratkaistaviksi. Palkkalautakunta oli puolestaan ehdottanut jonkin verran monimutkaisempaa menetelyä. Eri virkojen luokituksessa oli palkkalautakunta pitänyt esikuvana vuonna 1918 toimeenpantua palkanjärjestelyä, jolloin kuitenkin oli korjattu erinäisiä aikaisemmin ja myöhemmin vahvistetuista palkkamääristä johduneita epäkohtia. Yllämainitun palkanjärjestelyn pohjaksi oli pantu asteikko, jonka mukaan kuukausipalkan ensimmäistä 100-lukua korotettiin 50 %, toista 40 %, kolmatta 30 %, neljättä 20 %, viidettä ja kuudetta 10 % sekä kaikkia muita 5 %. On selvä, että palkat tämän johdosta tulivat paljon tasoitetuiksi alaspäin ja perusteltiin sitä sillä, etteivät kaupungin raha-asiat sallineet korottaa kaikkia palkkoja yhtä suurella prosentilla sekä että pienemmät palkansaajat tarvitsivat suurempaa palkankorotusta kuin paremmassa asemassa olevat palkkausryhmät. Valiokunta yhtyi pääasiassa palkkalautakunnan luokitusehdotukseen, mutta ehdotti valiokunta, että sen selventämiseksi olisi



lisättävä määräys, että niitten viranpitäjien palkan vahvistaminen, jotka olivat otetut virkaansa määräpalkoin, osa määräajaksi, jätettäisiin erityisen toimenpiteen varaan, sekä että ne viranpitäjät, joiden palkkaedut ovat suuremmat kuin pohjapalkka siinä luokassa, johon heidät on luettu, ja jotka palkkalautakunnan ehdotuksen mukaan saisivat pitää entiset palkkaetunsa, indeksin vähetessä saisivat samalla prosenttimäärällä vähennetyn palkan kuin muut viranpitäjät, mutta ettei palkankorotus tulisi kysymykseen, ennenkuin palkka siinä luokassa, johon viranpitäjä oikeastaan kuuluu, on saavuttanut asianomaisen viranpitäjän entisen palkan määrän. Palkkalautakunnan ehdotuksen mukaan astuisi palkanjärjestely voimaan tammikuun 1 p:nä 1922, mutta palkkaetujen tuntuviin korotuksiin nähden valiokunta katsoi, ettei järjestelylle olisi annettava taannehtivaa vaikutusta muissa kohdin, kuin mikäli tulee oikeuteen ikäkorotuksen saamiseen uuden järjestelmän mukaan jo täytetyltä virka-ajalta ja ehdotti sen vuoksi, että puheenalainen ajankohta siirrettäisiin heinäkuun 1 p:n.

Rahatoimikamari, joka kaikilta oleellisilta kohdin yhtyi ylläselosteltuun valiokunnan mietintöön, lähetti sen ynnä oman lausuntonsa <sup>1)</sup> kaupunginvaltuustolle.

Sittenkun vielä kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta oli lausunut mielipiteensä asiasta, päätti <sup>2)</sup> valtuusto viimeksimainitun valiokunnan ehdotuksen mukaisesti:

heinäkuun 1 p:stä 1922 tammikuun 1 p:n 1927 kaupungin rahasääntöön merkittyihin viranpitäjiin nähden sovellettavaksi palkkausjärjestelmää virkaluokituksin ja liukuvin palkka-asteikoin;

vahvistaa laaditun ehdotuksen <sup>3)</sup> kaupungin rahasääntöön otettujen viranpitäjien palkkausohjesäännöksi olevaksi voimassa heinäkuun 1 p:stä;

vahvistaa lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjien palvelusehtosäännön 8, 14 ja 20 §:n muutokset <sup>4)</sup> niin ikään olemaan voimassa heinäkuun 1 p:stä;

antaa palkkalautakunnan tehtäväksi heti ryhtyä toimiin yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjien palkkaetujen saattamiseksi menosääntöön merkittyjen viranpitäjien palkkausten mukaisiksi sekä valvoa, että vakinaisten viranpitäjien palkkaukseen nähden vahvistettuja periaatteita sovelletaan ensin mainittuunkin palkansaajain ryhmään;

kaupungin viranpitäjien palkanjärjestelyn toimeenpanoon tarvittavat varat suoritettaviksi etusijassa vuoden menosääntöön kalliinajanlisäyksiä, mahdollisesti palkanjärjestelyä, varten merkityistä määrärahoista sekä vuoden tilierotuksesta osoittaa tämän lisäksi 4,750,000 markkaa;

kunnes kaupunginvaltuusto on tehnyt päätöksen kaupungin viranpitäjien eläkkeiden järjestämisestä, eläkkeet niille viranpitäjille, jotka heinäkuun 1 p:n jälkeen, mutta ennen eläkejärjestelyä eroavat kaupungin palveluksesta, väliaikaisesti laskettavaksi heillä ennen mainittua päivää olleen palkan pohjalla ja muutoin tähän asti voimassa olleiden perusteiden mukaan; sekä

antaa rahatoimikamarin toimeksi viimeistään syyskuun kuluessa kaupunginvaltuustolle antaa lausunnon muista palkkalautakunnan mietinnössään käsittelemistä kysymyksistä.

Sittenmin ilmoitti <sup>5)</sup> palkkalautakunta täyttääkseen kaupunginvaltuustolta saamansa tehtävän lokakuun 5 p:nä vahvistaneensa taulun, joka osoittaa

<sup>1)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 42 vuodelta 1921. -- <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 7. 6. 2 § ja 14. 6. 2 §. --

<sup>3)</sup> Ks. tätä kert. siv. 51. -- <sup>4)</sup> S:n siv. 66 -- <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 15. 11. 24 §.

yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjien alkupalkan eri hintatasojen vallitessa; taulun, joka osoittaa palkansaajain ikäkorotuksen eri hintatasojen vallitessa; sekä näiden viranpitäjien luokitukset, sekä päättäneensä, että kaupunginvaltuuston sääntöpalkkaisille viranpitäjille vahvistamaa palkkaussääntöä on soveltuvilta kohdin noudatettava myös yhteismäärärahoista palkattuihin viranpitäjiin nähden; sekä että siten vahvistetut puheenalaisten viranpitäjien palkkaedut on maksettava heinäkuun 1 p:stä lukien, minkä johdosta kaupungin asianomaisten kassavirastojen on joutuisimmin ryhdyttävä toimiin siten vahvistettujen palkkojen maksamiseksi mainitulta ajalta edellyttäen, että viranpitäjän kokonaispalkka on lautakunnan päätöksellä korotettu ja että hänelle siis tuolta ajalta tulee korotusta jo saamaansa palkkaan, kuitenkin sillä ehdolla, että hän edelleen on kaupungin palveluksessa.

*Kaupungin viranpitäjien palkkaussääntö.* Kaupunginvaltuuston palkkajärjestelyn yhteydessä vahvistama<sup>1)</sup> kaupungin sääntöpalkkaisten viranpitäjien palkkaussääntö oli seuraava:

### **„Helsingin kaupungin sääntöpalkkaisten viranpitäjien palkkaussääntö.**

1 §. Kaupungin menosääntöön merkityt viranpitäjät palkataan heinäkuun 1 päivästä 1922 tammikuun 1 päivään 1927 virkain luokitusta ja liukuvaa palkka-asteikkoa noudattavan palkkausjärjestelmän mukaan. Tähän nähden ovat voimassa:

- a) Taulu, osoittava alkupalkan määrän eri hintatasojen vallitessa;
- b) Taulu, osoittava ikäkorotuksen määrän eri hintatasojen vallitessa; sekä
- c) Sääntöpalkkaisten virkojen luokittelu.

Siviiliviraston leski- ja orpokassan osakkaille on tähänastista pohjapalkkaa vastaava määrä mainitun kassan osallisuuteen nähden edelleen oleva pohjapalkkana.

2 §. Alkupalkkain määrä eri palkkaluokissa ja erilaisten hintatasojen vallitessa on osoitettu 1 § a:n kohdalla mainitussa taulussa, jossa elinkustannusindeksillä on käsitettävä sosiaalihallituksen elinkustannusten pohjalla 1914 vuoden alkupuoliskolla, verot lukuun otettuina, laatimaa Helsingin kaupungin virallista elinkustannusindeksiä.

Alkupalkat järjestetään neljännesvuosittain siten, että alkupalkan määrä kussakin palkkaluokassa jokaiselta vuosineljännekseltä vahvistetaan soveltamalla elinkustannusindeksiä, joka on kolmen ensimmäisen lähinnä kuluneiden neljän kuukauden indeksikulujen keskimäärä.

Jos mainittu keskimäärä kohoaa 1,449 ylemmäksi tai alenee 750 alemmaksi, on alkupalkka, kunnes kaupunginvaltuusto toisin päättää, kuitenkin suoritettava äsken mainittujen indeksien perusteella.

Kun siirtyminen alempaan tai ylempään alkupalkkaan muuttuneen elinkustannusindeksin perusteella on toimeenpantava, on rahatoimikamarin asia ajoissa määrätä palkkain maksamisesta seuraavana vuosineljänneksenä vahvistetun taulun mukaan ja siitä kaupunginvaltuustolle ilmoittaa.

3 §. Viranpitäjä, jonka palkka uuteen järjestelmään siirryttäessä vähennee, olkoon toistaiseksi oikeutettu kantamaan entinen palkkansa, ja on siirryt-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 7. 6. 2 § ja 14. 6. 2 §.

täessä muuttuneen elinkustannusindeksin nojalla ylemmästä alempaan palkkaan alennus hänelle luettava saman prosenttiluvun mukaan kuin muillekin viranpitäjille, jota vastoin samasta syystä siirryttäessä alemmasta ylempään palkkaan korotus on tuleva kysymykseen vasta sitten kun palkka siinä luokassa, mihin virka kuuluu, on saavuttanut hänelle suoritettavan määrän.

Viranpitäjä, jolla kunnan pääviran ohessa on toinen päätoimi ja jolle palkkalautakunta on asianmukaisessa järjestyksessä myöntänyt oikeuden kunnan virkaan kuuluvan tähän asti voimassa olevan menosäännön mukaisen palkkauksen siihen myönnettyine kalliinajanlisäyksineen, saakoon edelleen nauttia entisen palkkauksensa.

Tehdystä esityksestä sekä sen johto- tai lautakunnan puoltosanan nojalla, jonka alainen edellisessä momentissa mainittu viranpitäjä on, voi palkkalautakunta poikkeustapauksissa määrätä tällaiselle viranpitäjälle toistaiseksi suoritettavaksi korkeintaan luokittelun mukaisen palkkauksen ilman ikäkorotuksia.

4 §. Viranpitäjälle tulee ikäkorotus 3, 6 ja 10 vuoden palveluksesta, kunakin kertana yhtä suuri määrä, 1 § b:n kohdalla mainitun taulun mukaan.

Ikäkorotukset maksetaan viranpitäjille heidän virkavuosiensa mukaan samassa palkkaluokassa, vaarinottaen että viranpitäjällä 3 §:n 3 momentissa mainitun poikkeuksin on sama oikeus virkavuosien lukemiseen kuin tähänkin asti.

Viranpitäjä, joka 3 §:n 1 momentin nojalla nauttii korkeampaa palkkaa, kuin mihin viran asema järjestelmässä hänet oikeuttaa, saa ikäkorotusta vasta sitten kun virkaan kuuluva alkupalkka ikäkorotuksineen on noussut hänelle suoritettavan palkkauksen määrään.

Ikäkorotukset järjestetään neljännesvuosittain samojen perusteiden mukaan kuin alkupalkatkin.

5 §. Vapaa asunto, lämpö ja ruoka, täysihoito sekä muut luontoisedut on rahaksi arvioitava perusteilla, jotka rahatoimikamari palkkalautakuntaa sekä asianomaisia laitoksia ja lautakuntia kuultuaan neljännesvuosittain määrää.

6 §. Perheenelatusapumaksuja annetaan täysi määrä nykyisillä perusteilla 1922 vuoden loppuun, mutta ainoastaan puolet määrästä vuonna 1923, jonka jälkeen ne lakkautetaan.

7 §. Viranpitäjä, jolle on myönnetty henkilökohtainen palkan- tai palkkionlisäys tai jokin muu etu, saakoon nauttia tätä etua ainoastaan sikäli kuin hänen palkkauksensa uuden järjestelmän mukaan olisi vähempi aikaisemmin saamaansa palkkaa.

8 §. Viranpitäjä, jolle eri sopimuksella on taattu määrätty palkka, on liukuvasta palkka-asteikosta huolimatta nauttiva mainittua palkkaa niin kauan kuin sopimus on voimassa.

9 §. Jos Helsingin virallisen elinkustannusindeksin laadinta lakkaisi tai sen laskemisperusteisiin ennen vuotta 1927 tehtäisiin olennaisia muutoksia, on kaupunginvaltuusto oikeutettu tekemään tästä johtuvat muutokset tähän palkkausohjesääntöön.»

Alkupalkan määrä eri hintatasojen vallitessa käy ilmi seuraavasta taulusta:

| Luokka. | Kuukausipalkka Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa: |                  |                     |                      |                     |                      |                       | Luokka. |
|---------|-------------------------------------------------------------------|------------------|---------------------|----------------------|---------------------|----------------------|-----------------------|---------|
|         | I.<br>750--849.                                                   | II.<br>850--949. | III.<br>950--1,049. | IV.<br>1,050--1,149. | V.<br>1,150--1,249. | VI.<br>1,250--1,349. | VII.<br>1,350--1,449. |         |
|         | M a r k k a a.                                                    |                  |                     |                      |                     |                      |                       |         |
| 1       | 750                                                               | 835              | 915                 | 1,000                | 1,085               | 1,165                | 1,250                 | 1       |
| 2       | 860                                                               | 960              | 1,055               | 1,150                | 1,245               | 1,340                | 1,440                 | 2       |
| 3       | 975                                                               | 1,085            | 1,195               | 1,300                | 1,405               | 1,515                | 1,625                 | 3       |
| 4       | 1,085                                                             | 1,210            | 1,330               | 1,450                | 1,570               | 1,690                | 1,815                 | 4       |
| 5       | 1,200                                                             | 1,335            | 1,470               | 1,600                | 1,730               | 1,865                | 2,000                 | 5       |
| 6       | 1,350                                                             | 1,505            | 1,650               | 1,800                | 1,950               | 2,095                | 2,250                 | 6       |
| 7       | 1,500                                                             | 1,670            | 1,835               | 2,000                | 2,165               | 2,330                | 2,500                 | 7       |
| 8       | 1,650                                                             | 1,835            | 2,020               | 2,200                | 2,380               | 2,565                | 2,750                 | 8       |
| 9       | 1,875                                                             | 2,085            | 2,295               | 2,500                | 2,705               | 2,915                | 3,125                 | 9       |
| 10      | 2,100                                                             | 2,340            | 2,570               | 2,800                | 3,030               | 3,260                | 3,500                 | 10      |
| 11      | 2,325                                                             | 2,590            | 2,845               | 3,100                | 3,355               | 3,610                | 3,875                 | 11      |
| 12      | 2,550                                                             | 2,840            | 3,120               | 3,400                | 3,680               | 3,960                | 4,240                 | 12      |
| 13      | 2,850                                                             | 3,175            | 3,485               | 3,800                | 4,115               | 4,425                | 4,730                 | 13      |
| 14      | 3,150                                                             | 3,510            | 3,855               | 4,200                | 4,545               | 4,890                | 5,210                 | 14      |
| 15      | 3,450                                                             | 3,840            | 4,220               | 4,600                | 4,980               | 5,350                | 5,680                 | 15      |
| 16      | 3,750                                                             | 4,175            | 4,585               | 5,000                | 5,415               | 5,800                | 6,140                 | 16      |
| 17      | 4,125                                                             | 4,590            | 5,045               | 5,500                | 5,955               | 6,355                | 6,710                 | 17      |
| 18      | 4,500                                                             | 5,010            | 5,505               | 6,000                | 6,495               | 6,885                | 7,260                 | 18      |
| 19      | 4,875                                                             | 5,425            | 5,965               | 6,500                | 7,035               | 7,410                | 7,800                 | 19      |

Ikäkorotusten määrä eri hintatasojen vallitessa käy ilmi seuraavasta taulusta:

| Luokka. | Ikäkorotus kuukaudelta Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa: |                 |                    |                     |                    |                     |                      | Luokka. |
|---------|---------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------------|---------------------|--------------------|---------------------|----------------------|---------|
|         | I.<br>750—849.                                                            | II.<br>850—949. | III.<br>950—1,049. | IV.<br>1,050—1,149. | V.<br>1,150—1,249. | VI.<br>1,250—1,349. | VII.<br>1,350—1,449. |         |
|         | M a r k k a a.                                                            |                 |                    |                     |                    |                     |                      |         |
| 1       | 115                                                                       | 125             | 135                | 150                 | 165                | 175                 | 190                  | 1       |
| 2       | 115                                                                       | 130             | 140                | 155                 | 170                | 180                 | 195                  | 2       |
| 3       | 120                                                                       | 135             | 145                | 160                 | 175                | 185                 | 200                  | 3       |
| 4       | 125                                                                       | 140             | 150                | 165                 | 180                | 190                 | 205                  | 4       |
| 5       | 130                                                                       | 145             | 155                | 170                 | 185                | 200                 | 215                  | 5       |
| 6       | 135                                                                       | 150             | 165                | 180                 | 195                | 210                 | 225                  | 6       |
| 7       | 140                                                                       | 160             | 175                | 190                 | 205                | 220                 | 235                  | 7       |
| 8       | 150                                                                       | 165             | 185                | 200                 | 215                | 235                 | 245                  | 8       |
| 9       | 160                                                                       | 180             | 195                | 215                 | 230                | 250                 | 265                  | 9       |
| 10      | 170                                                                       | 190             | 210                | 230                 | 245                | 265                 | 285                  | 10      |
| 11      | 180                                                                       | 205             | 225                | 245                 | 260                | 285                 | 300                  | 11      |
| 12      | 195                                                                       | 215             | 240                | 260                 | 280                | 300                 | 325                  | 12      |
| 13      | 210                                                                       | 230             | 255                | 280                 | 300                | 325                 | 345                  | 13      |
| 14      | 225                                                                       | 250             | 275                | 300                 | 325                | 350                 | 370                  | 14      |
| 15      | 240                                                                       | 265             | 295                | 320                 | 345                | 375                 | 395                  | 15      |
| 16      | 260                                                                       | 285             | 310                | 340                 | 370                | 400                 | 420                  | 16      |
| 17      | 280                                                                       | 310             | 340                | 370                 | 400                | 425                 | 450                  | 17      |
| 18      | 300                                                                       | 335             | 365                | 400                 | 435                | 460                 | 485                  | 18      |
| 19      | 320                                                                       | 360             | 395                | 430                 | 465                | 490                 | 515                  | 19      |

Palkkausohjesäännössä mainittu sääntöpalkkaisten virkojen luokittelu oli seuraava:

## 1. Palkkaluokka.

Maistraatti: Vahtimestari.  
 Satamahallitus: Kirjurinapulainen.  
 Satamaliikennekonttori: Pakkaaja.  
 » Parinaajain vanhin.  
 Satamakannantakonttori: Konttorivahtimestari.  
 Tilastokonttori: Vahtimestari.  
 Revisionikonttori: Vahtimestari.  
 Rakennustarkastuskonttori: Vahtimestari.  
 Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Kaupunginkättilö.  
 Terveydellisten tutkimusten laboratorio: Vahtimestarinapulainen.  
 Terveystoimisto: Konttoriapulainen.  
 Sairaalan tilivirasto: Konekirjoittajat.  
 » Konttoriapulainen.  
 » Vahtimestari.  
 Kulkutautisairaala: Avustava liinavaatevaraston johtajat.  
 » Puhelinhoitajat.  
 Kivelän sairaala: Pesun apulaisjohtajat.  
 » Avust. työnjohtajat.  
 Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Konttoriapulainen.  
 Oulunkylän lastenkoti: Lastenhoitajat.  
 Kullan torpan lastenkoti: Nuor. lastenhoitajat.  
 Kallion haarakirjasto: Vahtimestarinapulainen.  
 Harjutorin kauppahalli: Kaitsija.

## 2. Palkkaluokka.

Kaupunginvaltuuston kanslia: Vahtimestarinapulainen.  
 Rahatoimikamarin kanslia: Vahtimestarinapulainen.  
 Satamaliikennekonttori: Satamakonsstaapeli.  
 Satamakannantakonttori: Koneenkäyttäjänapulainen.  
 Rakennustarkastuskonttori: Apulaishkanslisti.  
 Terveysdenhoitolautakunta: Kanslia-apulainen.  
 Terveysdenhoitolautakunta: Päivystäjä.  
 » Vahtimestari.  
 Terveystoimisto: Naisapulainen.  
 » Vahtimestari.  
 Sairaalan tilivirasto: Inventtaasapulainen.  
 Marian sairaala: Sisätautien osaston aliohoitajat.  
 » Alihoitajattarena toimiva oppilas.  
 » Sisätautien osaston yöhoitajat.  
 » Kirurgisen osaston aliohoitajat.  
 » Kirurgisen osaston yöhoitajat.  
 » Lastenosaston aliohoitajat.  
 » Lastenosaston yöhoitajat.

Marian sairaala: Vahtimestari.  
 » Poliklinikkain vahtimestari.  
 » Ovenvartija.  
 Kulkutautisairaala: Alihoitajat.  
 » Alihoitajattarena toimiva oppilas.  
 » Konttoriapulainen.  
 » Vahtimestari.  
 » Ovenvartija.  
 » Puuseppä.  
 Kivelän sairaala: Mielisairaidenosaston aliohoitajat.  
 » Yleisen osaston aliohoitajat.  
 » Yleisen osaston yöhoitajat.  
 » Konttoriapulainen.  
 » Vahtimestari.  
 » Puuseppä.  
 Nikkilän mielisairaala: Käsiyönjohtajat.  
 » Alihoitajat.  
 » Konttoriapulainen.  
 » Pesunjohtajat.  
 » Vahtimestari.  
 » Puuseppä.  
 » Maalari.  
 » Seppä.  
 » Suutari.  
 » Räättäli.  
 Humaliston sairaala: Alihoitajat.  
 Köyhäinhoidohallitus: Kirjurinapulainen (sihteerinapulainen).  
 Kunnalliskoti: Käsitöiden opettajat.  
 » Työlaitoksen konttoriapulainen.  
 Lastensuojelulautakunta: Tarkastusapulainen.  
 » Vahtimestari.  
 Oulunkylän lastenkoti: Vanhempi, lastenhoitajat.  
 Kullan torpan lastenkoti: Vanhempi lastenhoitajat.  
 Bengtsärin kasvatuslaitos: Emännänapulainen.  
 Valmistava poikain ammattikoulu: Vahtimestari.  
 Kaupunginkirjasto: Amanuenssi, alemmaa palkkaluokkaa.  
 Kallion haarakirjasto: Amanuenssi, alemmaa palkkaluokkaa.  
 Musiikkilautakunta: Taloudenhoitaja.  
 Hietalahden kauppahalli: Kaitsija.  
 Kasarmintorin kauppahalli: Kaitsija.  
 Vallilan kauppahalli: Kaitsija.  
 Bölen kauppahalli: Kaitsija.

## 3. Palkkaluokka.

Maistraatti: Reistraattorinapulainen.  
 » Kanslisti.  
 Raastuvanoikeus: Kaupunginpalvelija, alemmaa palkkaluokkaa.  
 Ulosottolaitos: Kassanhoitajat.

Ulosottolaitos: Ulosottoapulainen, alemmaa palkkaluokkaa.  
 Kaupunginvaltuuston kanslia: Apulaiskanslisti.  
 Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Vahtimestari.  
 Rahatoimikamarin kassaosasto: Konttorikirjuri.  
 Satamaliikennekonttori: Ilmoitusosaston apulaisjohtaja.  
 Satamaliikennekonttori: Tarkastuskonstaapeli.  
 Satamakannantakonttori: Vahtimestari.  
 » Hissilaitoksen koneenkäyttäjä.  
 » Koneenkäyttäjä.  
 Tilastokonttori: Laskuapulainen.  
 Palolaitos: Nuorempi palomies.  
 Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Kunnan sairaanhoitajat.  
 Terveystieteiden tutkimusten laboratorio: Puhtaaksikirjoittajat ja kassanhoitajat.  
 Terveystoimisto: Sairaanhoitajat.  
 Lihantarkastusasema: Päiväkirjanpitäjä.  
 » Triikintutkija.  
 » Laboratorin vahtimestari.  
 Asuntotarkastuskonttori: Kanslia-apulainen.  
 Sairaalaylihallitus: Kanslisti.  
 Marian sairaala: Valvova yöhoitajat.  
 » Sisätautien osaston osastonhoitajat.  
 » Sisätautien poliklinikan hoitajat.  
 » Kirurgisen osaston osastonhoitajat.  
 » Kirurgisen osaston leikkaushoitajat.  
 » Kirurgisen poliklinikan hoitajat.  
 Lastenosaston osastonhoitajat.  
 » Liinavaateosaston johtajat.  
 » Ruokalan avust. johtajat.  
 Kulkutautisairaala: Osastonhoitajat.  
 » Desinfioimishoitajat.  
 » Valvova yöhoitajat.  
 » Sairaiden kuljetushoitajat.  
 » Autonkuljettajat.  
 » Liinavaatevaraston hoitajat.  
 » Desinfioitsija.  
 » Ruokalan avust. johtajat.  
 Kivelän sairaala: Mielisairaidenosaston osastonhoitajat.  
 » Mielisairaidenosastonhoit.  
 » Yleisen osaston osastonhoitajat.

Kivelän sairaala: Liinavaatevaraston hoitajat.  
 » Ruokalan emännöitsijä.  
 Nikkilän mielisairaala: Osastonhoitajat.  
 » Hoitaja.  
 » Varastonhoitajat.  
 » Ruokalan avustava johtajat.  
 » Kolmas koneenkäytt.  
 » Lämmittäjä-mekaanikko.  
 Humaliston sairaala: Osastonhoitajat.  
 Desinfioimislaitos: Koneenkäyttäjä.  
 Köyhäinhoitohallitus: Tarkastusapulainen.  
 » Diakonissa.  
 » Kaitsija.  
 » Vahtimestari.  
 Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Avust. rahastonhoitaja.  
 Kunnalliskoti: Konttoriapulainen.  
 » Sairaanhoitajat.  
 » Pientenlasten osaston hoitajat.  
 » Osastonhoitajat.  
 » Yöhoitajat.  
 » Vahtimestari.  
 » Työlaitoksen vahtimestari.  
 » Työnjohtaja.  
 » Puutarhuri.  
 » Pesulaitoksen johtajat.  
 » Lämmittäjä-mekaanikko.  
 Lastensuojelulautakunta: Kanslisti.  
 » Naisopastaja.  
 Oppipoikakoti: Kaitsija.  
 Bengtsarin kasvatuslaitos: Kaitsija, alemmaa palkkaluokkaa.  
 Toivoniemen kasvatuslaitos: Hoitajat, samalla opettajat.  
 Finnbyn kasvatuslaitos: Hoitajat, samalla opettajat.  
 Vanjoen kasvatuslaitos: Hoitajat, samalla opettajat.  
 Suomalaiset kansakoulut: Vahtimestari, alemmaa palkkaluokkaa.  
 Ruotsalaiset kansakoulut: Vahtimestari, alemmaa palkkaluokkaa.  
 Kaupunginkirjasto: Toinen vahtimestari.  
 Kallion haarakirjasto: Vahtimestari.  
 Rakennuskonttori: Vahtimestari.  
 Rantatorin kauppahalli: Kaitsija.  
 Hakaniemen kauppahalli: Kaitsija.

#### 4. Palkkaluokka.

Maistraatti: Toinen julkinen notaari.  
 Raastuvanarkisto: Arkistonapulainen.  
 Kaupunginvaltuuston kanslia: Vahtimestari.  
 Rahatoimikamarin kanslia: Kanslisti.  
 » Vahtimestari.  
 Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Konttorikirjuri.  
 Rahatoimikamarin asiamiesosasto: Konttorikirjuri.  
 Satamakannantakonttori: Konttorikirjuri.

Satamakannantakonttori. Apulaisvaakamestari.

Työnvälitystoimisto: Vahtimestari.

Palolaitos: Vanhempi palomies.

Terveystarkastuslautakunta: Konttorinjohdaja.

Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Sairaanhoitajatar.

Terveyspoliisi: Näytteidenottaja maidontarkastusta varten.

» Kaitsija.

» Desinfioitsija.

Terveystarkastuksen tutkimusten laboratorio: Näytteidenottaja.

Terveystarkastuksen tutkimusten laboratorio: Vahtimestari.

Terveystoimisto: Kaitsija.

Lihantarkastusasema: Halliesimies.

Asuntotarkastuskonttori: Naispuolinen tarkastusapulainen.

Marian sairaala: Ruokalan johtajatar.

» Koneenkäyttäjät, alemmasta palkkaluokasta.

Kulikutautisairaala: Ruokalan johtajatar.

» Toinen koneenkäyttäjät.

Kivelän sairaala: Ruokalan johtajatar.

Nikkilän mielisairaala: Ruokalan johtajatar.

» Toinen konemestari.

Humaliston sairaala: Ylihoitajatar.

Köyhäinhuoltohallitus: Avust. kanslianjohtaja.

» Järjestysmies.

Kunnalliskoti: Emäntä.

» Työesimies.

Lastensuojelulautakunta: Naistarkastaja.

Oulunkylän lastenkoti: Johtajatar.

Kullan torpan lastenkoti: Johtajatar.

Bengtsärin kasvatustarha: Emäntä, samalla opettajatar.

» Kaitsija, keskim. palkkaluokasta.

Tavolan kasvatustarha: Emäntä.

Karstun kasvatustarha: Räättäli.

Toivoniemen kasvatustarha: Emäntä, samalla opettajatar.

Finnbyn kasvatustarha: Emäntä, samalla opettajatar.

Vanhojen kasvatustarha: Emäntä, samalla opettajatar.

Suomalaiset kansakoulut: Vahtimestari, ylempää palkkaluokasta.

Ruotsalaiset kansakoulut: Vahtimestari, ylempää palkkaluokasta.

Valmistava poikain ammattikoulu: Alityö-mestari puutöissä.

Valmistava poikain ammattikoulu: Alityö-mestari metallitöissä.

Kaupunginkirjasto: Vahtimestari.

Bakenmuskonttori: Nuorempi metsänvartija.

##### 5. Palkkaluokka.

Maistraatti: Kaupunginpalvelija.

Raastuvanoikeus: Kaupunginpalvelija, ylempää palkkaluokasta.

Ulosottolaitos: Ensimmäinen kaupunginvouti.

» Ulosottoapulainen, ylempää palkkaluokasta.

Kaupunginvaltuuston kanslia: Kanslisti.

Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Ylivah-timestari.

Satamaliikennekonttori: Kassanhoitaja.

» Ilmoitusosaston johtaja.

Satamakannantakonttori: Nuor. kassanhoitaja.

» Nuor. kirjuri.

» Vaakamestari.

Tilastokonttori: Assistentti.

Työnvälitystoimisto: Nuor. naisapulainen.

Palolaitos: Nuor. korpraali.

Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Aluelääkäri, alemmasta palkkaluokasta.

Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Naislääkäri.

Terveyspoliisi: Ylikaitsija.

» Desinfioinnin johtaja.

Terveystarkastuksen tutkimusten laboratorio: Laborantti.

Terveystoimisto: Assistentti.

» Naistarkastaja.

Lihantarkastusasema: Kassanhoitaja.

Asuntotarkastuskonttori: Miespuolinen tarkastusapulainen.

Marian sairaala: Toimitsijan apulainen.

» Koneenkäyttäjät, ylempää palkkaluokasta.

Kulikutautisairaala: Ensimmäinen koneenkäyttäjät.

Nikkilän mielisairaala: Konemestari.

» Puutarhuri.

Köyhäinhuoltohallitus: Rekisteritoimiston johtajatar.

Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Rahastinhoitaja.

Kunnalliskoti: Koneenkäyttäjät.

Lastensuojelulautakunta: Kanslianjohtaja.

Vastaanotto- ja havaintokoti: Johtajattaren apulainen.

Bengtsärin kasvatustarha: Kaitsija, ylempää palkkaluokasta.

Suomalaiset kansakoulut: Opettajatar, alemmasta palkkaluokasta.

Ruotsalaiset kansakoulut: Opettajatar, alemmasta palkkaluokasta.

Valmistava poikain ammattikoulu: Vakinainen työmestari puutöissä.

Valmistava poikain ammattikoulu: Vakinainen työmestari metallitöissä.

Kaupunginkirjasto: Aمانuenssi, ylempää palkkaluokasta.

Kallion haarakirjasto: Amanuenssi, ylempää palkkaluokkaa.  
 Vesijohtolaitos: Rahastonhoitajatar.  
 Rakennuskonttori: Vanhempi metsänvar-  
 tija.

#### 6. Palkkaluokka.

Maistraatti: Reistraattori.  
 Rahatoimikamarin kanslia: Reistraattori.  
 Satamaliikennekonttori: Sörnäsän satama-  
 mestari.  
 » Kirjanpitäjä.  
 Satamakannanlakonttori: Nuor. kirjanpi-  
 täjä.  
 » Vanh. kassan-  
 hoitaja.  
 » Vanh. kirjuri.  
 Tilastokonttori: Amanuenssi.  
 Revisionikonttori: Reistraattori.  
 Rakennustarkastuskonttori: Kanslisti.  
 Palolaitos: Vanh. korpraali.  
 Marian sairaala: Lastenosaston nuor. assis-  
 tenttilääkäri.  
 » Ylihoitajatar.  
 Kulkutautisairaala: Ylihoitajatar.  
 Kivelän sairaala: Yleisen osaston ylihoita-  
 jatar.  
 » Mielisairaidenosaston  
 ylihoitajatar.  
 Nikkilän mielisairaala: Ylihoitajatar.  
 Humaliston sairaala: Nuor. assistenttilääkäri.  
 Sairaanhoitajatakkoulu: Johtajatar.  
 Köyhäinhuoltohallitus: Kanslianjohtaja.  
 Kunnalliskoti: Konttoristi.  
 » Ylihoitajatar.  
 Lastensuojelulautakunta: Lääkäri.  
 » Kasvattilasten hoi-  
 don valvontalääkäri.  
 Kaasulaitos: Rahastonhoitajatar.  
 Sähkölaitos: Rahastonhoitajatar.  
 Rakennuskonttori: Varastonhoitaja.

#### 7. Palkkaluokka.

Rahatoimikamarin asiamiesosasto: Rahas-  
 taja.  
 Satamakannantakonttori: Vanh. kirjanpi-  
 täjä.  
 Työnvälitystoimisto: Vanh. naisapulainen.  
 » Nuor. miesapulainen.  
 Palolaitos: Kersantti.  
 Terveyspoliisi: Miespuol. kunnallinen am-  
 mattientarkastaja.  
 » Naispuol. kunnallinen am-  
 mattientarkastaja.  
 Marian sairaala: Kirurgisen osaston nuor.  
 assistenttilääkäri.  
 » Kirjanpitäjä.  
 Kulkutautisairaala: Kirjanpitäjä.  
 Kivelän sairaala: Kirjanpitäjä.  
 Vastaanotto- ja havaintokoti: Johtajatar.  
 Bengtsarin kasvatuslaitos: Veistonopettaja.  
 Karstun kasvatuslaitos: Veistonopettaja.

Suomalaiset kansakoulut: Opettajatar, ylem-  
 pään palkkaluokkaa.  
 Ruotsalaiset kansakoulut: Opettajatar,  
 ylempään palkkaluokkaa.  
 Tyttöjen ammattikoulu: Opettajatar.  
 Rakennuskonttori: Varaston kirjanpitäjä.  
 Puhtaanapitolaitos: Varastonhoitaja.  
 Kaupunginkiinteistöt: Talonisännöitsijä.

#### 8. Palkkaluokka.

Syyttäjistö: Ylimäär. kaupunginviskaali.  
 Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Ekspe-  
 ditööri.  
 Tilastokonttori: Toinen aktuaari.  
 Työnvälitystoimisto: Vanh. miesapulainen.  
 Palolaitos: Ruiskumestari.  
 » Koneenkäyttäjä.  
 » Työnjohtaja.  
 Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Toinen  
 kaupunginlääkäri.  
 Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Aluelääkä-  
 ri, ylempään palkkaluokkaa.  
 Terveystieteiden tutkimusten laboratorio: As-  
 sistentti.  
 Terveystieteiden tutkimusten laboratorio:  
 Bakteriologisen osaston johtaja.  
 Sairaalan tilivirasto: Kirjanpitäjä.  
 Nikkilän mielisairaala: Kirjanpitäjä.  
 Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Kirjan-  
 pitäjä.  
 Toivoniemen kasvatuslaitos: Opettajatar.  
 Finnbyn kasvatuslaitos: Opettajatar.  
 Vanhojen kasvatuslaitos: Opettajatar.  
 Suomalaiset kansakoulut: Opettaja.  
 Ruotsalaiset kansakoulut: Opettaja.  
 Valmistava poikain ammattikoulu: Vakinai-  
 nen opettaja.  
 Tyttöjen ammattikoulu: Johtajatar.  
 Musiikkilautakunta: Intendentti.  
 Vesijohtolaitos: Kirjanpitäjä.  
 Rakennuskonttorin tilivirasto: Kirjanpitäjä.

#### 9. Palkkaluokka.

Maistraatti: Maistraatin sihteeri ja ensimmäi-  
 nen julkinen notaari.  
 Raastuvanoikeus: Ylimäär. neuvosmies.  
 » Siviilinotaari.  
 Raastuvamarkisto: Aktuaari.  
 Palolaitos: Palomestarin apulainen.  
 Terveystoimisto: Lääkäri.  
 Lihantarkastusasema: Nuorempi tarkastus-  
 eläinlääkäri.  
 Marian sairaala: Sisätautien osaston apu-  
 laislääkäri.  
 » Kirurgisen osaston apu-  
 laislääkäri.  
 Kulkutautisairaala: Apulaislääkäri.  
 Kivelän sairaala: Yleisen osaston apulais-  
 lääkäri.  
 » Mielisairaidenosaston  
 apulaislääkäri.  
 Kunnalliskodin työlaitos: Kaitsija.



Lastensuojelulautakunta: Joutolasten huoltaja.  
 Bengtsårin kasvatuslaitos: Luokkaopettaja.  
 Finnbyn kasvatuslaitos: Johtajat, samalla opettajat.  
 Suomalaiset kansakoulut: Jatkoluokan opettaja.  
 Kansakoulujen yhteiset menot: Kansakoulujen voimisteluneuvoja.  
 Kansanlastentarhat: Tarkastaja.  
 Kaasulaitos: Kirjanpitäjä.  
 Sähkölaitos: Kirjanpitäjä.

#### 10. Palkkaluokka.

Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Nuorempi kaupunginkirjuri.  
 Rahatoimikamarin kassaosasto: Toinen avust. kassanhoitaja.  
 Tilastokonttori: Ensimmäinen aktuaari.  
 Oikeusaputoimisto: Oikeusavustaja.  
 Marian sairaala: Lastenosaston lääkäri.  
 Humaliston sairaala: Ylilääkäri.  
 Kunnalliskoti: Apulaisjohtaja.  
 Tavolan kasvatuslaitos: Johtaja, samalla opettaja.  
 Karstun kasvatuslaitos: Johtaja, samalla opettaja.  
 Laversin kasvatuslaitos: Johtaja, samalla opettaja.  
 Toivoniemen kasvatuslaitos: Johtajat, samalla opettajat.  
 Vanjoen kasvatuslaitos: Johtaja, samalla opettaja.  
 Ruotsalaiset kansakoulut: Lääkäri.  
 Työväenopisto: Ruotsalaisen osaston johtaja.  
 Kaasulaitos: Avust. johtotyö-insinööri.  
 Kauppahallit ja kauppatorit: Tori- ja hallikaupan valvoja.

#### 11. Palkkaluokka.

Maistraatti: Kunnallisneuvosmies.  
 Syyttäjistö: Kaupunginviskaali.  
 Ulosottolaitos: Toinen kaupunginvouti.  
 Rahatoimikamarin kassaosasto: Ensimmäinen avust. kassanhoitaja.  
 Satamaliikennekonttori: Avust. satamakapteeni.  
 Rakennustarkastuskonttori: Valvoja.  
 Palolaitos: Toinen palomestari.  
 Marian sairaala: Sisätautien osaston alilääkäri.  
 » Kirurgisen osaston alilääkäri.  
 » Toimitsija.  
 Kulkutautisairaala: Alilääkäri.  
 » Toimitsija.  
 Kivelän sairaala: Yleisen osaston alilääkäri.  
 » Toimitsija.  
 Nikkilän mielisairaala: Toimitsija.  
 Köyhäinhuoltohallitus: Johtajan apulainen.  
 Lastensuojelulautakunta: Lastenhoidontarkastaja.

Bengtsårin kasvatuslaitos: Johtaja.  
 Ruotsalaiset kansakoulut: Taloudenhoitaja.  
 Työväenopisto: Suomalaisen osaston johtaja.  
 Kaupunginkirjasto: Avust. kirjastonhoitaja.  
 Kallion haarakirjasto: Johtaja.  
 Vesijohtolaitos: Kemistin apulainen.

#### 12. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Nuorempi oikeusneuvosmies.  
 Rahatoimikamarin kanslia: Notaari.  
 Satamakannantakonttori: Kamreeri.  
 Työvälytystoimisto: Johtaja.  
 Verotusvalmistelukunta: Toinen sihteeri.  
 Lihantarkastusasema: Vanhempi tarkastuseläinlääkäri.  
 Nikkilän mielisairaala: Toinen alilääkäri.  
 Vesijohtolaitos: Insinööri, samalla johtotöiden tarkastaja.  
 » Insinööri, samalla mittaripajan johtaja.  
 Kaasulaitos: Kemisti.  
 » Johtotyö-insinööri.  
 Sähkölaitos: Laboratorin insinööri.  
 Puhtaanapitolaitos: Tarkastaja.  
 Kansanpuistot: Intendentti.

#### 13. Palkkaluokka.

Maistraatti: Oikeusneuvosmies.  
 Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Vanhempi kaupunginkirjuri.  
 Tilastokonttori: Johtaja.  
 Sosialilautakunta: Sihteeri.  
 Revisionikonttori: Reviisori.  
 Rakennustarkastuskonttori: Rakennusinsinööri.  
 Palolaitos: Ensimmäinen palomestari.  
 Terveystieteiden tutkimusten laboratorio: Kemiallisen osaston johtaja.  
 Lihantarkastusasema: Johtaja, bakteriologi.  
 Asuntotarkastuskonttori: Asuntotarkastaja.  
 Sairaalan tilivirasto: Kamreeri.  
 Marian sairaala: Kirurgisen osaston ylilääkäri.  
 Kivelän sairaala: Yleisen osaston ylilääkäri.  
 Köyhäinhuoltohallitus: Sihteeri.  
 Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Kamreeri.  
 Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset: Johtaja.  
 Suomalaiset kansakoulut: Apulaistarkastaja.  
 » Taloudenhoitaja.  
 » Lääkäri.  
 Kaupunginkirjasto: Johtaja.  
 Vesijohtolaitos: Kamreeri.  
 » Kemisti, laboratorin ja Vanhankaupungin laitoksen johtaja.

Rakennuskonttori: Kaupunginasemakaava-  
insinööri.  
» Apulaisgeodeetti.  
» Kaupunginpuutarhuri.  
» Varastonjohtaja.  
Rakennuskonttorin tilivirasto: Kamreeri.

Vesijohtolaitos: Assistentti.  
Kaasulaitos: Käyttö-insinööri.  
Sähkölaitos: Jakeluosaston johtaja.  
Puhtaanapitolaitos: Johtaja.

## 16. Palkkaluokka.

14. Palkkaluokka.  
Kaupunginvaltuuston kanslia: Ensimmäinen  
notaari.  
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Avust.  
kamreeri.  
Rahatoimikamarin kassaosasto: Kaupungin-  
kassanhoitaja.  
Satamaliikennekonttori: Satamakapteeni.  
Ei nauti kannantaprosenttia.  
Verotusvalmistelukunta: Ensimmäinen sih-  
teeri.  
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Teveyden-  
hoidon tarkastaja.  
Terveyspoliisi: Kaupungineläinlääkäri.  
Marian sairaala: Sisätautien osaston ylilää-  
käri, laitoksen johtaja.  
Kivelän sairaala: Mielisairaidenosaston yli-  
lääkäri, sairaalan johtaja.  
Nikkilän mielisairaala: Ensim. alilääkäri.  
Lastensuojelulautakunta: Ammattiholhoaja.  
Kaasulaitos: Kamreeri.  
Sähkölaitos: Kamreeri.  
» Apulaiskäyttö-insinööri.  
Rakennuskonttori: Avust. työpäällikkö.  
» Avust. kaupunginarkki-  
tehti.  
» Avust. kaupunginase-  
makaava-arkkitehti.

## 15. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Vanhempi oikeusneuvos-  
mies.  
Kaupunginvaltuuston kanslia: Sihteeri va-  
liokuntatöitä varten.  
Verotusvalmistelukunta: Puheenjohtaja.  
Rakennustarkastuskonttori: Rakennustar-  
kastaja.  
Palolaitos: Palopäällikkö.  
Köyhäinhuoltohallitus: Toimitusjohtaja.  
Suomalaiset kansakoulut: Tarkastaja.  
Ruotsalaiset kansakoulut: Tarkastaja.

Kaupunginvaltuuston kanslia: Toinen sih-  
teeri.  
Rahatoimikamarin kanslia: Sihteeri.  
Rahatoimikamarin kamreeriosasto: Kaupun-  
ginkamreeri.  
Rahatoimikamarin asiamiesosasto: Asia-  
mies.  
Revisionikonttori: Kaupunginreviisori.  
Sairaala-nyliahallitus: Sairaalatarkastaja.  
Kulkutautisairaala: Ylilääkäri.  
Sähkölaitos: Käyttö-insinööri, samalla osas-  
ton johtaja.  
Rakennuskonttori: Satamatöiden työpääl-  
likkö.  
» Katu- ja viemäritöiden  
työpäällikkö.  
» Kaupunginarkkitehti.  
» Kaupunginasemakaava-  
arkkitehti.  
» Kaupungingeodeetti.

## 17. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Oikeuspormestari.  
Kaupunginvaltuuston kanslia: Ensimmäinen  
sihteeri.  
Rahatoimikamari: Kanslianjohtaja.  
» Rahatoimenjohtaja.  
Satamahallitus: Satamapäällikkö.  
Lääkärit ja sairaanhoitajattaret: Ensimmäi-  
nen kaupunginlääkäri.  
Nikkilän mielisairaala: Ylilääkäri, laitoksen  
johtaja.  
Vesijohtolaitos: Toimitusjohtaja.  
Kaasulaitos: Toimitusjohtaja.

## 18. Palkkaluokka.

Sähkölaitos: Toimitusjohtaja.  
Rakennuskonttori: Kaupungininsinööri.

## 19. Palkkaluokka.

Maistraatti: Kunnallispuormestari.  
Rahatoimikamari: Kaupunginjohtaja.

*Muist.:* Jos viranpitäjä yleisen lain tai asetuksen perusteella haluaa palkkauksensa jos-  
sakin kohden toisin järjestellyksi, kuin kaupungin viranpitäjän palkkauksesta voimassa  
olevat määräykset säättävät, saakoon palkkauksensa kaikilta kohdilta sellaisen lain tai  
asetuksen mukaan ja siinä mainituin alkumäärin tai, ellei näistä ole mitään sanottu, sen  
alkumäärän, minkä kaupunginvaltuusto erikseen vahvistaa.»

Palkkalautakunnan vahvistamat taulut palkan ja ikäkorotuksen maksa-  
mista varten yhteismäärärahoista palkatuille viranpitäjille sekä lautakunnan  
vahvistama mainittujen viranpitäjän luokitus olivat seuraavat:

| Luokka.        | Kuukausipalkka Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa: |           |             |               |               |               |               | Luokka. |
|----------------|-------------------------------------------------------------------|-----------|-------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------|
|                | I.                                                                | II.       | III.        | IV.           | V.            | VI.           | VII.          |         |
|                | 750--849.                                                         | 850--949. | 950--1,049. | 1,050--1,149. | 1,150--1,249. | 1,250--1,349. | 1,350--1,449. |         |
| M a r k k a a. |                                                                   |           |             |               |               |               |               |         |
| A.             | 375                                                               | 415       | 460         | 500           | 540           | 580           | 625           | A.      |
| B.             | 450                                                               | 500       | 550         | 600           | 650           | 700           | 750           | B.      |
| 1              | 525                                                               | 585       | 640         | 700           | 760           | 815           | 875           | 1       |
| 2              | 545                                                               | 605       | 665         | 725           | 785           | 845           | 905           | 2       |
| 3              | 560                                                               | 625       | 690         | 750           | 810           | 875           | 940           | 3       |
| 4              | 580                                                               | 645       | 710         | 775           | 840           | 905           | 970           | 4       |
| 5              | 600                                                               | 670       | 735         | 800           | 865           | 930           | 1,000         | 5       |
| 6              | 620                                                               | 690       | 755         | 825           | 895           | 960           | 1,030         | 6       |
| 7              | 635                                                               | 710       | 780         | 850           | 920           | 990           | 1,065         | 7       |
| 8              | 655                                                               | 730       | 805         | 875           | 945           | 1,020         | 1,095         | 8       |
| 9              | 675                                                               | 750       | 825         | 900           | 975           | 1,050         | 1,125         | 9       |
| 10             | 785                                                               | 875       | 965         | 1,050         | 1,135         | 1,225         | 1,315         | 10      |
| 11             | 900                                                               | 1,000     | 1,100       | 1,200         | 1,300         | 1,400         | 1,500         | 11      |
| 12             | 975                                                               | 1,085     | 1,195       | 1,300         | 1,405         | 1,515         | 1,625         | 12      |
| 13             | 1,050                                                             | 1,170     | 1,285       | 1,400         | 1,515         | 1,630         | 1,750         | 13      |
| 14             | 1,200                                                             | 1,335     | 1,470       | 1,600         | 1,730         | 1,865         | 2,000         | 14      |
| 15             | 1,350                                                             | 1,505     | 1,650       | 1,800         | 1,950         | 2,095         | 2,250         | 15      |
| 16             | 1,500                                                             | 1,670     | 1,835       | 2,000         | 2,165         | 2,330         | 2,500         | 16      |
| 17             | 1,685                                                             | 1,880     | 2,065       | 2,250         | 2,435         | 2,620         | 2,815         | 17      |
| 18             | 1,875                                                             | 2,085     | 2,295       | 2,500         | 2,705         | 2,915         | 3,125         | 18      |
| 19             | 2,060                                                             | 2,295     | 2,525       | 2,750         | 2,975         | 3,205         | 3,440         | 19      |
| 20             | 2,250                                                             | 2,505     | 2,750       | 3,000         | 3,250         | 3,495         | 3,750         | 20      |
| 21             | 2,435                                                             | 2,715     | 2,975       | 3,250         | 3,520         | 3,785         | 4,060         | 21      |
| 22             | 2,625                                                             | 2,920     | 3,210       | 3,500         | 3,790         | 4,075         | 4,375         | 22      |
| 23             | 2,810                                                             | 3,130     | 3,440       | 3,750         | 4,060         | 4,370         | 4,685         | 23      |
| 24             | 3,000                                                             | 3,340     | 3,670       | 4,000         | 4,330         | 4,660         | 5,000         | 24      |
| 25             | 3,185                                                             | 3,550     | 3,900       | 4,250         | 4,600         | 4,950         | 5,310         | 25      |

| Luokka.        | Ikäkorotus kuukaudessa Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa : |          |            |              |              |              |              | Luokka. |
|----------------|----------------------------------------------------------------------------|----------|------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------|
|                | I.                                                                         | II.      | III.       | IV.          | V.           | VI.          | VII.         |         |
|                | 750—849.                                                                   | 850—949. | 950—1,049. | 1,050—1,149. | 1,150—1,249. | 1,250—1,349. | 1,350—1,449. |         |
| M a r k k a a. |                                                                            |          |            |              |              |              |              |         |
| A.             | 28                                                                         | 31       | 34         | 37           | 40           | 43           | 47           | A.      |
| B.             | 34                                                                         | 37       | 41         | 45           | 49           | 52           | 56           | B.      |
| 1              | 39                                                                         | 44       | 48         | 53           | 57           | 61           | 66           | 1       |
| 2              | 41                                                                         | 45       | 50         | 54           | 59           | 63           | 68           | 2       |
| 3              | 42                                                                         | 47       | 52         | 56           | 61           | 66           | 71           | 3       |
| 4              | 44                                                                         | 48       | 53         | 58           | 63           | 68           | 73           | 4       |
| 5              | 45                                                                         | 50       | 55         | 60           | 65           | 70           | 75           | 5       |
| 6              | 47                                                                         | 52       | 57         | 62           | 67           | 72           | 77           | 6       |
| 7              | 48                                                                         | 53       | 59         | 64           | 69           | 74           | 80           | 7       |
| 8              | 49                                                                         | 55       | 60         | 66           | 71           | 77           | 82           | 8       |
| 9              | 105                                                                        | 115      | 120        | 135          | 150          | 160          | 170          | 9       |
| 10             | 105                                                                        | 115      | 125        | 140          | 155          | 160          | 175          | 10      |
| 11             | 110                                                                        | 120      | 130        | 145          | 160          | 165          | 180          | 11      |
| 12             | 115                                                                        | 125      | 135        | 150          | 160          | 170          | 185          | 12      |
| 13             | 115                                                                        | 130      | 140        | 155          | 165          | 180          | 195          | 13      |
| 14             | 120                                                                        | 135      | 150        | 160          | 175          | 190          | 205          | 14      |
| 15             | 125                                                                        | 145      | 160        | 170          | 185          | 200          | 210          | 15      |
| 16             | 135                                                                        | 150      | 165        | 180          | 195          | 210          | 220          | 16      |
| 17             | 145                                                                        | 160      | 175        | 195          | 205          | 225          | 240          | 17      |
| 18             | 155                                                                        | 170      | 190        | 205          | 220          | 240          | 255          | 18      |
| 19             | 160                                                                        | 185      | 205        | 220          | 235          | 255          | 270          | 19      |
| 20             | 175                                                                        | 195      | 215        | 235          | 250          | 270          | 295          | 20      |
| 21             | 185                                                                        | 210      | 230        | 250          | 265          | 285          | 310          | 21      |
| 22             | 195                                                                        | 220      | 245        | 265          | 280          | 300          | 325          | 22      |
| 23             | 205                                                                        | 230      | 255        | 280          | 295          | 320          | 340          | 23      |
| 24             | 215                                                                        | 240      | 265        | 290          | 310          | 335          | 355          | 24      |
| 25             | 225                                                                        | 250      | 275        | 300          | 325          | 350          | 370          | 25      |

## A. Palkkaluokka.

Kaupunginkirjasto: Tehtaankadun haarakirjaston siivoojatar.

## B. Palkkaluokka.

Kaupunginkirjasto: Hermannin haarakirjaston siivoojatar.

## 1. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Palvelijatar.  
 » Siivoojatar.  
 » Pesijätär.  
 » Kylvettäjä.  
 » Puhelimen hoitaja.  
 » Ovenvartija.  
 Kulkutautisairaala: Palvelijatar.  
 » Siivoojatar.  
 » Silittäjä.  
 » Kaulaaja.  
 » Pesijätär.  
 » Kylvettäjä.  
 Kivelän sairaala: Palvelijatar.  
 » Siivoojatar.  
 » Pesijätär.  
 » Kylvettäjä.  
 Nikkilän melisairaala: Palvelijatar.  
 » Siivoojatar.  
 » Pesijätär.  
 » Kyvettäjä.  
 » Puhelimen hoitaja.  
 Köyhäinhoidon lastenseini: Keittäjätär.  
 » Lastenhoitajatar.  
 Kunnalliskoti: Palvelijatar.  
 » Siivoojatar.  
 Oulunkylän lastenkoti: Palvelijatar.  
 » Siivoojatar.  
 Kullantorpan lastenkoti: Siivoojatar.  
 Vastaanotto- ja havaintokoti: Siivoojatar.  
 Bengtsärin kasvatustulos: Palvelijatar.  
 Vanjoen kasvatustulos: Siivoojatar.  
 Kaupunginkirjasto: Talonmies.

## 2. Palkkaluokka.

Terveystenhoitolautakunta: Desinfiomismajan kylvettäjä.  
 Marian sairaala: Leipojatar.  
 » Keittäjätär.  
 » Ompelijatar.  
 Kulkutautisairaala: Leipojatar.  
 » Keittäjätär.  
 » Ompelijatar.  
 Kivelän sairaala: Leipojatar.  
 » Keittäjätär.  
 » Ompelijatar.  
 Nikkilän melisairaala: Sikojen hoitaja.  
 » Leipojatar.  
 » Keittäjätär.  
 » Ompelijatar.  
 Kunnalliskoti: Leipojatar.  
 » Keittäjätär.  
 » Siivoojatar.  
 » Pesijätär.

Oulunkylän lastenkoti: Keittäjätär.  
 Kullan torpan lastenkoti: Keittäjätär.  
 Köyhäinhoidon koulukoti: Keittäjätär.  
 Vastaanotto- ja havaintokoti: Keittäjätär.  
 Tavolan kasvatustulos: Keittäjätär.  
 Sjötorpin » Keittäjätär.  
 Vanjoen » Keittäjätär.

## 3. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Keittäjätär.  
 » Ompelijatar.  
 Kivelän sairaala: Keittäjätär.  
 Nikkilän melisairaala: Keittäjätär.  
 Kunnalliskoti: Pesijätär.  
 Oulunkylän lastenkoti: Ompelijatar.  
 Kullan torpan lastenkoti: Ompelijatar.  
 Toivoniemen kasvatustulos: Palvelija, samalla puutarhatyöntekijä.  
 Kaupunginkirjasto: Töölön haarakirjaston siivoojatar.

## 4. Palkkaluokka.

## 5. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Portinvartija.  
 Kulkutautisairaala: Portinvartija.  
 Kivelän sairaala: Portinvartija.  
 Kunnalliskoti: Sikojen hoitaja.

## 6. Palkkaluokka.

Terveyspoliisi: Lysoolipesijätär.  
 Marian sairaala: Desinfiointsijanapulainen.  
 » Renki.  
 » Yöportinvartija.  
 » Yövärtija.  
 Kulkutautisairaala: Desinfiointsijanapulainen.  
 » Renki.  
 » Yövahti.  
 Kivelän sairaala: Renki.  
 » Yövahti.  
 Nikkilän melisairaala: Renki.  
 » Yövahti.  
 » Ajomies.

## 7. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Lämmittäjä.  
 Kulkutautisairaala: Lämmittäjä.  
 Nikkilän melisairaala: Lämmittäjä.

## 8. Palkkaluokka.

Tilastokonttori: Laskuapulainen.  
 Kunnalliskoti: Ajomies.  
 Tyttöjen ammattikoulu: Vahtimestari.  
 Kaupunginkirjasto: Kallion haarakirjaston siivoojatar.  
 Virutushuoneet: Järjestysmies.

## 9. Palkkaluokka.

Marian sairaala: Työnjohtaja.  
 Kulkutautisairaala: Työnjohtaja.

Kivelän sairaala: Työnjohtaja.  
 Nikkilän mielisairaala: Monttööri.  
 Köyhäinhuoltohallitus: Vahtimestari.  
 Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Vahtimestari.  
 Kaupunginkirjasto: Pääkirjaston siivoojatar.  
 Vesijohtolaitos: Konttoriapulainen.  
 Raatihuone: Talonmies.  
 Ent. seurahuone: Talonmies.  
 Kaupunginkiinteistöt: Lämmittäjä.

#### 10. Palkkaluokka.

Rahatoimilaitos: Puhelimen hoitaja.  
 Satamakannantakonttori: Hissin koneenkäyttäjän apulainen.  
 Marian sairaala: Laskuapulainen.  
 Kivelän sairaala: Laskuapulainen.  
 Köyhäinhuoltohallitus: Kirjurinapulainen.  
 Köyhäinhoidon lastenseimi: Johtajatar.  
 Kunnalliskoti: Avustava käsitöiden johtajatar<sup>1)</sup>.  
 » Emännöitsijän apulainen.  
 » Lastenhoitajatar.  
 » Lämmittäjä.  
 » Pesulaitoksen johtajattaren apulainen.  
 Köyhäinhoidon koulukoti: Lastenhoitajatar.  
 Tyttöjen ammattikoulu: Työainevarastonhoitajatar.  
 » » Varastonhoitajatar.  
 Vesijohtolaitos: Konttoriapulainen.  
 Kaasulaitos: Pääkonttorin konttoriapulainen.  
 » Pääkonttorin painaja.  
 Sähkölaitos: Konttoriosaston konekirjoittajatar.  
 » Konttoriosaston konttoriapulainen.  
 Kauppahallit: Renki.  
 » Yövahti.  
 Ent. seurahuone: Yövahti.

#### 11. Palkkaluokka.

Ulosottolaitos: Rikostuomioiden toimeenpanijan konttoriapulainen.  
 » Ulosottoapulainen.  
 Rahatoimikonttori: Vahtimestari.  
 Satamakannantakonttori: Hissin koneenkäyttäjä.  
 » Vahtimestari.  
 Tilastokonttori: Laskuapulainen.  
 Sosiaalilautakunta: Kanslia-apulainen.  
 Verotusvalmistelukunta: Kanslia-apulainen.  
 » Vahtimestari.  
 Terveystenhoitolautakunta: Koleraparakin sairaanhoitajatar.  
 » Desinfiioimisjalan johtajatar.

Lihantarkastusasema: Tarkastusapulainen.  
 » Leimaaja.  
 » Kantaja.  
 » Näytteiden ottaja.  
 Köyhäinhuoltohallitus: Kaitsija.  
 » Kanslia-apulainen.  
 Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto: Avustava kassanhoitaja.  
 Lastensuojelulautakunta: Kanslisti.  
 Suomalaiset kansakoulut: Lämmittäjä ja talonmies.  
 Ruotsalaiset kansakoulut: Lämmittäjä ja talonmies.  
 Kaupungimuseo: Vahtimestari.  
 Vesijohtolaitos: Konttoriapulainen.  
 » Mittarinlukija.  
 Kaasulaitos: Konttorin konttoriapulainen.  
 » Johtotyöosaston mittarinlukija.  
 Sähkölaitos: Konttoriosaston velottaja.  
 » Mittarinlukija.  
 » Talonmies.  
 » Teknillisen osaston konttoristi.  
 » Näyttelyosaston apulainen.  
 Puhtaanapitolaitos: Nuorempi konttoriapulainen.  
 Ent. seurahuone: Koneenkäyttäjä.

#### 12. Palkkaluokka.

Rahatoimikonttori: Konttorikirjuri.  
 Satamakannantakonttori: Konttorikirjuri.  
 » Vaakamestari.  
 Revisionikonttori: Tarkastusapulainen.  
 Verotusvalmistelukunta: Nuorempi kanslisti.  
 Keuhkotautisten poliklinikka: Hoitajatar.  
 Nikkilän mielisairaala: Vouti.  
 » Sairaanhoitaja.  
 Kunnalliskoti: Rehumeestari.  
 Köyhäinhoidon koulukoti: Johtajatar.  
 Ruotsalaiset kansakoulut: Kanslisti.  
 Kaupunginorkesteri: Vahtimestari.  
 Vesijohtolaitos: Konttoriapulainen.  
 Kaasulaitos: Konttorin konttoriapulainen.  
 » Konttorin konekirjoittajatar.  
 » Johtotyöosaston puotipalvelija.  
 » Johtotyöosaston tullaaja.  
 » Käyttöosaston konttoriapulainen.  
 Sähkölaitos: Konttoriosaston avustava kirjainpitäjä.  
 » Konttoriosaston tullaaja.  
 » Konttoriosaston toimistoapulainen.  
 » Konttoriosaston vahtimestari.  
 » Konttoriosaston konekirjoittajatar.  
 » Konttoriosaston konttoriapulainen.  
 » Teknillisen osaston konttoristi.

<sup>1)</sup> Palkkalautakunnan päätös 14. 11. 1922.

Rakennuskonttorin tilivirasto: Ekspeditööri.  
 Rakennuskonttori: Avustava piirustaja <sup>1)</sup>.  
 » Konekirjoittajat.  
 Puhthanapitolaitos: Vanhempi konttoriapulainen.  
 Ent. seurahuone: Ovenvartija.  
 Kunnalliset työväenasunnnot: Talommies.  
 Kansanpuistot: Kaitsija.  
 » Saarien vahti.  
 » Eläinten hoitaja.

## 13. Palkkaluokka.

Ulosottolaitos: Ulosottoapulainen <sup>2)</sup>.  
 Satamakannantakonttori: Rahanperijä <sup>1)</sup>.  
 Tilastokonttori: Reistraattori ja kirjastonhoitaja.  
 Työnvälitystoimisto: Naisapulainen.  
 Revisionikonttori: Tarkastusapulainen.  
 Verotusvalmistelukunta: Vanhempi kanslisti.  
 Lastensuojelulautakunta: Kanslianjohtaja.  
 Kaupunginorkesteri: Vahtimestari.  
 Vesijohtolaitos: Koneenkäyttäjän apulainen.  
 » Rahanperijä.  
 Kaasulaitos: Konttorin konttoristi.  
 » Konttorin konttoriapulainen.  
 » Johtotyöosaston rahanperijä.  
 » Johtotyöosaston mittarinlukija <sup>3)</sup>.  
 Sähkölaitos: Konttoriosaston kirjanpitäjän apulainen <sup>3)</sup>.  
 » Konttoriosaston toimistonjohtaja.  
 » Konttoriosaston rahanperijä.  
 » Teknillisen osaston autonkuljettaja.  
 Rakennuskonttorin tilivirasto: Nuorempi kirjanpitäjä.  
 Rakennuskonttori: Nuorempi kirjanpitäjä.  
 Puhthanapitolaitos: Kirjanpitäjä.  
 Kansanpuistot: Kaitsija.

## 14. Palkkaluokka.

Satamakannantakonttori: Kirjuri.  
 » Ylimääräinen kassanhoitaja <sup>1)</sup>.  
 Keuhkotautisten poliklinikka: Ylihoitajatar.  
 Köyhäinhuoltohallitus: Kanslianjohtaja.  
 Vesijohtolaitos: Laboratorin vahtimestari.  
 » Varastonhoitajan apulainen.  
 » Piirustaja.  
 Kaasulaitos: Konttorin konttoriapulainen.  
 » Johtotyöosaston auerlampujen esimies.

Kaasulaitos: Johtotyöosaston varastonhoitajan apulainen.  
 » Johtotyöosaston jakelukellon vahti.  
 » Esimies.  
 Sähkölaitos: Konttoriosaston avustava kirjanpitäjä <sup>3)</sup>.  
 » Koneenkäyttäjän apulainen <sup>3)</sup>.  
 Rakennuskonttorin tilivirasto: Vanhempi kirjanpitäjä.  
 Rakennuskonttori: Reistraattori <sup>4)</sup>.  
 Kansanpuistot: Kaitsija.

## 15. Palkkaluokka.

Veneristen tautien poliklinikka: Miesten osaston johtaja.  
 Kaupunginorkesteri: Kokelas.  
 Vesijohtolaitos: Mittarikonttorin johtaja.  
 » Koneenkäyttäjä.  
 Kaasulaitos: Johtotyöosaston lyhdynsyttyttäjän esimies.  
 » Johtotyöosaston tarveainevaraston hoitaja.  
 » Valmistusosaston koneenkäyttäjä.  
 » Valmistusosaston varastonhoitaja.  
 Sähkölaitos: Konttoriosaston kalkylaattori <sup>3)</sup>.  
 » Konttoriosaston avustava kirjanpitäjä <sup>3)</sup>.  
 » Piirustaja.  
 » Johtotarkastaja <sup>3)</sup>.  
 » Vastaava lämmittäjä.  
 » Koneenkäyttäjä.  
 » Koneenkäyttäjän apulainen <sup>3)</sup>.  
 » Ylimontööri.  
 Rakennuskonttori: Vanhempi kirjanpitäjä <sup>4)</sup>.

## 16. Palkkaluokka.

Rahatoimikonttori: Ekspeditööri.  
 Tilastokonttori: Ylimääräinen aktuaari.  
 Kaupunginorkesteri: Soittaja.  
 Vesijohtolaitos: Putkimestari.  
 » Työnjohtaja.  
 » Varastonhoitaja.  
 Kaasulaitos: Konttorin piirustaja.  
 » Konttorin konttoristi.  
 » Johtotyöosaston putkimestari.  
 » Valmistusosaston kaasumestari.  
 Sähkölaitos: Velotusosaston johtaja <sup>3)</sup>.  
 » Teknillisen osaston varastonhoitaja.  
 » Kattilain ylimontööri <sup>3)</sup>.  
 » Näyttelyosaston ja myymälän johtaja.

<sup>1)</sup> Palkkalautakunnan päätös 8. 11. 1922. — <sup>2)</sup> S:n 28. 11. 1922. — <sup>3)</sup> S:n 14. 11. 1922.  
 — <sup>4)</sup> S:n 19. 12. 1922.

Sähkölaitos Mittaritöimiston johtaja.

» Koneenkäyttäjä.

» Ylimontööri.

Rakennuskonttori: Vanhempi kirjanpitäjä<sup>1)</sup>.

» Piirustaja<sup>1)</sup>.

#### 17. Palkkaluokka.

Kaupunginorkesteri: Vanhempi soittaja<sup>2)</sup>.

Kaasulaitos: Johtotyöosaston putkimestari.

Sähkölaitos: Piirustuskonttorin johtaja.

» Mittaritöipajan työnjohtaja.

» Työnjohtajan apulainen<sup>2)</sup>.

» Koneenkäyttäjä<sup>2)</sup>.

Rakennuskonttori: Piirustaja.

#### 18. Palkkaluokka.

Rahatoimikonttori: Kirjanpitäjä.

Kaupunginorkesteri: Äänten johtaja<sup>2)</sup>.

Vesijohtolaitos: Rakennusmestari.

» Putkimestari<sup>2)</sup>.

Kaasulaitos: Kaasumestari<sup>2)</sup>.

Sähkölaitos: Rakennusmestari<sup>2)</sup>.

» Ihmajohtoverkon työnjohtaja.

» I voima-aseman esimies<sup>2)</sup>.

Rakennuskonttori: Piirustaja<sup>1)</sup>.

» Vaakitsija.

#### 19. Palkkaluokka.

Kaupunginorkesteri: Solisti<sup>2)</sup>.

Vesijohtolaitos: Konemestari.

Sähkölaitos: Toinen konemestari<sup>2)</sup>.

» Kattilain esimies<sup>2)</sup>.

» Akkumulaattorimestari<sup>2)</sup>.

» Johtotöiden johtaja<sup>2)</sup>.

» Johtotarkastuksen johtaja<sup>2)</sup>.

#### 20. Palkkaluokka.

Kaasulaitos: Valmistusosaston konemestari<sup>2)</sup>.

Sähkölaitos: Ensimmäinen konemestari.

» Kaapelitöiden työnjohtaja<sup>2)</sup>.

Rakennuskonttori: Insinööri.

#### 21. Palkkaluokka.

Rakennuskonttori: Ylim. arkkitehti<sup>1)</sup>.

#### 22. Palkkaluokka.

Rakennuskonttori: Insinööri<sup>1)</sup>.

#### 23. Palkkaluokka.

Rakennuskonttori: Insinööri<sup>1)</sup>.

» Ylim. arkkitehti<sup>1)</sup>.

#### 24. Palkkaluokka.

#### 25. Palkkaluokka.

Kaupunginorkesteri: Johtaja<sup>1)</sup>.

*Sivuvirkojen haltijain palkanjärjestely.* Vahvistaessaan<sup>3)</sup> kaupungin viranpitäjien palkanjärjestelyn, mikäli koski päävirkojen haltijoita, kehoitti kaupunginvaltuusto rahatoimikamaria antamaan lausunnon muista palkanjärjestelyn yhteydessä olevista kysymyksistä. Kamari ei kuitenkaan määräaikana ehtinyt käsitellä muita kysymyksiä kuin ne, jotka koskivat kunnallisten sivuvirkojen järjestelyä. Kamarin enemmistön lausunto<sup>4)</sup> kävi siihen suuntaan, että kunnallisten viranpitäjien palkkojen järjestely tosin oli käynyt välttämättömäksi vakinaisiin viranpitäjiin nähden, joiden palkkoja sentähden oli ollut pakko koroittaa, mutta ettei sellaista velvollisuutta ollut niihin viranpitäjiin nähden, jotka hoitivat virkojaan sivutoimina muun toimintansa ohella. Viimemainitusta toiminnasta maksettu palkka oli nimittäin jo tyydyttävästi järjestetty, mikäli Helsingin kuntaa koski, jota paitsi kysymys valtion vakinaisten virkailijoiden palkkojen korottamisesta oli eduskunnan käsiteltävänä.

Kaupunginvaltuusto, joka ei voinut yhtyä yllämainittuihin rahatoimikamarin mietinnössä esitettyihin mielipiteisiin, päätti<sup>5)</sup> kamarin vähemmistön esittämän ehdotuksen mukaisesti:

kunnallisiin sivuvirkoihin heinäkuun 1 p:stä 1922 tammikuun 1 p:nä 1927 sovellettavaksi liukuvan palkka-asteikon mukaista palkkausjärjestelmää ja viranpitäjiin luokitusta;

vahvistaa luokitusjärjestelmää ja ikäkorotuksia osoittavan taulun sekä kunnallisten sivuvirkojen luokituksen;

sivuvirkoihin sovellettavaksi valtuuston kesäkuun 7 p:nä Helsingin kaupungin rahasaäntöön merkityille viranpitäjille vahvistamaa palkkaussäntöä,

<sup>1)</sup> Palkkalautakunnan päätös 19. 12. 1922. — <sup>2)</sup> S:n 14. 11. 1922. — <sup>3)</sup> Ks. tällä kert. siv. 50. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 15. 11. 11 §.

kuitenkin tässä kohden noudattamalla edellisessä ponnessa mainittuja tauluja ja luokitusta; sekä

osoittaa tähän tarkoitukseen tarvittavan määrän vuoden tilierotuksesta. Yllämainitut palkkaustaulut ovat seuraavat:

| Luokka.                          | Kuukausipalkka Helsingin kaupungin elinkustannusindeksin ollessa : |          |            |              |              |              |              | Luokka. |
|----------------------------------|--------------------------------------------------------------------|----------|------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---------|
|                                  | I.                                                                 | II.      | III.       | IV.          | V.           | VI.          | VII.         |         |
|                                  | 750—849.                                                           | 850—949. | 950—1,049. | 1,050—1,149. | 1,150—1,249. | 1,250—1,349. | 1,350—1,449. |         |
| M a r k k a a.                   |                                                                    |          |            |              |              |              |              |         |
| 1                                | 225                                                                | 250      | 275        | 300          | 325          | 350          | 375          | 1       |
| 2                                | 300                                                                | 335      | 365        | 400          | 435          | 465          | 500          | 2       |
| 3                                | 375                                                                | 415      | 460        | 500          | 540          | 585          | 625          | 3       |
| 4                                | 450                                                                | 500      | 550        | 600          | 650          | 700          | 750          | 4       |
| 5                                | 565                                                                | 625      | 685        | 750          | 815          | 875          | 935          | 5       |
| 6                                | 675                                                                | 750      | 825        | 900          | 975          | 1,050        | 1,125        | 6       |
| 7                                | 790                                                                | 875      | 960        | 1,050        | 1,140        | 1,225        | 1,310        | 7       |
| 8                                | 900                                                                | 1,000    | 1,100      | 1,200        | 1,300        | 1,400        | 1,500        | 8       |
| 9                                | 1,015                                                              | 1,125    | 1,235      | 1,350        | 1,465        | 1,575        | 1,685        | 9       |
| 10                               | 1,125                                                              | 1,250    | 1,375      | 1,500        | 1,625        | 1,750        | 1,875        | 10      |
| Ikäkorotuksen kuukausimäärä Smk. |                                                                    |          |            |              |              |              |              |         |
| 1                                | 22: 50                                                             | 25: —    | 27: 50     | 30: —        | 32: 50       | 35: —        | 37: 50       | 1       |
| 2                                | 26: —                                                              | 29: —    | 32: —      | 35: —        | 38: —        | 41: —        | 44: —        | 2       |
| 3                                | 30: —                                                              | 33: 50   | 36: 50     | 40: —        | 43: 50       | 46: 50       | 50: —        | 3       |
| 4                                | 34: —                                                              | 37: 50   | 41: —      | 45: —        | 49: —        | 52: 50       | 56: —        | 4       |
| 5                                | 37: 50                                                             | 41: 50   | 45: 50     | 50: —        | 54: 50       | 58: 50       | 62: 50       | 5       |
| 6                                | 41: 50                                                             | 46: —    | 50: 50     | 55: —        | 59: 50       | 64: —        | 68: 50       | 6       |
| 7                                | 45: —                                                              | 50: —    | 55: —      | 60: —        | 65: —        | 70: —        | 75: —        | 7       |
| 8                                | 49: —                                                              | 54: —    | 59: 50     | 65: —        | 70: 50       | 76: —        | 81: —        | 8       |
| 9                                | 52: 50                                                             | 58: 50   | 64: —      | 70: —        | 76: —        | 81: 50       | 87: 50       | 9       |
| 10                               | 56: 50                                                             | 62: 50   | 69: —      | 75: —        | 81: —        | 87: 50       | 93: 50       | 10      |

Sivuvirkojen luokitus käy ilmi allaolevasta luettelosta:

1. Palkkaluokka.

Työväenopisto: Taloudenhoitaja.

3. Palkkaluokka.

Valmistava poikain ammattikoulu: Johtaja.

4. Palkkaluokka.

Maistraatti: Notaari oikeutettuna pöytäkirjan lunastukseen.

Ulosottolaitos: Avustava toinen kaupungin-vouti.

Kunnalliskoti: Saarnaaja.

Tehtaankadun haarakirjasto: Johtaja.

Puhtaanapitohallitus: Sihteeri.

5. Palkkaluokka.

Holhouslautakunta: Sihteeri.

Satamahallitus: Sihteeri.

6. Palkkaluokka.

Terveystoimituslautakunta: Sihteeri.

Sairaala-nylyhallitus: Sihteeri.

Kaupungin teknillisten laitosten hallitus: Sihteeri.

7. Palkkaluokka.

Ulosottolaitos: Kaupunginvoudinkonttorin lainopillinen apulainen.

Palkkalautakunta: Sihteeri.

Kaupungin yleisten töiden hallitus: Sihteeri.

8. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Alemman palkkaluokan siviilinoitaari.

Ulosottolaitos: Rikostuomioiden toimeenpanija.

Hermannin haarakirjasto: Johtaja.

Töölön haarakirjasto: Johtaja.

9. Palkkaluokka.

Oikeusaputoimisto: Avustava oikeusneuvoja.

Kaupunginmuseo: Johtaja.

Kaupunkikiinteistöt: Kunnan työväenasuntojen isännöitsijä.

10. Palkkaluokka.

Raastuvanoikeus: Rikosasiain notaari.

Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta: Tarkastaja.



*Kunnallisten viranpitäjien palvelusohdot.* Kunnallisten viranpitäjien palkkaetujen uudelleen järjestelyn<sup>1)</sup> yhteydessä vahvisteti<sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjien palvelusohdot<sup>3)</sup> 8, 14 ja 20 §§:t seuraaviksi:

»8 §. Kaupungin menosääntöön merkitty kunnallinen viranpitäjä on oikeutettu saamaan sen palkan ja ne virkaijän mukaiset palkanlisäykset, mitkä palkkausten luokittelun mukaan eri hintatasojen vallitessa virkaan tai toimeen kuuluvat, kuitenkin seuraavin rajoituksin:

jos viranpitäjälle on osoitettu virka-asunto tahi sellainen asunto lämmityksineen ja muine etuineen, on näiden samoin kuin kaikkien muidenkin luontoisetujen arvo käypien hintojen mukaan rahaksi arvioitava.

1. Jos asunto on erittäin hyvin varustettu ja muuten erinomaisessa kunnossa, voi rahatoimikamari asianomaisen johto- tai lautakunnan esityksestä määrätä siitä suoritettavan korvauksen jopa 20 % palkkauskaudeksi vahvistettua arviota korkeammaksi, samoin kuin päivänvastasessa tapauksessa korkeintaan yhtä paljon alhaisemmaksi.

2. Kasvatustaitosten ja muiden niihin verrattavien laitosten viranpitäjien asuntoedut arvioidaan ylempänä mainittujen perusteiden mukaisesti, kuitenkin siten, että vähäisemmät puutarha- y. m. edut katsotaan sisältyvän itse vuokramääriin.

3. Muut luontoisedut ovat samoin edellä mainittujen perusteiden mukaisesti rahaksi arvioitavat käypien hintojen mukaan; ei kuitenkaan teknillisten laitosten viranpitäjille jo myönnettyjä vapaata kaasua ja sähköä, jotka edelleenkin saadaan ilman korvausta nauttia.

Luontoisedut ovat sovelluttamalla edellä mainittuja perusteita ja huomioonottaen käyvät hinnat neljännesvuosittain rahatoimikamarin palkkalautakuntaa sekä asianomaisia virastoja ja lautakuntia kuuluttamaan rahaksi arvioitavat.

Näin arvioituja luontoisetuja vastaava määrä on kuukausittain vähennettävä asianomaisten viranpitäjien palkkauksesta. Virkaloma ei aiheuta muutosta suoritettavaan vähennykseen.

Viranpitäjä olkoon oikeutettu virkaijän nojalla myönnettyyn palkanlisäykseen ainoastaan samassa palkkaluokassa, kuitenkin sillä poikkeuksella, että hän ylempään palkkaluokkaan siirtyessään saa, siinä tapauksessa että alkupalkka tässä luokassa olisi alhaisempi kuin se palkka, minkä hän ikäkorotuksineen jo kantaa alemmassa palkkaluokassa, pitää saavuttamansa palkkaedut, mutta saa uudessa toimessaan ikäkorotuksia vasta sen jälkeen kuin nämä ynnä virkaan kuuluva alkupalkka ylittävät hänen saavuttamansa palkkauskokouksen. Viranpitäjä, joka siirtyy ylempään palkkauskokoukseen, olkoon sitä vastoin ikäkorotukseen nähden oikeutettu hyväksien lukemaan edellisessä palkkauskokouksessa palvelemaansa ajan.

Viranpitäjän oikeuden palkankorotukseen määrävuosien palveluksesta tutkii ja ratkaisee asianomaisen viranomaisen esityksestä palkkalautakunta, ollen kuitenkin, jos on poikettava näistä yleisistä ehdoista ja määräyksistä, asia alistettava kaupunginvaltuuston tutkittavaksi.

Aikaa, jonka kuudessa viranpitäjä on nauttinut virkalomaa tai virkavapautta, alkukokoukseen, ellei se ole ollut kuutta kuukautta pitempi kalenterivuotta kohti, palvelusajasta pois luettako, jota vastoin virkavapauden ollessa pitempi ylimentävä aika on pois luettava.

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 50. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 7. 6. 1 §.

Palkankorotus luetaan lähinnä sen jälkeisen kuukauden 1 päivästä, jona korotuksen nauttimiseen nähden säädetty ehdot on täytetty.

Viranpitäjä olkoon oikeutettu palkankorotuksen saamiseksi tässä säännössä mainittujen perusteiden mukaan lukemaan hyväkseen sen ajan, mikä ennen muutettujen palkkausehtojen voimaan astumista on kulunut kuhunkin virkaan tulemisesta lähtien.

14 §. Viranpitäjälle, jolle kuuluu vapaa ruoka, mutta joka ilmeisesti ei voi käyttää tätä etua hyväkseen, voi palkkalautakunta myöntää oikeuden tätä etua vastaavaan korvaukseen vahvistetun luontoisetujen arvion mukaan ja huomioon ottaen tästä muutoksesta kaupungille ehkä aiheutuvan tappion.

20 §. Jokainen viranpitäjä, joka heinäkuun 1 päivän 1922 jälkeen, jolloin uusi palkkaussääntö astuu voimaan, tulee virkaan kunnan palveluksessa, on velvollinen alistumaan edellä oleviin ehtoihin ja määräyksiin.

Viranpitäjä, jolla aikaisemmin on ollut palkkaussääntöön merkitty toimi, on niinkään velvollinen alistumaan muutettuihin ehtoihin ja määräyksiin, ellei hän kuukauden kuluessa siitä päivästä lukien, jolloin muutokset on vahvistettu noudatettaviksi, ole sanonut itseänsä irti toimestaan tai asianmukaisessa järjestyksessä hakenut eroa.»

*Vahvistettujen palkka-asteikkojen soveltaminen.* Rahatoimikamari ilmoitti<sup>1)</sup>, että edellisen neljänneksen aikana vallinneen hintatason johdosta kaupungin viranpitäjien palkat loka—joulukuulta maksettaisiin IV asteikon mukaan sekä, sittenkun oli ilmoitettu elinkustannusindeksin syys—marraskuun aikana olleen keskimäärin 1,107.4, että 1923 vuoden ensimmäisenä vuosineljänneksenä myöskin sovellettaisiin IV palkka-asteikkoa.

*Kaupungin viranpitäjien palkanmaksuaika.* Sen johdosta että kansakoulunopettajat ja -opettajattaret kansakoulun kustannuksista annetun lain voimaannpano-asetuksen säännösten mukaan saivat palkkansa kuukausittain etukäteen, oli rahatoimikamari ottanut harkittavaksi kysymyksen, eikö muutenkin viranpitäjien palkanmaksuajan muuttaminen olisi kohtuuden vaatima, sekä esittänyt<sup>2)</sup> kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että käteispalkka niille kaupungin viranpitäjille, jotka tähän asti ovat nostaneet palkkansa kuukausittain jälestäpäin ja joihin nähden laissa ei muuta säädetä, tästedes maksettaisiin kultakin kalenterikuukaudelta asianomaisen kuukauden 15, tai jos silloin sattuu pyhä, lähinnä edellisenä arkipäivänä;

että niille viranpitäjille, jotka tähän asti ovat nostaneet pohjapalkkansa etuantina, mutta kalliinajanlisäyksen jälestäpäin, pohjapalkka edelleen on maksettava kuukausittain etuantina kunkin kuukauden 1 päivänä, mutta kalliinajanlisäys puheenalaisen kuukauden 15 p:nä;

että ne teknillisten laitosten viranpitäjät, joilla lain mukaan on oikeus nostaa palkkansa kahdesti kuukaudessa, saavat, jos niin haluavat, kantaa palkkansa kuukausittain samalla tavalla kuin muut viranpitäjät, jotka tähän asti ovat nostaneet palkkansa jälestäpäin;

että ensimmäinen tämän järjestelmän mukainen palkanmaksu on toimitettava helmikuun 15 p:nä; sekä

että Helsingin kaupungin kunnallisten viranpitäjien palvelusehtoja koskevan säännön 10 § on muutettava seuraavaksi: »Rahapalkka kannetaan kuukausittain kunkin kalenterikuukauden 15 päivänä tahi, jos silloin on pyhä, lähinnä edellisenä arkipäivänä; kuitenkin saakoon viranpitäjä, joka ennen

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 1. 11. 5 § ja 20. 12. 4 §. — <sup>2)</sup> Sm 22. 3. 12 §.

kaupunginvaltuuston tänä päivänä hyväksymän palkkasäännön voimaanastumista on nostanut palkkansa etukäteen myöskin vastedes, niinkauan kuin hän on virassaan edelleen nauttia mainittua etua.

Kaupunginvaltuusto ei kuitenkaan pitänyt<sup>1)</sup> uudistusta tarpeen vaatimana ja päätti senvuoksi evätä rahatoimikamarin esityksen.

*Maksuton sairaanhoito erinäisille sairaalain viranpitäjille.* Vuonna 1921 päätti<sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto, että erinäiset kaupungin sairaalain viranpitäjät sairastuessaan saivat nauttia maksutonta sairaanhoitoa sairaaloissa. Koska mainittu päätös kuitenkin kumottiin voimassa olevan palkkausohjesäännön määräysten kautta mutta yllämainitun edun myöntämistä erinäisissä tapauksissa pidettiin välttämättömänä ja kaupungin edun mukaisena, päätti<sup>3)</sup> valtuusto, että kaupungin sairaalain palveluksessa oleva viranpitäjä, joka sairaalassa saa vapaan ruuan ja asunnon, on oikeutettu sairastaessaan sairaalan johtajan harkinnan mukaan niiden enintään kahden kuukauden aikana, mitkä mainitaan kaupungin viranpitäjien palvelusehtosäännön 18 §:ssä, saamaan maksutonta sairaanhoitoa kaupungin sairaaloissa, jotavastoin sairaala on oikeutettu sinä aikana vapaasti käyttämään viranpitäjän asuntoa, ja että tämä ei saa aiheuttaa mitään muutosta siihen vähennykseen, jota on suoritettava virkaan liittyvistä luontoiseduista.

*Kansakoulunopettajiston palkkaustapa.* Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kehoittanut<sup>4)</sup> palkkalautakuntaa hankkimaan selvityksen siitä, missä suhteissa kaupungin kansakoulunopettajien palkkaustapa poikkesi asiasta voimassa olevista yleisistä asetuksista ja lautakunta sittemmin antamassaan selvityksessä oli huomauttanut, etteivät ikäkorotusten ja perheenelatusapumaksujen maksamisessa sekä virkavuosien laskemisessa esiintyvät pienet eroavaisuudet olleet senlaatuista, että ne kaupunginvaltuuston toimesta tarvitsi poistaa, päätti<sup>5)</sup> valtuusto, joka sitäpaitsi jo aikaisemmin oli oikeuttanut<sup>6)</sup> viranpitäjät, joiden palkkaustapa yleisen lain kautta oli määrätty, jos he halusivat, saamaan tämän palkkauksen kaikilta kohdin sellaisen lain tai asetuksen mukaan, antaa enempien toimenpiteiden asiassa raueta.

*Kansakoulunopettajain palkkaetujen järjestely.* Sittenkun kouluhallitus oli vaatinut lausuntoa erinäisten maaseutukaupunkien kansakoulunopettajien edustajien kokouksessa esitettyjen vaatimusten johdosta kaupunkien kansakoulunopettajien palkkaukseen nähden, päätti<sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto antamassaan vastauksessa ehdottaa, ettei esitys Helsingin kaupunkiin nähden aiheuttaisi mitään toimenpidettä, koska opettajiston palkkaetujen lakimääräinen yksityiskohtainen järjestely saattaisi yksityisten kaupunkien opettajat poikkeusasemaan kaupunkien muihin toimihenkilöihin nähden ja kouluhallitus epäkohtien ehkä sattuessa aina voinee puuttua asiaan.

*Kansanlastentarhain opettajarten kalliinajanlisäykset.* Kansanlastentarhain johtokunta ilmoitti, että yhdeksän elokuun 1 p:n 1921 jälkeen otettua lastentarhan opettajatarta oli ollut palkkaan nähden yhdenveroisia sellaisten opettajarten kanssa, jotka olivat olleet kaupungin palveluksessa jo mainitun vuoden toukokuun 31 p:nä, vaikka heidän kalliinajanlisäystensä kaupunginvaltuuston kesäkuun 15 p:nä 1921 tekemän päätöksen mukaisesti olisi pitänyt olla 100—108 markkaa viimeainittujen lisäyksiä pienemmät. Jotta kaupunki saisi korvauksen näin kärsimästään vahingosta, oli johtokunta elokuun 1 p:stä 1922 vähentänyt puheenalaisten opettajarten kuukausi-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 7. 6. 3 §. — <sup>2)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 79. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 13. 12. 23 §. — <sup>4)</sup> S:n 22. 2. 15 §. — <sup>5)</sup> S:n 4. 10. 15 §. — <sup>6)</sup> Ks. tätä kert. siv. 59. — <sup>7)</sup> Valt. pöytäk. 22. 2. 20 §.

palkat 240 markkaa pienemmiksi oikeita määriä, mutta esitti johtokunta, että kaupunki luopuisi vaatimasta yllämainittuja lisäyksiä takaisin maksettaviksi ja senvuoksi palauttaisi elokuun 1 p:n 1922 jälkeen kuukausittain vähennetyt 240 markan määrät.

Lausuen paheksumisensa tehdyn erehdyksen johdosta päätti<sup>1)</sup> valtuusto antaa anteeksi ne määrät, joita puheenalaiset opettajattaret eivät vielä olleet suorittaneet takaisin kaupunginkassaan.

*Kansanlastentarhain opettajatarlarten eläkkeen maksamista koskevat määräykset.* Kansanlastentarhain johtokunnan esityksestä päätti<sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto myöntyä sellaiseen kaupungin ja yksityiskoulujen eläkekassan välisen kaupungin avustamain kansanlastentarhain opettajain eläkkeen maksamista koskevan sopimuksen<sup>3)</sup> muutokseen, että mainittujen kansanlastentarhain opettajattaret vuonna 1923 siirrettiin eläkekassan IV luokkaan, siitä kuukaudesta lukien, jona kukin opettajatar oli liittynyt kassaan. Rahatoimikamaria kehoitettiin ryhtymään päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

*Kansanlastentarhain opettajatarlarten palkanjärjestely.* Sittenkun kansanlastentarhain johtokunta oli esittänyt, että tekeillä olevan kaupungin viranpitäjien palkanjärjestelyn yhteydessä otettaisiin harkittavaksi kysymys kansanlastentarhain opettajatarlarten palkkauksesta ja nämä opettajattaret palkkaetuihin ja eläkkeeseen nähden asetettaisiin kaupungin alempain kansakoulujen opettajatarlarten veroisiksi, päätti<sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto, koska kansanlastentarhat olivat yksityisiä laitoksia, jotka ainoastaan saivat avustusta kaupungilta, että tämä avustus 1923 vuoden alusta lukien oli määrättävä niin suureksi, että kansanlastentarhain opettajattaret voivat saada saman palkan kuin alempain kansakoulujen opettajattaret. Kysymyksen kansanlastentarhain opettajatarlarten eläkkeestä katsoi<sup>4)</sup> valtuusto voivan jäädä sillensä, kunnes päätös oli tehty kaupungin viranpitäjien eläkkeistä.

*Halkokonttorin viranpitäjien anomus saada perheenelatusapumaksuja.* Halkokonttorin viranpitäjien anomukseen saada perheenelatusapumaksua samoilla perusteilla, kuin muihin kaupungin viranpitäjiin nähden sovellettiin, kaupunginvaltuusto jätti<sup>5)</sup> huomioon ottamatta, koska halkokonttori oli tilapäinen laitos ja sen toimihenkilöjen palkkiot oli vahvistetussa budjetissa kohtuullisesti korotettu. Kun sitäpaitsi puheenalaiset viranpitäjät palkattiin yhteismäärärahasta, oli halkotoimikunnan asia yksissä neuvoin palkkalautakunnan kanssa ryhtyä mahdollisesti tarvittavaan palkkausmäärien korotukseen.

*Ammattiopetuslaitosten tarkastajan luokitus.* Sittenkun ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta oli esittänyt mainittujen laitosten tarkastajan neiti I. Schreckin palkan korotettavaksi, päätti<sup>6)</sup> kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ja palkkalautakunnan asiasta antamien lausuntojen mukaisesti ammattiopetuslaitosten tarkastajan viran 1923 vuoden alusta lukien sijoitettavaksi sivuvirkojen 2 palkkaluokkaan, minkä ohessa kaupunginvaltuusto määräsi<sup>6)</sup>, että palkkalautakunnan neiti Schreckille myöntämä 150 markan vakinaisen kalliinajanlisäys oli lakkautettava mainitusta ajankohdasta lukien.

*Evätytjä esityksiä voimassa olevan palkkausohjesäännön muuttamisesta.* Kaupunginkamreerin esityksen, että avustava kaupunginkamreeri, jonka kaupunginvaltuusto kaupungin viranpitäjiä luokitellessaan oli sijoittanut 14 palkkaluokkaan, siirrettäisiin 15 palkkaluokkaan, epäsi<sup>7)</sup> valtuusto, joka

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 15. 11. 20 §. — <sup>2)</sup> S:n 19. 4. 20 §. — <sup>3)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:ot 43 ja 62 vuodelta 1915. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 30. 8. 28 §. — <sup>5)</sup> S:n 22. 3. 16 §. — <sup>6)</sup> S:n 13. 12. 28 §. — <sup>7)</sup> S:n 20. 9. 24 §.

ei tahtonut muuttaa äsken toimeenpantua palkkausohjesääntöä; niinikään epäsi<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto köyhäinhoitohallituksen esityksen köyhäinhoidon kassa- ja tiliviraston kirjuriapulaisen siirtämisestä 3 palkkaluokkaan, joka apulainen palkkausjärjestelyssä oli sijoitettu 1 palkkaluokkaan, vaikka hänen työnsä oli vastuunalaisempaa kuin muitten köyhäinhoidon kirjuriapulaisen, jotka oli sijoitettu 2 luokkaan.

Yllä mainituilla perusteilla epäsi<sup>2)</sup> valtuusto myöskin kunnalliskodin saarnaajan G. L. Laasosen palkankorotusanomuksen. Saarnaajan toimi oli sijoitettu<sup>3)</sup> sivuvirkojen 4 palkkaluokkaan.

Vahvistettaessa kaupungin viranpitäjien palkkausohjesääntöä sijoitettiin valmistavan poikain ammattikoulun johtajan virka sivuvirkojen 3 palkkaluokkaan. Viran haltija valitti tämän päätöksen johdosta, huomauttaen, että virka oli erittäin suuritoinen ja että käsityksellä, että sitä voitaisiin pitää sivutoimena, ei ollut tukea koulun ohjesäännössä eikä ammattikouluja koskevassa asetuksessa. Koulun johtokunta sekä ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta ja palkkalautakunta kannattivat puheenalaista esitystä ja ehdottivat, että kaupunginvaltuusto julistaisi yllämainitun toimen pääviraksi ja sijoittaisi sen sääntöpalkkaisten viranpitäjään 10 palkkaluokkaan. Kuitenkin olisi johtajalle määrättävä 12 tunnin opetusvelvollisuus viikossa.

Rahatoimikamari huomautti, että koulun johtajantoimi yleensä oli katsottava sivutoimeksi, jota joku koulun vakinaiseen menosääntöön otetuista opettajista hoitaa eri palkkiota vastaan. Ei voi tulla kysymykseen suorittaa vain johtajantoimesta palkkaa 10 luokan mukaan, varsinkin kun kasvatusopilliselta kannalta katsoen ei ollut soveliaista johtajaksi ottaa koulun ulkopuolella olevaa henkilöä. Jos asia järjestettäisiin siten, että johtaja otettaisiin tuntiopettajaksi, jonka opetusvelvollisuus olisi esimerkiksi 12 tuntia, tulisi hänen, edelleen nauttien johtajanpalkkiotaan, saada tästä eri korvaus tuntiopettajille vahvistettujen palkkausperusteiden mukaan.

Rahatoimikamarin esittämillä syillä kaupunginvaltuusto epäsi<sup>4)</sup> esityksen.

*Henkilökohtainen palkanlisäys raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijoille.* Vuonna 1921 kaupunginvaltuusto myönsi<sup>5)</sup> erinäisille raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijoille korvauksen heidän menettämistään virkasivutulosta kullekin 200 markan kuukautisen henkilökohtaisen palkanlisäyksen vuoden alusta lukien, kunnes valmisteltavana oleva kaupungin viranpitäjään yleinen palkanjärjestely oli vahvistettu ja astunut voimaan. Koska määräraha puheenalaisia palkanlisäyksiä varten kuitenkin epähuomiossa oli jätetty merkittämättä vuoden menosääntöön, osoitti<sup>6)</sup> valtuusto käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla tähän tarkoitukseen 19,200 markkaa.

*Henkilökohtainen palkanlisäys kaupunginvaltuuston kanslian kanslistille.* Kaupunginvaltuuston kanslian kanslistille I. Dahlströmille myönnettiin<sup>7)</sup> henkilökohtaista palkanlisäystä 250 markkaa kuukaudessa vuoden alusta lukien, kunnes tekeillä oleva kaupungin viranpitäjään palkanjärjestely oli toimeenpantu, ja oli päätöksestä aiheutuvat menot suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

*Palkkionkorotus kaupunginvaltuuston ensimmäiselle notaarille.* Kaupunginvaltuuston ensimmäiselle notaarille K. V. Puuskalle, joka oman virkansa

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 1. 11. 21 §. — <sup>2)</sup> S:n 29. 11. 27 §. — <sup>3)</sup> Ks. tätä kert. siv. 65. —

<sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 13. 12. 33 §. — <sup>5)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 81. — <sup>6)</sup> Valt. pöytäk. 8. 3. 16 §. — <sup>7)</sup> S:n 22. 2. 7 §.

ohella hoiti myöskin toisen notaarin tehtäviä, myönnettiin<sup>1)</sup> viimeainitusta tehtävästä 6,000:sta 12,000 markkaan korotettu palkkio vuoden alusta lukien, minkä ohessa kaupunginvaltuusto päätti<sup>1)</sup>, että korotuksesta aiheutuneet lisämenot kuluvalta vuodelta oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

*Ensimmäisen palomestarin vuokratrahain korotus.* Kaupunginvaltuusto myöntyi<sup>2)</sup> palotoimikunnan esitykseen, että ensimmäisen palomestarin W. Bergströmin vuokratrahoiksi määrättäisiin 1,000 markkaa kuukaudessa vuoden alusta lukien, kunnes ehdotettu uusi kaupungin viranpitäjän palkkasääntö oli astunut voimaan, ja oli päätöksestä aiheutuneet menot suoritettava kalliinajanlisäysmäärärahasta. Sitävastoin epäsi<sup>2)</sup> valtuusto tämän yhteydessä tehdyn anomuksen 2,000 markan suuruisen lisäyksen myöntämisestä mainituihin vuokratrahoihin syyskuun 1 p:n ja joulukuun 31 p:n 1921 väliseltä ajalta.

*Lisäpalkkio lihtantarkastusaseman tarkastuseläinlääkärille.* Terveidenhoitolautakunta ilmoitti määränneensä eläinlääkäri H. Tallqvistin hoitamaan avoinna olevaa lihtantarkastusaseman nuoremman tarkastuseläinlääkärin virkaa. Eläinlääkäri Tallqvist, joka aikaisemmin oli toiminut<sup>3)</sup> virkaatekevänä vanhempaa tarkastuseläinlääkärinä ja siinä virassa saanut heinäkuun 1 p:stä 1921 lähtien 2,500 markan kuukausipalkan, oli kuitenkin ottanut vastaan toimen ainoastaan sillä ehdolla, että hänelle yllämainitusta uudesta määräyksestä taattiin sama palkka. Myöntyen terveydenhoitolautakunnan asiassa tekemään esitykseen kaupunginvaltuusto päätti<sup>4)</sup> taata eläinlääkäri Tallqvistille 2,500 markan kuukausipalkkion, maaliskuun 15 p:stä lukien, mistä määrästä 725 markkaa oli henkilökohtaista ylimääräistä kalliinajanlisäystä. Päätöksestä aiheutuneet 6,887: 50 markan lisämenot oli suoritettava kalliinajanlisäysmäärärahasta.

*Vahvistettu lastensuojelulautakunnan kanslian väliaikainen palkkasääntö.* Hyväksyen<sup>5)</sup> laaditun ehdotuksen lastensuojelutoiminnan uudestijärjestämiseksi päätti<sup>6)</sup> kaupunginvaltuusto oikeuttaa lastensuojelulautakunnan yksissä neuvoin palkkalautakunnan kanssa toistaiseksi järjestämään lastensuojelulautakunnan kanslian viranpitäjän palkkauksen siten, että ne vastaisivat lastensuojelulautakunnan mietinnössään<sup>7)</sup> yllämainitusta uudestijärjestämisestä ehdottamia palkkoja kalliinajanlisäyksineen. Edelleen päätti<sup>8)</sup> kaupunginvaltuusto, että edellämainitun palkanjärjestelyn toteuttamista varten tarvittava lisämääräraha, 2,628: 33 markkaa kuukaudessa, oli suoritettava tililtä Uusien virkain palkat. Kaupungin viranpitäjän yleisen palkanjärjestelyn heinäkuun 1 p:nä astuttua voimaan, määrättiin<sup>9)</sup> puheenalaiset lisävarat maksettaviksi määrärahadista kalliinajanlisäyksiä tai palkanjärjestelyä varten.

*Palkkionkorotus kansakoulunjohtajille ja -johtajattarille.* Sittenkun suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli ehdottanut kansakoulujen johtajien ja johtajattarien palkkiot korotettaviksi siten, että pohjapalkka nousisi 600:sta 1,600 markkaan, palkkio luokkaa kohti 50:sta 100 markkaan ja palkkio sivukoulun hoidosta 100:sta 200 markkaan, päätti<sup>10)</sup> kaupunginvaltuusto, hyljäten johtokunnan anomuksen muilta kohdin, kaupungin kansakoulujen johtajien ja johtajattarien pohjapalkat korotettaviksi 1923 vuoden alusta lähtien 600:sta 1,600 markkaan vuodessa.

*Kansakoulunvahtimestarien vuokratrahain korotuksia.* Ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarien vuokratrahat korotettiin<sup>11)</sup> 1,700:sta

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 22. 3. 19 §. — <sup>2)</sup> S:n 25. 1. 28 §. — <sup>3)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 216. —

<sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 5. 4. 12 §. — <sup>5)</sup> Ks. tätä kert. siv. 148. — <sup>6)</sup> Valt. pöytäk. 22. 2. 18 §. —

<sup>7)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 41. — <sup>8)</sup> Valt. pöytäk. 14. 6. 6 §. — <sup>9)</sup> S:n 13. 12. 18 §. — <sup>10)</sup> S:n 13. 12. 21 §. — <sup>11)</sup> S:n 25. 1. 33 §.

3,800 markkaan, vuoden alusta lukien, ja oli siitä johtuneet lisämenot suoritettava kalliinajanlisäysmäärärahasta.

Niinikään korotti<sup>1)</sup> valtuusto suomenkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarin vuokrat rahat 1,700:sta 3,800 markkaan vuodessa, vuoden alusta lukien, ja oli päätöksestä johtuneet lisämenot kuluvalta vuodelta, 2,100 markkaa, suoritettava tililtä Uusien virkain palkat.

*Kunnallisen yhdenpäiväkoulun opettajiston palkkain järjestely.* Kaupunginvaltuusto päätti<sup>2)</sup> evätä kunnallisen kirjaltajain yhdenpäiväkoulun johtokunnan esityksen palkankorotuksen myöntämisestä mainitun koulun johtajalle ja opettajille, ollen johtokunta kuitenkin esteetön budjetinjärjestyssä tekemään uuden esityksen asiassa.

*Palkankorotus kansanlastentarhain opettajattarille.* Kansanlastentarhain johtokunnan esitettyä, että kaupunginvaltuusto 1922 vuoden jälkipuoliskolta myöntäisi kullekin kansanlastentarhain opettajattarista kuukautisen palkanlisäyksen, vastaten 20 % heidän palkkaeduistaan, päätti<sup>3)</sup> valtuusto myöntyä edellä mainittuun esitykseen siten muutettuna, että palkanlisäys vahvistettiin 10 %-ksi palkkaeduista. Tähän tarkoitukseen maksettiin sittemmin vuoden tilierotuksesta 98,643: 10 markkaa.

*Henkilökohtainen palkanlisäys professori R. Kajanukselle.* Kaupunginvaltuusto myönsi<sup>4)</sup> kaupunginorkesterin pääjohtajalle professori R. Kajanukselle 10,000 markan suuruisen vuotuisen henkilökohtaisen palkanlisäyksen, 1923 vuoden alusta lukien.

*Sähkölaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin palkkaedut.* Sittenkun avoimna olevaa sähkölaitoksen ensimmäisen käyttöinsinöörin virkaa määrääjän kuлуessa oli hakenut kuusi henkilöä, insinööri R. E. Brummer kuitenkin ainoastaan sillä ehdolla, että hänelle taattiin 4,500 markan kuukausipalkka ynnä maksuton valaistus, ja kaupungin teknillisten laitosten hallitus kuitenkin antamassaan lausunnossa oli asettanut insinööri Brummerin etusijalle, päätti<sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto insinööri R. E. Brummerille, siinä tapauksessa että teknillisten laitosten hallitus valitsi hänet sähkölaitoksen ensimmäiseksi käyttöinsinööriksi, taata 4,500 markan kuukausipalkan, mukaan luettuna hänelle apulaishohtajana tuleva palkkio, mutta ilman kaliinajanlisäystä; sekä korottaa viimemainitun palkkion 6,000 markaksi vuodessa. Samalla määräsi kaupunginvaltuusto, päätöksestä johtuneet kustannukset suoritettaviksi Kaupungin teknilliset laitokset nimisen pääluokan kohdalla olevasta määrärahasta kalliinajanlisäyksiä ja tilapäisiä palkanparannuksia varten.

*Palkkionkorotus talonisännöitsijälle.* Talonisännöitsijä K. Gustavsonin anottua 1,100 markan palkkiota erinäisten kaupungin talojen hoidosta, joiden isännöitsijäksi hänet oli valittu, päätti<sup>6)</sup> kaupunginvaltuusto, esitykseen myöntyen, määrätä talonisännöitsijän palkkion vuoden alusta lukien 6,500 markaksi, mistä määrästä 1,100 markkaa kuluvana vuonna oli suoritettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

*Oikeus palkan kantamiseen virkavapauden aikana.* Seuraavat viranpitäjät oikeutettiin sairauden vuoksi myönnetyn 2 kuukautta pitemmän virkavapauden aikana kantamaan täydet palkkaetunsa alimpana mainittuina aikoina: rahatoimikamarin asiamiesosaston konttorikirjuri G. Kuhlefeldt syyskuun aikana<sup>7)</sup>;

rahatoimikonttorin konttorikirjuri H. Rikberg kesäkuun aikana<sup>8)</sup>;

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 5. 4. 16 §. — <sup>2)</sup> S:n 30. 8. 27 §. — <sup>3)</sup> S:n 13. 12. 34 §. — <sup>4)</sup> S:n 13. 12. 17 §. —

<sup>5)</sup> S:n 3. 5. 15 §. — <sup>6)</sup> S:n 8. 2. 8 §. — <sup>7)</sup> S:n 30. 8. 13 §. — <sup>8)</sup> S:n 14. 6. 7 §.

Suomenkielisten kansakoulujen opettaja I. Niemelä maaliskuun 14 p:stä kevätlukukauden loppuun<sup>1)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja S. Peltola toukokuun 22 p:stä kevätlukukauden loppuun<sup>2)</sup>;

ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja O. Dannholm maaliskuun lopusta kevätlukukauden loppuun<sup>3)</sup>; sekä

sähkölaitoksen rahastaja K. Winqvist maalisk. ja huhtikuun aikana<sup>4)</sup>.

Edelleen oikeutettiin seuraavat viranpitäjät sairauden vuoksi 2 kuukautta pitemmäksi ajaksi myönnetyn virkavapauden aikana kantamaan muut palkkaetunsa paitsi presentista kalliinajanlisäystä:

suomenkielisten kansakoulujen opettaja V. E. Koskimies maaliskuun 14 p:stä kevätlukukauden loppuun<sup>5)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar E. Sirelius maaliskuun 14 p:stä kevätlukukauden loppuun<sup>6)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettaja E. W. Malmberg maaliskuun 14 p:stä kevätlukukauden loppuun<sup>7)</sup>; sekä

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar II. Groundstroem maaliskuun 14 p:n ja maaliskuun 31 p:n välisenä aikana<sup>8)</sup>.

Edelleen oikeutettiin seuraavat viranpitäjät, jotka jo olivat kantaneet täydet palkkaetunsa 2 kuukauden aikana, sairauden vuoksi myönnetyn pitennetyn virkavapauden aikana kantamaan osa heille tulevasta palkasta, nimittäin:

rikosasiainnotaari G. Leopold puolet palkkaeduistaan 4 kuukauden aikana, lokakuun 15 p:stä lukien<sup>9)</sup>;

köyhäinhoitohallituksen kanslianjohtajatar H. von Creutlein puolet hänen virkaansa liittyvästä pohjapalkasta ynnä täysi ikäkorotus 4 kuukauden aikana, marraskuun 1 p:stä lukien<sup>10)</sup>.

Seuraavat henkilöt, jotka nauttivat virkavapautta terveytensä hoitamista varten, oikeutettiin virkavapauden aikana kantamaan alempana mainitut palkkaedut:

ruotsinkielisten kansakoulujen opettajatar I. Malm täydet palkkaedut 6 viikon aikana, helmikuun 1 p:stä lukien<sup>11)</sup>;

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar S. Himanka virkaan liittyvä pohjapalkka kevätlukukauden aikana<sup>12)</sup>; sekä

suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Hyvärinen hänelle tuleva pohjapalkka ikäkorotuksineen maaliskuun 13 ja huhtikuun 13 p:n välisenä aikana<sup>13)</sup>.

Suomenkielisten kansakoulujen opettajatar I. Hannula, joka oli saanut 2 kuukauden virkavapauden, lokakuun 9 p:stä lukien, yliopistollisiin jatkokursseihin osan ottoa varten, oikeutettiin<sup>14)</sup> virkavapauden aikana saamaan hänen palkkaansa liittyvä ikäkorotus.

*Evätyjää anomuksia saada virkavapauden aikana nauttia palkkaetuja.* Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren A. Hultinin anomuksen saada lukuvuonna 1922—23, joksi ajaksi hänelle oli myönnetty pitennetty<sup>15)</sup> virkavapaus sairauden vuoksi, kantaa ikäkorotuksensa sekä, voimassa olevien määräysten mukaisesti, täydet palkkaedut 1923 vuoden 2 ensimmäisen kuukauden aikana, kaupunginvaltuusto epäsi<sup>16)</sup> edelliseen osaan nähden.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 17. 5. 18 §. — <sup>2)</sup> S:n 31. 5. 21 §. — <sup>3)</sup> S:n 31. 5. 20 §. — <sup>4)</sup> S:n 5. 4. 14 §. — <sup>5)</sup> S:n 22. 2. 23 §. — <sup>6)</sup> S:n 8. 3. 25 §. — <sup>7)</sup> S:n 8. 3. 26 §. — <sup>8)</sup> S:n 17. 5. 19 §. — <sup>9)</sup> S:n 29. 11. 19 §. — <sup>10)</sup> S:n 18. 10. 20 §. — <sup>11)</sup> S:n 8. 3. 23 §. — <sup>12)</sup> S:n 8. 3. 24 §. — <sup>13)</sup> S:n 17. 5. 20 §. — <sup>14)</sup> S:n 13. 12. 26 §. — <sup>15)</sup> S:n 13. 12. 30 §. — <sup>16)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 86 ja 87.



Niinikään epäsi<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto suomenkielisten kansakoulujen opettajan F. E. Liljan ja samojen koulujen opettajattaren A. M. Liljan anomuksen saada kantaa ikäkorotuksensa lukuvuonna 1922—23, joksi ajaksi opettaja Lilja oli määrätty v. t. kirkkoherraksi toiselle paikkakunnalle ja jolloin opettajatar Lilja nautti virkavapautta terveystensä hoitamista varten.

Suomenkielisten kansakoulujen opettajattaren H. Groundstroemin anomuksen saada nauttia  $\frac{2}{3}$  palkkaeduistaan syyslukukauden aikana, joksi ajaksi hänelle oli myönnetty pitennetty<sup>2)</sup> virkavapaus sairauden vuoksi, kaupunginvaltuusto pani pöydälle<sup>3)</sup>, kunnes hakija oli hankkinut tarvittavan lääkärintodistuksen.

*Myönnettyjä viransijaisuuspalkkioita.* Alempana mainittujen toimihenkilöjen virkavapauden aikaisten viransijaisten palkkaamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi seuraavat määrät suoritettaviksi budjettiin sairauden aikaisten viransijaisten palkkioita varten merkitystä määrärahasta:

rikosasiainnotaari G. Leopoldin viransijaiselle 4 kuukauden aikana 2,666 markkaa<sup>4)</sup>;

rahatoimikonttorin konttorinkirjurin H. Rikbergin viransijaiselle 1 kuukauden aikana 1,350 markkaa<sup>5)</sup>;

köyhäinhuoltohallituksen kanslianjohtajattaren H. von Creutleinin viransijaiselle 4 kuukauden aikana 4,950 markkaa<sup>6)</sup>;

tyttöjen ammattikoulun opettajattaren V. Grönholmin viransijaiselle helmikuun 17 ja 25 p:n sekä maaliskuun 8 ja 23 p:n väliseltä ajalta 546 markkaa<sup>7)</sup>.

*Määrärahoja ikäkorotuksiin.* Määrärahasta kalliinajanlisäyksiä tai palkanjärjestelyä varten kaupunginvaltuusto osoitti<sup>8)</sup> tarvittavat määrät ikäkorotuksen maksamista varten kaupunginvaltuuston kanslian ensimmäiselle sihteerille E. Cavoniukselle 3 vuoden palveluksesta heinäkuun 1 p:stä.

*Evätty anomus saada korotettua ikäkorotusta.* Myönnettäessä ikäkorotusta 10 vuoden palveluksesta ruotsinkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarille K. A. Vibergille oli määrän vahvistamisen perusteeksi erehdyksessä luettu mukaan myöskin hänelle tulevat vuokrat rahat, minkä johdosta mainittu lisäys nousi 820 markkaan, jota vastoin suomenkielisten kansakoulujen kanslian vahtimestarin P. J. Salakarin sama lisäys, joka vastasi 20 % pohjapalkasta, oli ainoastaan 640 markkaa. Tämän johdosta anoi vahtimestari Salakari, että hänen ikäkorotuksensa korotettaisiin 820 markaksi. Eväten<sup>9)</sup> esityksen kaupunginvaltuusto päätti<sup>9)</sup> kehoittaa palkkalautakuntaa mahdollisimman pian ja viimeistään 1923 budjettiehdotusta laatiessaan oikaisemaan vahtimestari Vibergille maksettavan ikäkorotuksen määrän.

*Myönnetty oikeus virkavuosien lukemiseen.* Satamakonstaapeli A. W. Blomqvist oikeutettiin<sup>10)</sup> ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen kesäkuun 1 p:n 1917 ja marraskuun 20 p:n 1918 välinen aika, jona hän koetteeksi oli toiminut satamakonstaapelina.

Kaupunginvaltuuston kanslian ensimmäinen sihteer E. Cavonius oikeutettiin<sup>8)</sup> ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen tammikuun 28 p:n 1919 ja elokuun 31 p:n 1920 välinen aika, jona hän oli toiminut rahatoimikamarin ensimmäisenä sihteerinä, koska viimeainittu virka, joka sittemmin oli lakautettu, virkavelvollisuuksiin nähden vastasi rahatoimikamarin kanslianjohtajan virkaa, mikä virka taas oli sijoitettu samaan palkkaluokkaan kuin kaupunginvaltuuston ensimmäisen sihteerin virka.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 13. 12. 32 §. — <sup>2)</sup> Ks. tätä kert. siv. 73 — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 29. 11. 23 §. — <sup>4)</sup> S:n 29. 11. 19 §. — <sup>5)</sup> S:n 14. 6. 7 §. — <sup>6)</sup> S:n 18. 10. 20 §. — <sup>7)</sup> S:n 30. 8. 31 §. — <sup>8)</sup> S:n 30. 8. 25 §. — <sup>9)</sup> S:n 5. 4. 16 §. — <sup>10)</sup> S:n 30. 8. 24 §.

Tilastokonttorin johtaja O. Bruun, saman konttorin ensimmäinen aktuaari S. J. Lieto, konttorin toinen aktuaari W. Sjöström ja amanuenssi V. Kuhlefeldt oikeutettiin<sup>1)</sup> ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen aika, jona he viransijaisina olivat yllämainittuja virkoja hoitaneet, eli johtaja Bruun heinäkuun 1 p:n 1919 ja marraskuun 30 p:n 1921 välinen aika, ensimmäinen aktuaari Lieto helmikuun 1 p:n 1920 ja tammikuun 19 p:n 1922 välinen aika, toinen aktuaari Sjöström lokakuun 1 p:n 1918 ja maaliskuun 2 p:n 1922 välinen aika ja amanuenssi Kuhlefeldt syyskuun 15 p:n 1919 ja huhtikuun 20 p:n 1922 välinen aika.

Päättäen<sup>2)</sup> siirtää 5 aikaisemmin yhteismäärärahasta palkattua revisionikonttorin revisioniapulaista vakinaiselle palkkasäännölle, oikeutti<sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto toimiinsa jäävät apulaiset ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen ennen toimien muutosta palvelemaansa virkavuodet.

Hovioikeudenauskultantti F. Hasselblatt, joka marraskuun 1 p:stä 1920 lähtien viransijaisena oli hoitanut avointa verotusvalmistelukunnan toisen sihteerin virkaa ja sittemmin oli nimitetty viran vakinaiseksi haltijaksi, oikeutettiin<sup>4)</sup> ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen yllämainitun päivän jälkeinen aika.

Suomenkielisten kansakoulujen opettajatar E. Renvald, joka oli toiminut mainituissa kouluissa kesäkuun 2 p:stä 1897 syyskuun 1 p:ään 1903, jolloin hän sai eron virastaan, ja sen jälkeen uudestaan oli otettu opettajattareksi kesäkuun 7 p:nä 1919, oikeutettiin<sup>5)</sup> 1922 alusta lukien saamaan ikäkorotus 10 vuoden palveluksesta. Edelleen päätti<sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto, että suomenkielisten kansakoulujen opettajatar A. Karivirta, joka oli toiminut viransijaisena 2 kuukautta lukuvuonna 1914—15, sekä lukuvuodet 1915—18, kevätlukukauden 1919 ja lukuvuoden 1919—20 sekä vihdoin koetteella lukuvuoden 1920—21, sai kantaa ikäkorotuksen 5 vuoden palveluksesta, tammikuun 1 p:stä 1922 lukien.

*Hylättyjä anomuksia virkavuosien lukemisoikeudesta.* Kaupunginvaltuusto päätti<sup>6)</sup> evätä kaupungin kassanhoitajan E. G. Hellströmin tekemän anomuksen saada ikäkorotukseen nähden lukea hyväkseen se aika, jona hän osin viransijaisena, osin virkaatekevänä oli hoitanut kaupungin kassanhoitajan virkaa, eli syyskuun 9 p:n 1919 ja joulukuun 31 p:n 1921 välinen aika.

Terveydellisten tutkimusten laboratorin johtaja filosofianmaisteri K. K. Järvinen, joka tammikuun 1 p:stä 1919 oli otettu mainittuun johtajanvirkaan, anoi ikäkorotuksiin nähden saada lukea hyväkseen tammikuun 1 p:n 1904 ja huhtikuun 30 p:n 1907 välisen ajan, jona hän oli toiminut laboratorin assistenttina, mutta päätti<sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto evätä hänen anomuksensa, koska tällaisia poikkeuksia kaupungin viranpitäjain palvelusehtosäännön määräyksistä oli myönnetty ainoastaan, milloin anomus on koskenut virkavuosien yhteenlaskemista kahdessa virassa, jotka sekä tehtäviin että palkkaetuihin nähden olivat samanlaatuisia.

Kunnalliskodin johtajan O. Granlundin anomuksen saada ikäkorotukseen nähden lukea hyväkseen syyskuun 1 p:n 1917 ja lokakuun 20 p:n 1920 välinen aika, jolloin hän toimi elintarvetoimikunnan kauppaosaston päällikkönä, valtuusto epäsi<sup>8)</sup>, koska elintarvetoimikuntaa ei käynyt vertaaminen kunnan omiin elimiin eikä sen henkilökuntaakaan ollut palkattu saman järjestelmän mukaan kuin kaupungin viranpitäjiä.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 20. 9. 26 §; ks. 1919 vuod. kert. siv. 182. — <sup>2)</sup> Ks. tätä kert. siv. 165. —

<sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 20. 12. 7 §. — <sup>4)</sup> S:n 22. 2. 4 §. — <sup>5)</sup> S:n 22. 2. 15 §. — <sup>6)</sup> S:n 1. 11. 27 §. — <sup>7)</sup> S:n 31. 5. 30 §. — <sup>8)</sup> S:n 15. 11. 9 §.

Kansanlastentarhain tarkastajatar S. Warheenmaa anoi ikäkorotuksiin nähdén saada lukea hyväkseen ajan, jona hän viransijaisena oli hoitanut tarkastajattaren virkaa, eli syyskuun 1 p:n 1919 ja heinäkuun 1 p:n 1920 välisen ajan, mutta päätti<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto evätä esityksen, koska viransijaisuutta ei ole otettava huomioon virkavuosia laskettaessa.

Kaupungin teknillisten laitosten hallitus, jonka mielestä sähkölaitoksen johtaja A. Marsio palkkausjärjestelyä toimeenpantaessa oli saanut liian pienen<sup>2)</sup> palkan, etusijassa sen johdosta että rahatoimikamari oli arvioinut hänen palkkaansa sisältyvän vapaan asunnon liian korkeaksi, eli 1,200 markaksi kuukaudessa, esitti, että insinööri Marsio mainitun epäkohdan korjaamiseksi oikeutettaisiin ikäkorotuksiin nähdén lukemaan hyväkseen koko se aika, minkä hän oli ollut sähkölaitoksen palveluksessa, eli marraskuun 1 p:stä 1911 lähtien, vaikka hänet vasta vuonna 1919 oli nimitetty toimitusjohtajaksi. Kaupunginvaltuusto epäsi<sup>3)</sup> esityksen, koska se ei pitänyt suotavana, että myönnettiin poikkeuksia voimassa olevasta palkkausohjesäännöstä.

*Kaupunginvaltuutettujen palkkiot.* Kaupunginvaltuusto vahvisti<sup>4)</sup> vuodeksi 1922 puheenjohtajan palkkion 60 markaksi sekä valtuutettujen palkkion 30 markaksi kokoukselta.

*Majoituslautakunnan toimihenkilöjen palkkiot.* Kaupunginvaltuusto päätti<sup>5)</sup> maaherralta anoa majoituslautakunnan toimihenkilöiden palkkioiden vahvistamista vuonna 1921 yhteensä 7,730 markaksi, mikä määrä 1921 vuoden menosäännön mukaan oli heille suoritettu.

Helmikuun 13 p:nä maaherra myöntyi<sup>6)</sup> valtuuston anomukseen.

*Vahvistetut kaupungin johto- ja lautakuntain puheenjohtajain ja jäsenten palkkiot.* Terveystenhoitolautakunnan esityksen lautakunnan puheenjohtajan palkkion korottamisesta 6,000:sta 9,000 markkaan, lokakuun 1 p:stä 1921 lukien, kaupunginvaltuusto epäsi<sup>7)</sup>, mutta kehoitti palkkalautakuntaa ennen 1923 vuoden menosäännön käsittelyä tekemään ehdotuksen ehkä tarpeelliseksi havaituksi kaupungin johto- ja lautakuntain puheenjohtajain palkkioiden korotukseksi. Tämän johdosta ehdotti palkkalautakunta kuultuaan asianomaisia lautakuntia, että niiden puheenjohtajain palkkio, joille maksettiin määrätty palkka kokoukselta, korotettaisiin 50:stä 60 markkaan kokoukselta. Muiden lautakuntain puheenjohtajat olisi jaettava kahteen luokkaan, joiden palkkio vahvistettaisiin 6,000 ja 9,000 markaksi vuodelta. Edelleen esitti lautakunta, että kaupungin johto- ja lautakuntain jäsenten palkkio korotettaisiin 30:sta 40 markkaan kokoukselta. Rahatoimikamarin mielestä puhtaanapito-hallituksen ja sosialilautakunnan puheenjohtajille, joitten palkkio aikaisemmin oli laskettu kokousten luvun mukaan, olisi maksettava vuosipalkka sekä ehdotti palkkausryhmien luvun kuudeksi, joissa palkkiot vaihtelisivat 12,000 ja 3,000 markan välillä.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä vahvisti<sup>8)</sup> kaupunginvaltuusto alempana mainittujen johto- ja lautakuntain puheenjohtajain palkkiot seuraaviksi vuotuisiksi määriksi:

|                                                 |     |          |
|-------------------------------------------------|-----|----------|
| Sairaalainylihallitus .....                     | Smk | 6,000: — |
| Terveystenhoitolautakunta .....                 | »   | 9,000: — |
| Kaupungin teknillisten laitosten hallitus ..... | »   | 9,000: — |
| Musiikkilautakunta .....                        | »   | 4,500: — |

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 15. 11. 9 §. — <sup>2)</sup> Ks. tätä kert. siv. 59. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 1. 11. 22 §. —

<sup>4)</sup> S:n 25. 1. 15 ja 16 §§. — <sup>5)</sup> S:n 25. 1. 14 §. — <sup>6)</sup> S:n 8. 3. 6 §. — <sup>7)</sup> S:n 25. 1. 25 §. —

<sup>8)</sup> S:n 15. 11. 23 §.

|                                          |     |          |
|------------------------------------------|-----|----------|
| Maanviljelyslautakunta .....             | Smk | 4,500: — |
| Majoituslautakunta .....                 | »   | 3,000: — |
| Lastensuojelulautakunta .....            | »   | 6,000: — |
| Kaupungin yleisten töiden hallitus ..... | »   | 9,000: — |
| Puhtaanapitovaltuusto .....              | »   | 6,000: — |
| Köyhäinhuoltovaltuusto .....             | »   | 9,000: — |
| Paikkalautakunta .....                   | »   | 6,000: — |
| Sosiaalilautakunta .....                 | »   | 6,000: — |

Sen ohessa päätti kaupunginvaltuusto korottaa kaupungin muiden johtaja- ja lautakuntain puheenjohtajain palkkion 60 markkaan kokoukselta sekä vahvistaa rahatoimikammarin jäsenten palkkion 50 markaksi ja muitten johtaja- ja lautakuntain jäsenten palkkion 40 markaksi kokoukselta.

1923 vuoden menosääntöä vahvistettaessa merkittiin <sup>1)</sup> verotuslautakunnan osastojen puheenjohtajain palkkio 6,000 markaksi ja vuokratarkkailulautakunnan puheenjohtajain palkkio 4,500 markaksi vuodessa.

*Eväty esitys majoituslautakunnan toimihenkilöiden palkkion korottamisesta.* Majoituslautakunta esitti, että sen puheenjohtajan palkkio 1923 vuoden alusta korotettaisiin 3,000:sta 3,600 markkaan ja että lautakunnan kanslia- ja kustannusten määräraha mainittuna vuonna korotettaisiin 6,000:sta 7,000 markkaan, joten kävisi mahdolliseksi korottaa lautakunnan vahtimestarin palkkio 3,000:sta 3,600 markkaan, mutta päätti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto majoituslautakunnan vähäiseen työmäärään nähden evätä esityksen.

*Liikenne- ja satamatariffien vahvistus.* Kaupunginvaltuuston vuonna 1921 <sup>3)</sup> hyväksymän ehdotuksen kaupungin uusiksi liikenne- ja satamatariffeiksi valtioneuvosto joulukuun 3 p:nä 1921 pääasiassa hyväksyi <sup>4)</sup>.

*Maksu maidonäytteiden tutkimisesta kaupungin laboratoriossa.* Helsingin maidontarkastusyhdistyksen anottua saada maidonäytteet tutkituiksi kaupungin terveydellisten tutkimusten laboratoriossa alemmasta maksusta päätti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto valtuuttaa terveydenhoitolautakunnan mainitun yhdistyksen kanssa tekemään sellaisen sopimuksen, että yhdistys sitoutui ottamaan ja tutkituttamaan vähintään 8,000 näytettä maidontuottajain kaupunkiin lähettämästä määrästä; että yhdistys oikeutettiin omilla virkailijoillaan toimittamaan tätä varten tarpeelliset tutkimukset kaupungin maitolaboratoriossa 50 pennin korvauksesta näytteeltä, jossa tapauksessa laboratorio piti yhdistyksen saatavana tarpeelliset tarveaineet; sekä että terveydenhoitolautakunnan oli hyväksyttävä yhdistyksen toimihenkilöiden johtosääntö ja tarkastustoiminnan suoritustapa.

*Lihantarkastusmaksujen korotus.* Terveydenhoitolautakunnan esityksen kaikkien lihantarkastusmaksujen korottamisesta 50 %:lla kaupunginvaltuusto epäsi <sup>6)</sup>, koska lihantarkastusaseman toiminta tuotti melkoista voittoa eikä sen tarkoituksena ollut hankkia kaupungille tuloja.

*Lisäys lihantarkastusaseman taksaan.* Sittenkun lihantarkastuksesta elokuun 25 p:nä 1922 annetun lain 1 §:ssä oli säädetty, että kaupunkiin tuotu poronliha, joka on aiottu paikkakunnalla myytäväksi ihmisruuaksi tai varasloitavaksi, on tarkastettava, päätti <sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto maaherralle esittää, että vuonna 1920 vahvistettu lihantarkastusaseman taksa täydennet-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 28. 12. 1 §. — <sup>2)</sup> S:n 15. 11. 25 §. — <sup>3)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 91. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 25. 1. 4 §; ks. kunnall. asetuskok. n:o 1 vuodelta 1922. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 8. 3. 30 §. — <sup>6)</sup> S:n 25. 1. 24 §. — <sup>7)</sup> S:n 13. 12. 22 §.

täisiin siten, että kaupunkiin tuodun poronlihan tarkastuksesta suoritettava maksu vahvistettaisiin 10 markaksi sekä koko että puoliruholta.

*Taksa Helsingin teurastamon käyttämisestä.* Maistraatin pyydettyä lausuntoa Helsingin teurastamo osakeyhtiön anomuksen johdosta laitoksen uuden taksan vahvistamisesta, päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään muistuttamista ehdotusta vastaan, joka oli seuraava:

**„Taksa, jonka mukaan yleisön on Helsingin teurastamolle suoritettava maksuja sitä käyttäessään.**

*Lailos- ja tarkastusmaksu.*

|                                                     |           |
|-----------------------------------------------------|-----------|
| Nautaeläimestä .....                                | Smk 18: — |
| Nuoresta nautaeläimestä (lihapaino 30—100 kg) ..... | » 16: —   |
| Siasta, yli 30 kg:n painoisesta .....               | » 18: —   |
| Vasikasta, lampaasta ja porsaasta .....             | » 8: —    |
| Hevosesta .....                                     | » 18: —   |

*Työmaksu.*

|                                         |          |
|-----------------------------------------|----------|
| Nautaeläimestä .....                    | Smk 8: — |
| Siasta .....                            | » 8: —   |
| Vasikasta, lampaasta ja porsaasta ..... | » 4: —   |
| Hevosesta .....                         | » 10: —  |

Mooseksen menojen mukaisesta teurastuksesta suoritetaan kaksinkertainen maksu.

*Tallimaksu.*

|                                                         |          |
|---------------------------------------------------------|----------|
| Nautaeläimestä, hevosesta ja siasta vuorokaudelta ..... | Smk 4: — |
| Vasikasta, lampaasta ja porsaasta .....                 | » 2: —   |

*Punnitusmaksu.*

|                                           |          |
|-------------------------------------------|----------|
| Hevosesta, nautaeläimestä ja siasta ..... | Smk 3: — |
| Vasikasta, lampaasta ja porsaasta .....   | » 2: —   |
| Teurastetusta lihasta, ison karjan .....  | » 1: 50  |
| » » pikkukarjan .....                     | » 1: —   |
| Ison karjan vuodista .....                | » 1: —   |
| Muu punnitus, 100 kg tai osa siitä .....  | » 1: —»  |

*Vahvistettu maksu muista kunnista kotoisin olevien kansakouluoppilaiden koulunkäynnistä.* Sittenkun ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta oli ehdottanut, että muista kunnista kotoisin olevain kansakouluoppilaiden puolesta suoritettava maksu kaupungin kansakouluissa käymisestä määrättäisiin 770 markaksi lasta kohti vuodessa ja suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitettyä, että mainittu maksu vahvistettaisiin 600 markaksi, päätti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto, jonka mielestä oli sopimatonta määrätä erisuuruinen maksu suomen- ja ruotsinkielisistä muista kunnista kotoisin olevista kansakouluoppilaista, vahvistaa puheenalaisen korvauksen 640 markaksi oppilasta

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 4. 10. 4 §. — <sup>2)</sup> S:n 8. 2. 17 §.

kohti vuodessa, joka määrä oli kaupungin keskimääräinen kustannus kustakin kansakouluoppilaasta vuonna 1920.

*Toukolan ja Käpylän rakennusyritysten rakennustarkastusmaksut.* Raha-toimikamarin tekemän ehdotuksen sen suuntaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä, että Toukolan ja Käpylän omakotialueen rakennusyritysten piirustusten hyväksymisestä suoritettavia maksuja vähennettäisiin, kaupunginvaltuusto jätti<sup>1)</sup> huomioon ottamatta, koska rakennustarkastajan antamasta epävästä lausunnosta, johon maistraatti yhtyi, kävi ilmi, että puheenalaiset maksut olivat niin pieni osa yllämainittujen rakennusten kustannuksien kokonaismäärästä, että niiden huojistaminen käytännössä merkitsisi perin vähän.

*Kaasun hinta.* Kirjelmässä helmikuun 22 p:ltä huomautti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että kaasunkulutus viime vuosina oli vähentynyt kaupungissa pelottavassa määrässä ja oli hallitus luullut voivansa todeta, että syynä tähän pääasiassa oli ollut kaasun korkea hinta ja kaasun vähäinen lämpöarvo, johtuen kumpikin seikka siitä, että kaasun valmistukseen käytettiin puita. Hallitus piti senvuoksi kaupungin edun mukaisena, että mahdollisimman pian siirryttiin hiilikaasun valmistukseen, sekä esitti, että sittenkun tähän toimenpiteeseen oli ryhdytty, saisi huojistaa kaasunhinnan 1:50 markaksi m<sup>3</sup>:lta. Myöntyen esitykseen kaupunginvaltuusto päätti<sup>2)</sup>, että kaupungin kaasulaitoksen antaman kaasun hinta on, kohta kun laitoksen liike on muutettu hiilikaasun valmistukseksi, ja ajankohdasta, jonka kaupungin teknillisten laitosten hallitus saa määrätä, oleva 1:50 markkaa m<sup>3</sup>:lta sekä valtuuttaa mainitun hallituksen vahvistetulle hinnalle myöntämään alennusta aikaisemmin voimassa olleitten perusteiden mukaan.

*Lausunto autotaksan muuttamisesta.* Maistraatin vaadittua lausuntoa vuokra-autojen omistajain esityksen johdosta, että voimassa oleva autotaksa muutettaisiin, päätti<sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto mielipiteenään lausua, etteivät olot kesäkuun 27 p:stä 1921 lähtien, jolloin mainittu taksa vahvistettiin<sup>4)</sup>, olleet muuttuneet siinä määrin, että olisi syytä korottaa taksa.

*Vuokra- ja kuorma-ajuritaksa kaupungista Käpylän huvilayhteiskuntaan.* Maistraatille antamassaan lausunnossa päätti<sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan poliisilaitoksen laatiman ehdotuksen pika- ja kuorma-ajuritaksaksi kaupungista Käpylän huvilayhteiskuntaan:

Vuokra-ajureille matkasta kaupungista Käpylään riippumatta tapahuuto matka pitkin uutta tietä Vallilasta, vai Töölön kautta pitkin rautatielinjan vieressä kulkevaa tietä:

Kuomuttomilla ajoneuvoilla.

Päivällä.

Yöllä.

Smk 27: 50

Smk 33: 50

Kuomuaajoneuvoilla.

Päivällä.

Yöllä.

Smk 29: —

Smk 35: —

Ellei matkustaja, joka vuokra-ajurilla on tullut Käpylään matkaa alettaessa ole ilmoittanut haluaako hän lähteä uuteen huvilayhteiskuntaan, joka sijaitsee rautatielinjan oikealla puolella, tai vanhaan huvilayhteiskuntaan, joka on rautatielinjan vasemmalla puolella, on ajuri oikeutettu jatketusta matkasta uudesta huvilayhteiskunnasta vanhaan, tai päinvastoin, lisäajomaksuna kantamaan Smk 10: —.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 31. 5. 10 §. — <sup>2)</sup> S:n 31. 5. 13 §. — <sup>3)</sup> S:n 4. 10. 1 §. — <sup>4)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 96. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 25. 1. 6 §.

Kuorma-ajureille:

|                                           |           |                                      |           |
|-------------------------------------------|-----------|--------------------------------------|-----------|
| Töölön tavaramakasiinista tai ratapihalta |           | Eteläsatamasta Käpylään .....        | Smk 24: — |
| Käpylän huvilayhteiskuntaan .....         | Smk 26: — | Merisatamasta Käpylään .....         | » 28: —   |
| Hakaniemen torilta                        |           | Hietalahden satamasta Käpylään ..... | » 28: —   |
| Käpylään .....                            | » 22: —   | Jätkäsaaresta Käpylään .....         | » 28: —   |
| Pohjoissatamasta Käpylään .....           | » 24: —   | Söörnäsin asemalta ..                | » 18: —   |

Mitä ylempänä on sanottu pika-ajurien jatkettua matkaa huvilayhteiskunnasta toiseen koskevasta vuokra-ajuri maksusta pitää paikkansa myös kuorma-ajureihin nähden».

Maistraatti vahvisti taksan helmikuun 1 p:nä.

*Ehdotus uudeksi nuohoustaksaksi.* Maistraatille antamassaan lausunnossa päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto ehdottaa hyväksyttäväksi seuraavan palopäällikön laatiman ehdotuksen uudeksi kaupungin nuohoustaksaksi:

»Lämmitysuunien, kyökinhellain ja pesutupauunien sekä niihin kuuluvain savujohtojen nuohoamisesta ja puhdistuksesta suoritetaan 2 markkaa ja lisäksi 30 penniä kullakin seuraavalta kerrokselta ylhäältä alaspäin luettuna.

Leipomoiden, yleisten pesulaitosten, panimoiden, polttimoiden, keskuslämmitysuunien, yleisten ruokaloiden kyökkiuunien, saunojen, ihanneuunien y. m. näihin verrattavien uunien ja niiden savujohtojen nuohoamisesta ja puhdistuksesta suoritetaan 2:50 markkaa ja lisäksi 40 penniä joka seuraavalta kerrokselta ylhäältä alaspäin luettuna.

Kanavajohtojen puhdistuksesta tehtaissa, keskuslämmityslaitoksissa y. m. näihin verrattavien savukanavien puhdistuksesta suoritetaan kullakin juoksevalta metriltä 1:50 markkaa.»

*Evätty valtioapu-anomus.* Kaupunginvaltuuston vuonna 1921 tekemän alistuksen <sup>2)</sup> saada valtioapua 750,000 markkaa satamaradan laajentamista varten kaksiraiteiseksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö heinäkuun 13 p:nä epäsi <sup>3)</sup>.

*Kansakoulujen ja kasvatuslaitosten valtioavut.* Maistraatti ilmoitti <sup>4)</sup>, että kouluhallitus, rahatoimikamarin anottua kansakoulujen ja kasvatuslaitosten 1921 vuoden valtioapua korotettavaksi todellisia menoja vastaavaan määrään, oli vahvistanut mainitun valtioavun 25 %:ksi vuosikustannuksista, eli seuraaviin määriin, nimittäin suomenkielisille kansakouluille 2,512,400 markaksi, ruotsinkielisille kansakouluille 933,250 markaksi ja kasvatuslaitoksille 354,550 markaksi.

*Lisäys maistraatin tarverahain määrärahaan.* Koska budjettiin merkitty maistraatin tarverahain määräraha oli osoittautunut tarkoitukseensa riittämättömäksi, osoitti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 7,000 markan lisäyksen puhenalaiseen määrärahaan.

*Kunnallisasetuskokoelman julkaisukustannusten suoritus.* Kaupunginvaltuuston annettua tilastokonttorin toimeksi julkaista kunnallisasetuskokoelmaa, 1923 vuoden alusta lukien, ja konttorin sen johdosta mainitun vuoden budjettiehdotukseensa merkittyä määrärahan 1923 vuoden vuosikertaa varten, mutta maistraatilla kuitenkin ei ollut varoja 1922 vuoden vuosikerran neljännen vihon julkaisemiseen, jonka tuli ilmestyä seuraavan vuoden alussa, oli raha-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 25. 1. 7 §. — <sup>2)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 47. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 30. 8. 1 §. — <sup>4)</sup> S:n 20. 9. 3 §. — <sup>5)</sup> S:n 1. 11. 2 §.

toimikamari käyttövaroistaan myöntänyt maistraatille 4,000 markan lisämäärärahan. Maistraatin esityksestä päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto, että tämän määrän sai siirtää seuraavaan vuoteen.

*Määräraha raastuvanoikeuden ylimääräistä pöytäkirjanpitoa varten.* Sittenkun yhteinen raastuvanoikeus oli anonut 8,000 markan lisäystä menosääntöön raastuvanoikeuden seitsemännen ja kahdeksannen osaston ylimääräistä pöytäkirjanpitoa varten merkittyyn määrärahaan, mutta rahatoimikamari kuitenkin oli ilmoittanut kamarin, joka tosin piti mainitusta pöytäkirjanpidosta suoritettavan palkkion korotusta kohtuullisena mutta katsoi, että kysymys työn järjestämisestä ja palkkaamisesta olisi otettava harkittavaksi vasta sittenkun sivuvirkojen palkkain järjestely oli lopullisesti ratkaistu, käyttövaroistaan myöntäneen pyydetyn lisämäärärahan, päätti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto puolestaan vain hyväksyä kamarin toimenpiteen.

*Raastuvanoikeuden määrärahan siirto.* Yhteisen raastuvanoikeuden esityksen saada 15,565: 25 markalla ylittää 1921 vuoden tarverahain määräraha kaupunginvaltuusto epäsi <sup>3)</sup>, mutta päätti <sup>3)</sup> kuitenkin saman määrän siirrettäväksi vuoden menosääntöön vastaavaan määrärahaan, koska ylitys oli aiheutunut siitä, että raastuvanoikeus yllämainittuna vuonna oli maksettavaksi hyväksynyt erinäisiä laskuja vasta vuonna 1922 käytettäväksi aijotuista papereista ja lomakkeista.

*Eväty anomus lisämäärärahan myöntämisestä raatihuoneenarkiston määrärahaan.* Raatihuoneen arkiston aktuaarin anomuksen 35,000 markan määrärahan myöntämisestä raastuvanoikeuden ja maistraatin tuomiokirjain, kirjekonseptien y. m. sidottamiseen kaupunginvaltuusto epäsi <sup>4)</sup>, koska määräraha tätä tarkoitusta varten merkittäisiin 1923 vuoden menosääntöön.

*Lisäyksiä ulosottolaitoksen tarverahain määrärahaan.* Sittenkun kaupunginvoudinkonttorin henkilökuntaa oli lisätty, täytyi hankkia uusia konttoritarvikkeita, johon tarkoitukseen ulosottolaitoksen tarverahain määräraha ei kuitenkaan riittänyt, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myönsi <sup>5)</sup> 8,000 markan lisämäärärahan. Edelleen päätti <sup>6)</sup> valtuusto, että edellämainitusta lisämäärärahasta sai käyttää 1,620 markan suuruisen määrän korvaukseksi, 6 markkaa tunnilta, apulaisten kaupunginvoudin konttorissa suorittamasta ylityöstä, he kun maistraatin määräyksestä olivat avustaneet ensimmäisen kaupunginvoudin H. Adlercreutz-vainajan jälkeen toimitetussa tilintarkastuksessa <sup>7)</sup>.

*Rajakkaisten alueiden liittäminen kaupunkiin.* Kysymystä rajakkaisten alueiden liittämisestä Helsingin kaupunkiin valmistelemaan asetetulle komitealle myönnettiin <sup>8)</sup> 20,000 markan määräraha komitean tilastollisen selvityksen hankkimisesta y. m. koituneiden menojen suoritukseen, mikä määrä oli suoritettava kaupunginvaltuuston kanslian tarverahoista.

*Lisäys kaupunginvaltuuston tarverahain määrärahaan.* Sittenkun mainittu tarverahain määräraha oli osoittautunut riittämättömäksi, myönsi <sup>9)</sup> valtuusto vuoden tilierotuksesta 23,000 markan lisäyksen.

*Ylitettyä rahatoimikamarin määrärahoja.* Rahatoimikamari oikeutettiin <sup>10)</sup> 5,430: 66 markalla ylittämään 1921 vuoden budjetin käyttövaransa sekä 60,000 markalla kamarin kanslian saman vuoden tarverahat.

*Lisämääräraha ruumiiden kuljetuksen järjestämistä varten.* Sittenkun kaupunginvaltuusto vuonna 1921 käyttövaroistaan Kunnallishallinto nimisen

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 4. 10. 5 §. — <sup>2)</sup> S:n 14. 6. 11 §. — <sup>3)</sup> S:n 8. 3. 15 §. — <sup>4)</sup> S:n 18. 10. 4 §. — <sup>5)</sup> S:n 29. 11. 4 §. — <sup>6)</sup> S:n 29. 11. 5 §. — <sup>7)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 99. — <sup>8)</sup> Valt. pöytäk. 5. 4. 19 §. — <sup>9)</sup> S:n 20. 12. 15 §. — <sup>10)</sup> S:n 8. 2. 6 §.



pääloukan kohdalla oli osoittanut 6,000 markkaa ruumiiden kuljetuksen järjestämiseen, mutta tämä määräraha oli osoittautunut riittämättömäksi, päätti<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto mainitun vuoden tilierotuksesta tähän tarkoitukseen osoittaa 1,900 markan lisämäärärahan.

*Lisämääräraha satamakannantakonttorille.* Kaupunginvaltuusto päätti<sup>2)</sup> vuoden tilierotuksesta myöntää satamahallitukselle 3,000 markan lisäyksen vuoden menosääntöön otettuun satamakannantakonttorin tarverahain määrärahaan.

*Lisämääräraha palkkalautakunnalle.* Palkkalautakunnalle myönnettiin<sup>3)</sup> vuoden tilierotuksesta 9,000 markan lisäys lautakunnan menosääntöön ylimääräisiä apulaisia varten merkittyyn määrärahaan.

*Poliisilaitoksen menot.* Koska poliisilaitoksen 1921 vuoden polttoainemääräraha oli osoittautunut tarkoitukseensa riittämättömäksi, päätti<sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto että mainitun määrärahan sai ylittää 42,879: 50 markalla.

Maaherran vaadittua lausuntoa poliisimestarin esityksen johdosta, että poliisilaitoksen tarpeisiin ostettaisiin kuusi ratsuhevosta, päätti<sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto ilmoittaa kaupungin suostuvan säädettyssä suhteessa ottamaan osaa mainittujen hevosten ostopu koituihin kustannuksiin. Sittenkun ilmoitus oli saapunut, että valtioneuvosto tarkoitusta varten oli myöntänyt 30,000 markkaa, kehoitettiin<sup>6)</sup> rahatoimikamaria ryhtymään päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Edelleen ilmoitti maaherra, että poliisilaitoksen menosäännön määrärahoihin hevosten hoitoa, puhelinten, autojen, pelastusveneiden y. m. kunnossapitoa varten sekä poliisilaitoksen palveluksessa olevain siivoojajarten palkkauksiin tarvittiin kaikkiaan 265,280 markan lisäys, ja päätti<sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto ilmoittaa kaupungin suostuvan säädettyssä suhteessa ottamaan osaa edellämäinnittuihin kustannuksiin.

*Poliisilaitoksen huoneistojen korjauskustannusten suoritus.* Rahatoimikamarin velottua poliisilaitokselta 3,102: 50 markkaa erinäisistä rakennuskonttorin vuonna 1919 teettämistä korjaus- ja johtotöistä poliisilaitoksen huoneistoissa It. Henrikinkadun talossa n:o 13 ja Aleksanterinkadun talossa n:o 22 ja koska poliisimestarin mielestä kaupungin oli suoritettava mainitut kustannukset, oli asia lähetetty sisäasiainministeriön harkittavaksi, joka vaati kaupunginvaltuustolta lausuntoa asiasta. Asiaa esiteltäessä päätti<sup>8)</sup> kaupunginvaltuusto oikeuttaa kaupungin yleisten töiden hallituksen poistamaan tileistä riidanalaisen määrän.

*Yllätettyjä terveydenhoidon määrärahoja.* Terveyslaitolautakunta oikeutettiin<sup>9)</sup> 1,500 markalla ylittämään 1921 vuoden menosääntöön vuokraa, siivousta y. m. varten merkitty määrärahasa.

*Määrärahoja Käpylän sairaanhoitoa varten.* Päätettyään<sup>10)</sup>, että Käpylän esikaupungin sairaanhoitoa varten oli palkattava aluelääkäri ja sairaanhoitajat, osoitti<sup>11)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Terveyslaiton nimisen pääloukan kohdalla yhteensä 13,100 markkaa sairaanhoitajattarelle osoitetun huoneiston vuokraa varten, mitä huoneistoa myöskin käytettäisiin lääkärin vastaanottohuoneistona, sekä saman huoneiston lämpöä, valoa, sisustusta, kalustoa y. m. varten.

*Lisämääräraha kunnan ammatilientarkastukselle.* Terveyslaitolautakunnan esityksestä osoitti<sup>12)</sup> kaupunginvaltuusto 1,500 markan lisäyksen

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 8. 2. 6 §. — <sup>2)</sup> S:n 20. 12. 16 §. — <sup>3)</sup> S:n 15. 11. 7 §. — <sup>4)</sup> S:n 8. 2. 6 §. — <sup>5)</sup> S:n 22. 3. 2 §. — <sup>6)</sup> S:n 31. 5. 1 §. — <sup>7)</sup> S:n 17. 5. 4 §. — <sup>8)</sup> S:n 8. 3. 5 §. — <sup>9)</sup> S:n 25. 1. 19 §. — <sup>10)</sup> Ks. tätä kert. siv. 167. — <sup>11)</sup> Valt. pöytäk. 19. 4. 10 §. — <sup>12)</sup> S:n 31. 5. 16 §.

menosääntöön merkittyyn kunnan ammattientarkastuksen tarverahain määrärahaan.

*Lisämääräraha Yksityiselle kansakouluhammasklinikalle.* Puoltavine lausuntoineen lähetti terveydenhoitolautakunta Yksityisen kansakouluhammasklinikan johtajan anomuksen 14,725 markan lisäyksen myöntämisestä vuoden menosääntöön klinikkaa varten merkittyyn määrärahaan, perustellen anomustaan osin sillä, että klinikalla palvelevien hammaslääkärien ja apulaisten palkkoja oli korotettu, osin sillä että klinikan huoneiston vuokraa oli lisätty. Kaupunginvaltuusto myöntyi<sup>1)</sup> esitykseen ja osoitti määrärahan käyttövaroistaan Terveydenhoito nimisen pääluokan kohdalla.

*Lisämäärärahoja kaupungin sairaaloille.* Koska vuoden menosääntöön merkitty määräraha röntgenkojeen ostamista varten Marian sairaalaan oli osoittautunut tarkoitukseensa riittämättömäksi, myönsi<sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sairaanhoidon nimisen pääluokan kohdalla 56,500 markan lisäyksen.

Sairaalaylihallituksen esityksestä päätti<sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sairaanhoidon nimisen pääluokan kohdalla myöntää 6,000 markan lisäyksen vuoden menosääntöön merkittyyn määrärahaan Marian sairaalan vedenkulutusta varten, 2,000 markan lisäyksen määrärahaan kulkutautisairaalan rakennusten korjauksia ja vuokraa varten, 6,000 markan lisäyksen määrärahaan Kivelän sairaalan rakennusten korjauksia ja vuokraa varten sekä 6,000 markan lisäyksen määrärahaan viimeksimainitun sairaalan vedenkulutusta varten.

*Määräraha vuokra-avustuksiin työttömille.* Käsitellessään tehtyä esitysehdotusta<sup>4)</sup> toimenpiteisiin ryhtymisestä työttömyyden aikaansaaman hädän lieventämiseksi työväestön keskuudessa päätti<sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto toisen esitysehdotuksen tekijän vtn K. J. Aallon ehdotuksesta käyttövaroistaan Köyhäinhoidon nimisen pääluokan kohdalla myöntää köyhäinhoitohallitukselle 75,000 markan määrärahan jaettavaksi vuokra-avustuksina työttömille henkilöille, joita apurahoja ei ollut katsottava suoranaiseksi köyhäinavuksi eikä sentähden saanut avunsaajilta vaatia takaisin.

*Lisämäärärahoja köyhäinhoidolle.* Köyhäinhoitohallituksen esityksestä päätti<sup>6)</sup> kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myöntää hallitukselle 100,000 markan lisäyksen menosääntöön lastenhoitokustannuksia varten merkittyyn määrärahaan sekä 150,000 markan lisäyksen määrärahaan sairaanhoidokustannuksia varten.

*Käyttöoikeus määrärahaan köyhäinhoidon vastaanottokotia varten.* Koska köyhäinhoidon vastaanottokodin hallinto vuoden alusta oli luovutettu lastensuojelulautakunnalle, päätti<sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto, että lastensuojelulautakunta sai käyttää köyhäinhoidon menosääntöön sen vastaanottokotia varten merkityn määrärahan.

*Määrärahoja lastensuojelularkoituksiin.* Sittenkun Ryttylän tilalle oli perustettu<sup>8)</sup> kasvatustila ja kunnallisneuvos N. Toivoselta ostetut Pakinkylän huvilat oli sisustettu<sup>9)</sup> lastenkodiksi, päätti<sup>9)</sup> kaupunginvaltuusto lastensuojelulautakunnan esityksestä<sup>10)</sup> että 1923 vuoden menosääntöön oli merkittävä määräraha yllämainitun kasvatustilaksen ja lastenkodin tarpeelliseksi havaittujen toimihenkilöiden palkkaamiseen, ja oli näitten toimi-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 18. 10. 18 §. — <sup>2)</sup> S:n 19. 4. 13 §. — <sup>3)</sup> S:n 20. 12. 17 §. — <sup>4)</sup> Ks. tätä kert. siv. 28 — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 22. 2. 10 §. — <sup>6)</sup> S:n 20. 12. 18 §. — <sup>7)</sup> S:n 15. 11. 8 §. — <sup>8)</sup> Ks. tätä kert. siv. 34. — <sup>9)</sup> Valt. pöytäk. 30. 8. 22 §. — <sup>10)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 19.

henkilöjen palkka vahvistettava samojen perusteiden mukaan kuin vastaavien kaupungin muiden kasvatustilainsten ja lastenkotien viranpitäjien ja henkilökunnan, sekä silmällä pitäen, että Ryttylän laitoksen johtaja tammikuun 1 p:stä asetettiin palkkaetuihin nähden Bengtsärin laitoksen johtajan veroiseksi; että Ryttylän maataloustöiden suorittamiseen, siemenviljan hankkimiseen sekä erinäisten eläinten ja koneiden ostamiseen myönnetään 83,331: 15 markan määräraha; että lastenhoitohenkilökunnan, suutarin ja kahden opettajan palkkaamiseen, huone- ja talouskalujen täydentämiseen sekä erinäisiin Ryttylän juokseviin menoihin myönnetään 71,029: 95 markan määräraha, johon tulee lisäksi opettajien ja suutarin uuden palkanjärjestelyn aiheuttama palkanlisäys; että lastenhoitohenkilökunnan ja kahden opettajan palkkaamiseen, talouskalujen hankkimiseen, vaatevaraston täydentämiseen sekä erinäisiin Pakinkylän juokseviin menoihin myönnetään 85,813: 25 markan määräraha, johon tulee lisää opettajille uuden palkanjärjestelyn aiheuttama palkanlisäys; sekä että tarvittavista lisämäärärahoista 240,174: 35 markkaa suoritetaan vuoden tilierotuksesta ja loput osoitetaan kalliinajanlisäyksiin varatuista varoista.

Konttoritarvikkeiden hankkimiseen lastensuojelulautakunnan turvattomien lasten osastolle osoitti<sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto 6,029: 80 markkaa käyttövaroistaan Lastensuojelutoiminta nimisen pääluokan kohdalla.

Sittenmin ilmoitti lastensuojelulautakunta eräitten menosääntöön lastensuojelutoimintaa varten merkittyjen määrärahaain osoittautuneen riittämättömiksi, minkä johdosta oli tarpeen 325,600 markan suuruinen lisämääräraha. Kaupunginvaltuusto päätti<sup>2)</sup> vuoden tilierotuksesta myöntää pyydetyn määrän, mistä 2,600 markkaa oli aiottu lastensuojelulautakuntaa varten, 7,000 markkaa lastenkoteja ja kasvatustilainstoksia varten, 275,000 markkaa lasten elätteelle antamista y. m. varten sekä 41,000 markkaa Bengtsärin ja Toivoniemen tiloja varten.

*Ylittettyä kansakoulujen määrärahoja.* Kaupunginvaltuusto päätti<sup>3)</sup>, että suomenkielisten kansakoulujen 1921 vuoden menosääntöön merkityn määrärahan puhtaanapitoa, siivousta ja vedenkulutusta varten sai ylittää yhteensä 23,000 markalla, määrärahan koulutarvikkeita varten 10,000 markalla ja määrärahan lämpöä ja valoa varten 70,000 markalla.

*N. s. vanhempainkokousten järjestäminen kansakouluissa.* Suomenkielisten kansakoulujen anomuksen 10,800 markan määrärahan myöntämisestä n. s. vanhempain kokousten järjestämistä varten yllämainituissa kansakouluissa kaupunginvaltuusto epäsi<sup>4)</sup>.

*Lisämäärärahoja ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnalle.* Kaupunginvaltuusto myönsi<sup>5)</sup> käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla lisämäärärahoja ammattiopetuslaitosten keskuslautakunnalle yhteensä 4,450 markkaa, mistä määrästä 2,550 markkaa lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenen palkkioihin, 1,000 markkaa sihteerin palkkiota varten ja 900 markkaa tarverahoihin.

*Määrärahoja valmistavalle poikain ammattikoululle.* Valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnan esityksestä myönsi<sup>6)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla 3,000 markan lisäyksen vuoden menosääntöön merkittyyn työaineiden määrärahaan sekä 25,000 markan määrärahan erinäisten pienehköjen koneiden ostamiseen koululle ja koulun työkaluvaraston täydentämiseen.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 30. 8. 21 §. — <sup>2)</sup> S:n 20. 12. 19 §. — <sup>3)</sup> S:n 25. 1. 19 §. — <sup>4)</sup> S:n 3. 5. 18 §. — <sup>5)</sup> S:n 31. 5. 23 §. — <sup>6)</sup> S:n 15. 11. 18 § ja 1. 11. 24 §.

*Lisämäärärahoja kansanlastentarhoille.* Opettajattaren palkkaamiseen syyslukukaudeksi Kotikallion kansanlastentarhan koululasten osastolle osoitti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla 5,149: 96 markkaa.

Sittenmin osoittautui menosääntöön kansanlastentarhain kunnossapitoa varten merkitty määräraha lastentarhain huoneistojen vuokrain korottamisen johdosta riittämättömäksi, minkä vuoksi kaupunginvaltuusto päätti <sup>2)</sup> käyttövaroistaan Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla myöntää 58,307: 98 markan lisäyksen mainittuun budjetin määrärahaan.

*Määräraha ulkoilmasoiton järjestämiseen.* 24 ulkoilmakonsertin järjestämistä varten kesän aikana, etusijassa Kalliossa, joista 12:ssa soittaisivat sotilasorkesterit ylikapellimestari A. Apostolin johdolla sekä 12:ssa Helsingin työväenyhdistyksen torvisoittoakunsa, kaupunginvaltuusto myönsi <sup>3)</sup> 9,600 markan määrärahan suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Opetus- ja sivistyslaitokset nimisen pääluokan kohdalla.

*Teknillisten laitosten määrarahain ylityksiä ja lisäyksiä.* Koska erinäiset 1921 vuoden menosääntöön merkityt vesijohtolaitoksen määrarahat olivat osoittautuneet tarkoitukseensa riittämättömiksi, myönsi <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto lisämäärärahoja kaikkiaan 35,548: 61 markan määrän suoritettavaksi laitoksen mainitun vuoden voittovaroista.

Käyttövaroistaan Vesijohtolaitos nimisen luvun kohdalla osoitti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto 42,500 markkaa lisäyksinä erinäisiin mainitun luvun vuoden budjetin määrarahoihin.

Kaasulaitos oikeutettiin <sup>6)</sup> 175,000 markalla ylittämään erinäiset laitoksen 1921 vuoden menosääntöön merkityt määrarahat sekä 50,000 markalla vuoden budjettiin merkitty määräraha kaukosyöttäjän ostoa varten.

Kaupunginvaltuuston päättämä kaasulaitoksen toiminnan muuttaminen puukaasun valmistuksesta hiilikaasun valmistukseen aiheutti ylittämään budjetissa arvioitua kustannukset sekä käytöstä että kojeiden, johtojen ja kaasumittarien korjauksesta ja kunnossapidosta, jotka olivat vahingoittuneet puukaasusta ja jotka hiilikaasun valmistukseen siirryttäessä oli välttämättömästi perin pohjin korjattava. Lisäkustannusten suorittamiseksi kaupunginvaltuusto myönsi <sup>7)</sup> lisämäärärahoja kaikkiaan 671,000 markkaa suoritettavaksi kaasulaitoksen kertomusvuoden voittovaroista.

Sähkölaitos oikeutettiin <sup>8)</sup> 439,485: 97 markalla ylittämään erinäiset 1921 vuoden budjettiin merkityt määrarahat, mitkä lisäkustannukset oli suoritettava laitoksen saman vuoden voittovaroista, minkä lisäksi laitos oikeutettiin <sup>9)</sup> 1,200,000 markalla ylittämään vuoden menosääntöön merkitty polttoainemäärarahansa.

Lisäyksinä vuoden menosääntöön merkittyihin sähkölaitoksen määrarahoihin osoitti <sup>10)</sup> valtuusto edelleen laitoksen voittovaroista 39,000 markkaa.

*Kuorma-auton osto kaasulaitokseen.* Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi <sup>11)</sup> kaupunginvaltuusto 100,000 markkaa kuorma-auton ostoon kaasulaitokseen, mikä määrä oli etuantina maksettava kaupunginkassasta ja merkittävä 1923 vuoden menosääntöön.

*Lisämääräraha kaupungin lämmityslaitteiden valvontaa varten.* Kaupungin yleisten töiden hallitukselle myönnettiin <sup>12)</sup> 5,000 markan lisäys vuoden

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk 31. 5. 31 §. — <sup>2)</sup> S:n 15. 11. 7 §. — <sup>3)</sup> S:n 17. 5. 21 §. — <sup>4)</sup> S:n 8. 3. 12 §. — <sup>5)</sup> S:n 13. 12. 19 §. — <sup>6)</sup> S:n 8. 2. 3 §. ja 17. 5. 14 §. — <sup>7)</sup> S:n 29. 11. 21 §. — <sup>8)</sup> S:n 8. 3. 12 §. — <sup>9)</sup> S:n 20. 9. 14 §. — <sup>10)</sup> S:n 13. 12. 19 §. — <sup>11)</sup> S:n 18. 10. 12 §. — <sup>12)</sup> S:n 22. 3. 20.

menosääntöön kaupungin lämmityslaitteiden valvontaa varten merkittyyn määrärahaan.

*Ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja satamia varten.* Kaupungin yleisten töiden hallitus oikeutettiin <sup>1)</sup> 15,000 markalla ylittämään 1921 vuoden menosääntöön merkitty määräraha tavararistikkoja, halkomittoja ja satamakonttorin veneitä varten.

Satamahallituksen ilmoitettua, että tavararistikkujen luku, joita kaupunki antaa liikennöitsijäin käytettäväksi tavara-in pinomista varten satamalueelle, oli riittämätön ja olisi lisättävä 400:llä, mutta kun hallituksen käytettäväksi asetettu vuoden budjetissa oleva määräraha riitti vain 100 tavararistikon teettämiseen, päätti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myöntää 30,000 markan lisäyksen yllämainittuun määrärahaan.

*Ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja katuvalaistusta varten.* Kaupunginvaltuusto päätti <sup>3)</sup>, että 1921 vuoden menosääntöön katuvalaistusta varten merkityn määrärahan sai ylittää 4,663: 94 markalla.

Valaistuksen järjestämiseksi XX kaupunginosassa oleville Utterin-, Vaihde- ja Lastaajankaduille myönsi <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto 21,000 markan määrärahan suoritettavaksi valtuuston käyttövaroista Kaupungin teknilliset laitokset nimisen pääluokan kohdalla.

*Halkokonttorin määrärahojen ylityksiä.* Halkokonttori oikeutettiin <sup>5)</sup> 225,000 markalla ylittämään erinäiset 1921 vuoden budjetin määrarahat.

*Lisämäärärahoja keskuskeittolalle.* Keskuskeittolan johtokunnan anottua saada kulutettuja ruokavaroja varten myönnetystä määrarahasta siirtää enintään 100,000 markkaa määrärahoihin valaistusta, kalustoa ja käyttövaroja varten, päätti <sup>6)</sup> kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti ja johtokunnan anomuksen eväten myöntää vuoden tilierotuksesta 3,538: 84 markan lisäyksen keskuskeittolan valaistusmäärärahaan, 8,475: 22 markan lisäyksen kalustomäärärahaan ja 87,985: 94 markan lisäyksen käyttövarain määrärahaan.

*Ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja kaupungin taloja varten.* Sittenkun erinäiset 1921 vuoden menosääntöön merkityt määrarahat kaupungin taloja varten oli havaittu riittämättömiksi, päätti <sup>7)</sup> kaupunginvaltuusto oikeuttaa talonisännöitsijän ylittämään ne kaikkiaan 11,516: 14 markalla, minkä ohessa valtuusto, koska ent. seurahuoneella olevan keskuskeittolan halkojen kulutus oli melkoista suurempi vuoden menosääntöä vahvistettaessa arvioitua määrää, vuoden tilierotuksesta osoitti <sup>8)</sup> 90,000 markan määrän lisäyksenä budjettiin Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan Kaupungin kiinteistöt luokkaan merkittyyn lämpömäärärahaan.

*Ylitettyjä määrärahoja ja lisämäärärahoja kunnallisia työväenasuntoja varten.* Sosialilautakunta oikeutettiin <sup>9)</sup> 16,557: 74 markalla ylittämään erinäiset 1921 vuoden budjettiin merkityt määrarahat kunnallisia työväenasuntoja varten. Karstulantien uusien työväenasuntojen hallintoa ja kunnossapitoa varten myönsi <sup>10)</sup> kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta 22,800 markkaa.

*Maanviljelyslautakunnan määrärahojen ylityksiä.* Maanviljelyslautakunta oikeutettiin <sup>9)</sup> 200,000 markalla ylittämään 1921 vuoden menosääntöön merkitty määräraha veroja, vakuutusmaksuja y. m. varten.

*Määrärahoja Mankala förs aktiebolag yhtiölle.* Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti oli rahatoimikamari vuonna 1917 myöntänyt <sup>11)</sup> Mankala

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 8. 2. 9 §. — <sup>2)</sup> S:n 20. 9. 21 §. — <sup>3)</sup> S:n 8. 2. 6 §. — <sup>4)</sup> S:n 22. 3. 8 §. — <sup>5)</sup> S:n 25. 1. 19 §. — <sup>6)</sup> S:n 20. 12. 20 §. — <sup>7)</sup> S:n 25. 1. 19 § ja 8. 2. 6 §. — <sup>8)</sup> S:n 18. 10. 12 §. — <sup>9)</sup> S:n 25. 1. 19 §. — <sup>10)</sup> S:n 15. 11. 5 §. — <sup>11)</sup> Ks. 1917 vuod. kert. siv. 23.

fors aktiebolag yhtiölle luottoa kaupunginkassassa, mikä luotto oli ollut n. 20,000 markkaa ja jota ei ollut merkitty vahvistettuun budjettiin. Koska yhtiön ilmoituksen mukaan mainittu luotto oli kulutettu, pääasiassa verojen suorilukseen, päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Kaupungin kiinteä omaisuus nimisen pääluokan kohdalla tilityksen ehdolla osoittaa 12,000 markkaa Mankala fors aktiebolag yhtiön käyttövaroin. Samalla kehoitettiin rahatoimikamaria samalle tilille merkitsemään myöskin yhtiölle aikaisemmin myönnetty 20,000 markan määrä.

*Ylitettyjä paloapumaksuäärärahoja.* Kaupunginvaltuusto päätti <sup>2)</sup>, että 1921 vuoden budjettiin Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalle merkityn määrärahan paloapumaksuja varten sai ylittää 122,203: 97 markalla.

*Viransijaisuuspalkkiomäärärahan ylitys.* Edelleen päätti <sup>3)</sup> valtuusto, että 1921 vuoden menosääntöön merkityn sairauden aikaisten viransijaisten palkkioiden määrärahan sai ylittää 8,132: 71 markalla.

*Kaupungin uimalaitosten käyttö.* Sittenkun rahatoimikamari oli ilmoittanut kesäksi luovuttaneensa Ursinin kallion uimalaitoksen käytettäväksi Helsingin uimaseuralle, Humallahden uimalaitoksen Helsingin uimareille, Jätkäsaaren uimalaitoksen Työväen uimareille ja Mustikkamaan uimalaitoksen urheiluseura Jyrylle sekä Kyläsaaren uimalaitoksen herra J. Jacobsonille, päätti <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä kullekin neljästä edellämainitusta seurasta osoittaa 7,500 markkaa budjettiin uintiurheilun edistämiseksi merkitystä määrärahasta, sillä ehdolla että uimalaitoksissa pidettiin voimassa eri osastoja miehille ja naisille, että kaupungin koululaiset sekä poliisi- ja palomiehistö saivat maksuttomia kylpyjä ja uinninopetusta, että opetus järjestettiin siten, että todistus osoitetusta uimataidosta voitiin antaa sekä että järjestystä ylläpitivät asianomaisten yhdistysten valitsemat järjestysmiehet. Samalla määräsi <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto, että Helsingin uimaseuran ja Helsingin uimarien tuli antaa urheiluseura Jyrylle ja Työväen uimareille maksutta 50 uimakausikorttia jaettavaksi molempain viimeksi mainittujen seurain toimiville jäsenille harjoitusten järjestämiseksi, sekä varata näille seuroille tilaisuus Ursinin kallion ja Humallahden uimalaitoksissa toimeenpanna hengenpelastuskokeita.

*Evättyjä esityksiä toimenpiteisiin ryhtymisestä vallitsevan työttömyyden johdosta.* Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto ja Helsingin rakennustyöväen teollisuusneuvosto r. y. esittivät kaupunginvaltuuston päätettäväksi, että hätäaputyöt, joissa useat kaupungin työläiset olivat talvella toimineet, asetettaisiin vakinaisten töiden vertaisiksi ja niissä maksettaisiin samat palkat kuin jälkimmäisissä, sekä että työtä edelleen hankittaisiin kaikille hätäaputyöissä oleville työläisille, joitten lukua mikäli mahdollista olisi lisättävä, ja päätti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto viitaten esitettyihin vaatimuksiin näiden aikaisemmin määräämäänsä kantaan <sup>6)</sup> jättää ne huomioon ottamatta.

Kirjelmässä toukokuun 21 p:ltä huomautti Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto kaupungin töissä olevien työläisten pitämän yleisen kokouksen edustajana, että kaupungin kadunaukaisutöistä viime aikoina oli erotettu joukottain työntekijöitä ja erottamisia edelleen oli odotettavana, mikä asianlaita suuressa määrin vaikeuttaisi työntekijäin toimeentulomahdollisuuksia. Kun työttömyys paikkakunnalla vaikeiden teollisuusolojen

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 3. 5. 3 §. — <sup>2)</sup> S:n 8. 2. 6 §. — <sup>3)</sup> S:n 25. 1. 18 § ja 8. 2. 6 §. — <sup>4)</sup> S:n 14. 6. 10 §. — <sup>5)</sup> S:n 14. 6. 41 §. — <sup>6)</sup> Ks. tätä kert. siv. 29.

johdosta oli sangen suuri, sekä kun erotetut työntekijät helposti saattoivat joutua köyhäinhoidon rasitukseksi ja näytti kohtuuttomalta, että työntekijät, jotka vuosikausia olivat olleet kaupungin töissä, erottamisen johdosta menettäisivät eläkkeeseen ja kesälomaansa nähden jo palvelemaansa ajan, vaati mainittu yhtymä, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin työläisten erottamisen estämiseksi, sekä tämän yhteydessä osoittaisi määrärahoja yleisiä töitä varten, joihin erotetut työntekijät voitaisiin sijoittaa. Yllämainitussa kirjelmässä esitetyistä vaatimuksista olivat kaupungin yleisten töiden hallitus ja rahatoimikamari lausuneet mielensä ja m. m. vastoin väitettä, että työntekijät menettäisivät palvelemaansa virkavuodet, huomauttaneet, ettei niin ollut laita niihin työntekijöihin nähden, jotka kesällä tai syksyllä jättivät kaupungin työt, vaan otettiin koko työaika lukuun, ellei keskeytys ollut 2 kuukautta pitempi. Sitävastoin nämä työläiset menettivät oikeutensa saada kesälomaa, koska kaupunki ei myöntänyt tätä etua muille kuin sellaisille työntekijöille, jotka koko vuoden olivat kaupungin töissä.

Yllämainittujen viranomaisten ehdotuksen mukaisesti päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto evätä esityksen. Niinikään hylkäsi <sup>2)</sup> valtuusto erinäiset kunnallisten työntekijäin edustajain esittämät vaatimukset kaikkien viime aikana kaupungin töistä irtisanottujen työntekijäin töihin takaisin ottamisesta.

*Työn järjestäminen vapausrangaistuksen kärsineille henkilöille.* Suomen vankeusyhdistyksen esitettyä, että kaupungin työmaille otettaisiin sellaisia henkilöjä, jotka vapausrangaistuksen kärsittyään olivat työansion puutteessa, päätti <sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto, kaupungin yleisten töiden hallituksen asiasta antaman lausunnon mukaisesti, antamassaan vastauksessa ilmoittaa, että budjettiin kunnan hätäaputöitä varten merkityt määrärahat eivät sallineet lisätä hätäaputyöntekijäin lukua, ja kun kaupunki jo oli sitoutunut melkoisiin uhrauksiin työansion hankkimiseksi valtion ja yksityisten töistä erotetuille henkilöille, valtuusto ei pitänyt työn hankkimista ensin mainittuun luokkaan kuuluville henkilöille kaupungin vaan etusijassa valtion asiana.

*Määrärahoja hätäapukomitealle.* Hätäapukomitean anottua 500,000 markan määrärahaa järjestämiensä hätäaputöiden jatkamiseksi toukokuun loppuun päätti <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksestä myöntää komitealle 400,000 markan määrärahan, eli puolet menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkitystä määrästä.

Tämän yhteydessä päätti <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto kehoittaa rahatoimikamaria käymään hätäapukomitean toimintaa tarkastamaan ja antamaan valtuustolle sen suuntaisen ehdotuksen, että hätäaputyöt tuottaisivat kaupungille suurempaa hyötyä ja että töiden menot vähenisivät.

Naisten työtupain toiminnan jatkamiseksi vuoden loppuun osoitti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto sittemmin vuoden tilierotuksesta 380,000 markkaa. Tähän sisältyi 180,000 markkaa, millä määrällä rahatoimikamari oli sallinut <sup>6)</sup> mainittujen työtupien johtokunnan ylittää menosääntöön merkityn määrärahan naisten hätäaputöitä varten kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan.

*Määräraha ammattiopetuskurssien järjestämiseksi työttömille naisille.* Sitenkun valtioneuvosto oli myöntänyt 150,000 markkaa ammattiopetuskurssien järjestämistä varten Helsinkiin työttömille naisille ja kursseja varten maksutta

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 30. 8. 36 §. — <sup>2)</sup> S:n 29. 11. 30 §. — <sup>3)</sup> S:n 22. 3. 21 §. — <sup>4)</sup> S:n 22. 3. 18 §. — <sup>5)</sup> S:n 18. 10. 16 §. — <sup>6)</sup> S:n 20. 9. 6 §.

luovuttanut huoneiston Meilahdessa olevasta valtion sairaalaryhmästä, kuitenkin sillä ehdolla että kaupunki kustantaisi lämmityksen, valaistuksen, siivouksen, kaluston sekä opetusvälineet ja ompelukoneet näitä kursseja varten, päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto mainittuun tarkoitukseen myöntää hätä-apukomitealle 50,000 markan määrärahan suoritettavaksi valtuuston käyttö-varaista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

*Kaupungin hätäaputöiden järjestäminen.* Kaupunginvaltuusto päätti <sup>2)</sup>, etteivät Suomen vaateustyöntekijäin liiton osaston n:o 23 r. y. ja Helsingin rakennustyöväen teollisuusneuvoston r. y. esitykset, jotka tarkoittivat m. m. urakkajärjestelmän poistamista kaupungin töistä, pätevän johdon hankkimista samoihin töihin, ammattiopetuksen järjestämistä hätäaputyöntekijöille, mainituille työntekijöille maksettujen palkkojen korottamista sekä kaupungin hätäaputöiden nimityksen muuttamista, aiheuta toimenpidettä, koska hätäaputyöt yllämainituissa suhteissa olivat tyydyttävästi järjestetyt.

Asiasta antamassaan lausunnossa ilmoitti rahatoimikamari asettaneensa erikoiskomitean harkitsemaan erinäisiä hätäapukomitean jäsenen E. Somersalon esittämiä muutosehdotuksia hätäaputöiden johtoon, nimitykseen y. m. nähden <sup>3)</sup>.

*Palkankorotuksen ja kesäloman myöntäminen hätäapukomitean ompelutupien työntekijättärilte.* Vtn Pietikäisen ja Sillanpään esitysehdotus palkankorotuksen ja kesäloman myöntämisestä hätäapukomitean ompelutupain työläisille lähetettiin <sup>4)</sup> lausuntoa varten rahatoimikamariin.

Sittenkun myöskin Suomen vaateustyöntekijäin liiton osasto n:o 23 oli esittänyt, että tuntipalkka naisten työtuissa korotettaisiin 3 markkaan, että palkka kappaletyöstä korotettaisiin tuntipalkkaa vastaavaksi, että urakka-työläisille taattaisiin tuntipalkka, elleivät he urakkatyössä voi saada samaa palkkaa, että lastenelatusapua maksettaisiin kaikilta viikonpäiviltä, vaikka työläinen olisikin jonkun päivän työstä poissa, että nappiompelijattarille taattaisiin muuta, heidän kykyään vastaavaa työtä, ellei nappiompelua ollut koko ajan saatavana, sekä ettei kunnallisveroja perittäisi hätäaputyöläisiltä, päätti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto, hätäapukomitean esityksestä, jonka lausuntoon sekä naisten työtupain johtokunta että rahatoimikamari yhtyivät, ettei ammattijärjestön esitys anna aiheutta toimenpiteeseen.

Edelleen esitti yllämainittu ammattiliitto, että naisten työtupien työntekijättärilte myönnettäisiin kahden viikon kesäloma, minkä ohessa rahatoimikamari lausunnossaan ilmoitti työsopimuslain nojalla oikeuttaneensa naisten työtupain johtokunnan kesäloman järjestämiseen puheenalaisille työläisille kesällä 1922 käyttämään 25,812 markan määrän, joka oli suoritettava menosääntöön merkitystä määrärahasta naisten hätäaputöitä varten kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan. Asiaa esiteltäessä päätti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto, ettei esitys, rahatoimikamarin toimenpiteen lisäksi, aiheuta muuta toimenpidettä valtuuston puolelta.

Vtn Pietikäisen ja Sillanpään jättämä uusi esitysehdotus m. m. naisten työtuissa maksettavien tuntipalkkojen korottamisesta lähetettiin <sup>6)</sup> lausunnon saamiseksi rahatoimikamariin.

*Hätäapukomitean uudelleen järjestely.* Rahatoimikamariin lähettämässään kirjelmässä <sup>7)</sup> oli hätäapukomitean jäsen E. Somersalo lausunut, ettei hän voinut hyväksyä komitean harjoittamaa toimintaa. Neiti Somersalo huo-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 5. 4. 11 §. — <sup>2)</sup> S:n 22. 3. 25 §. — <sup>3)</sup> Ks. tätä kert. siv. 90. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 17. 5. 27 §. — <sup>5)</sup> S:n 4. 10. 27 §. — <sup>6)</sup> S:n 29. 11. 33 §. — <sup>7)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 13.



mautti, että hätäaputoiden tarkoituksena oli olla varatoina tilapäisesti työttömille, minkä vuoksi mainittuja töitä suunniteltaessa oli pyrittävä siihen, että työläiset mahdollisimman pian voivat siirtyä yksityistöihin, että, mikäli ammattitaidon puute esti tällaista siirtymistä, annettiin asianomaisille ammattiopetusta, sekä että saatiin aikaan riittävän tehokas työnvälitys. Hätäapukomitean toiminta oli kuitenkin etusijassa ollut hätäapukanslian toimenpiteiden hyväksymistä sekä periaatteellista selvittelyä työläisten palkkojen järjestelystä. Kanslian pyrkimys oli ollut hankkia mahdollisimman paljon työtarjouksia ja tehdä hätäaputyöt mahdollisimman kannattaviksi syrjäyttämällä tällöin kaikki muut näkökohdat. Hätäaputoiminnan tarkoitusta vastaava tulos oli neiti Somersalon mielestä saavutettavissa täydellisesti uudestijärjestämällä työnjohto. Monihenkinen komitea ei voinut olla tarpeeksi pätevä, eikä voinut omistaa yksityiskohtiin tarvittavaa harrastusta, eikä olla riittävissä määrin vastuunalainen työn tuloksista. Siksi olisi hätäapukomitea lakkautettava ja kaupungin naisten hätäaputoiden järjestämistä ja jatkamista varten valittava johtokunta, johon kuuluisi liikemies, naisten työalat ja naisten ammattiopetuksen tunteva nainen ja sosialisiin kysymyksiin perehtynyt henkilö varsinaisina jäseninä sekä lisäksi kaksi varajäsentä, joka johtokunta olisi välittömästi rahatoimikamarin alainen. Hätäaputoiden toimitusjohtaja ja kansliahenkilökunta olisi sanottava irti. Edelleen ehdotti neiti Somersalo, että hätäaputoita, niiden tilapäistä luonnetta painostaen, nimitettäisiin varatoiksi.

Yllä selostellun kirjelmän johdosta antamassaan vastineessa <sup>1)</sup> lausui hätäapukomitea katsovansa hätäaputoiden liikemäisen hoidon vaativan, ettei komitea sekaantunut ompelutupien työnjohtoon ja toimintaan. Mitä tulee muistutukseen, ettei hätäaputyöntekijättäriä riittävissä määrin ollut siirretty yksityistöihin, huomautti komitea, että suuri osa työntekijättäristä oli 1918 vuoden sodassa kaatuneitten leskiä. Näillä naisilla oli lapsia hoidettavanaan ja oli osoittautunut vaikeaksi muualta hankkia heille työtä, minkä vuoksi he, jos heidät erotettaisiin hätäaputoista, joutuisivat köyhäinhoidon rasitukseksi. Ammattiopetuskursseja oli järjestetty mikäli oli ollut mahdollista, mutta kun komitea oli hankkinut työtä suuremmalle määrälle naisia kuin sittemmin oli ilmoittautunut ja rahatoimikamari oli sitoutunut takuuseen töiden määräaikaisesta suorittamisesta, ei komitea ollut voinut siirtää koko työvoimaa kursseille.

Koska oli erittäin tärkeää, että hätäaputyöt järjestettiin kaikin puolin tarkoituksenmukaisesti, asetti rahatoimikamari komitean, johon kuuluivat rahatoimikamarin jäsen Salovaara, varajäsen Grenman ja kamarin sihteeri Ervasti ja jonka tuli antaa lausunto sekä neiti Somersalon esittämien muistutuksien että hätäapukomitean antaman vastineen johdosta. Sittemmin antamassaan lausunnossa <sup>2)</sup> huomautti tarkastuskomitea mielpiteenään, että naisten hätäaputyöt tuskin tulevat olemaan tilapäistä laatua, koska Helsingin kaltaisissa suurkaupungeissa aina tulee olemaan naisia, jotka eivät ole saaneet tarpeellista ammattikehitystä eivätkä senvuoksi voi elättää itseään. Niinkauan kuin he olivat työkykyisiä, ei heitä voitu asettaa köyhäinhoidon niskoille, vaan täytyi heille hankkia työansiota, mikä kuitenkin oli vaikeata heidän vähäiseen työtaitoonsa nähden. Sellaisissa tapauksissa tuli kaupungin auttaa järjestämällä hätäaputoita. Hätäapukomitean työ olisi kuitenkin saatava tehokkaammaksi ja halvemmaksi, mitä tarkastuskomitea piti mahdollisena, jos sen johto uskottaisiin pienemmälle johtokunnalle kuin nykyinen komitea,

<sup>1)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 13.

johon kuului seitsemän varsinaista ja yhtä monta varajäsentä, ja joka oli kokoonpantu yksinomaan kaupunginvaltuuston valitsemista luottamusmiehistä, joilta ei voinut vaatia sellaista harrastusta, että he perehtyisivät hätäaputyön käytännöllisiin puoliin.

Valiokunnan mielestä oli senvuoksi tarpeellista muuttaa hätäaputöiden hallinto siten, että työnjohto uskottaisiin rahatoimikamarin valitsemalle viisi-jäseniselle johtokunnalle, joka olisi päätösvaltainen kolmen jäsenen läsnäollessa. Kun ammattitaidon tulisi olla johtokunnassa virallisesti edustettuna, piti valiokunta suotavana, että toimitusjohtaja olisi myöskin johtokunnan puheenjohtaja.

Naisten hätäaputoiminnan nimitykseen nähden ei komitea voinut yhtyä neiti Somersalon tekemään ehdotukseen, mutta kun nimityksen muutos oli tarpeen vaatima, etusijassa jottei syntyisi sekaannusta rakennuskonttorin johtamien hätäaputöiden kanssa, ehdotti komitea puolestaan otettavaksi käytäntöön nimitys naisten työtuvat.

Määrärahoja myöntäessään hätäapukomitealle oli kaupunginvaltuusto kehoittanut rahatoimikamaria käymään komitean toimintaa tarkastamaan ja tekemään sen suuntaisen ehdotuksen, että hätäaputyöt tuottaisivat kaupungille suurempaa hyötyä ja niiden kustannukset vähenisivät<sup>1)</sup>. Täytäten tämän tehtävän lähetti kamari asiassa kertyneet asiakirjat ilmoittaen pääasiassa yhtyväänsä tarkastuskomitean lausuntoon. Kuitenkin olisi kamarin mielestä edullisempaa, ettei ehdotetun työtupain johtajan välttämättömästi tarvitsisi olla ehdotetun johtokunnan jäsen, vielä vähemmin puheenjohtaja. Niinikään painosti kamari enemmän kuin komitea hätäaputöiden tilapäistä luonnetta.

Asiaa esiteltäessä päätti<sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto täydellisesti rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti

että n. s. naisten hätäaputöitten johto annetaan rahatoimikamarin alaiselle ja kamarin kalenterivuodeksi kerrallaan valitsemalle, viisi jäsentä käsittävälle naisten työtupien johtokunnalle;

että naisten työtupien johtajana toimii rahatoimikamarin valitsema ja palkkaama toimitusjohtaja;

että rahatoimikamarille annetaan toimeksi saattaa uusi järjestely käyntiin niin pian kuin kamari katsoo sen toteuttamisen mahdolliseksi;

että uuden järjestelyn voimaan astuessa nykyinen hätäapukomitea vapautetaan toimestaan;

että rahatoimikamarin käytettäväksi annetaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla oleva määräraha hätäaputöitä varten;

että naisten työtupien johtokunnan tili- ja kassavirastona toimii rahatoimikonttori; sekä

että rahatoimikamari saa toimekseen laatia ehdotuksen ohjesäännöksi mainitulle johtokunnalle ja naisten työtupien toimitusjohtajalle sekä ryhtyä muihin valtuuston yllämainitun päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

*Kunnan työntekijäin palkanjärjestely.* Vahvistaessaan<sup>3)</sup> järjestelmän, jonka mukaan kunnan viranpitäjien palkat oli järjesteltävä, päätti<sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto, joka oli saanut tietää kaupungin yleisten töiden hallituksen ja puhtaanapitohallituksen, edellyttäen että mainittu ohjesääntö otettiin käytäntöön, vahvistaneen alaistensa työntekijäin palkat tammikuun 1 p:nä mak-

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 88. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 17. 5. 7 §. — <sup>3)</sup> Ks. tätä kert. siv. 50. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 7. 6. 2 §.

settuihin määriin, sekä kaupungin yleisten töiden hallituksen mainitusta ajankohdasta lähtien korottaneen työntekijänsä palkat 5 %:lla, että sittenkun asianomaiset hallitukset olivat toimeenpanneet edellä mainitun työväen palkkain tarkistuksen, näiden hallitusten, joille kunnan työntekijäin palkkojen määrääminen ohjesääntöjen mukaisesti kuuluu, oli tammikuun 1 p:n 1927 soveltuviin kohdin järjesteltävä mainitut palkat samojen perusteiden mukaan kuin kunnan viranpitäjäin palkat järjestellään.

Sittenmin tekivät puhtaanapitolaitoksen työntekijät kantelun, että heidän palkkojaan oli korotettu ainoastaan 20 penniä tunnilta, vaikka heillä kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen nojalla oli oikeus saada 40 pennin korotus tunnilta, minkä johdosta puhtaanapitolaitoksen johtaja vaaditussa selityksessään ilmoitti, että puheenalaisten työntekijäin palkka joulukuussa 1921 oli ollut 5:50 markkaa tunnilta miehille ja 4:90 markkaa naisille, mitkä palkat oli pysytetty seuraavan tammikuunkin aikana, vaikka niiden oikeastaan sosialihallituksen laskeman elinkustannusindeksiluvun mukaan olisi pitänyt olla vain 5:10 ja 4:50 markkaa. Heinäkuun 1 p:stä lukien oli puhtaanapitolaitoksen työläisille maksettu viimeainitut tuntipalkat. Asiaa esitellessä lausui <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto käsityksensä, että tammikuun 1 p:nä todellisesti maksettujen palkkain tuli olla kaupunginvaltuuston yllämainitun päätöksen mukaan toimitettavan kaupungin työntekijäin palkkain tarkistuksen perusteena, minkä ohessa valtuusto oikeutti <sup>1)</sup> puhtaanapitohallituksen mainitun laitoksen työntekijöille maksamaan tämänmukaiset palkat, heinäkuun 1 p:stä lukien.

*Urakkajärjestelmä kaupungin töissä.* Työttömäin henkilöiden asettama komitea teki esityksen kaupungin töissä käytetyn urakkajärjestelmän poistamisesta, mutta päätti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto jättää asian huomioonottamatta, koska ratkaisuvalla puheenalaisessa kysymyksessä kuului kaupungin yleisten töiden hallitukselle ja kaupungin teknillisten laitosten hallitukselle.

*Kaupungin yleisissä töissä maksetut työpalkat.* Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvoston ja Helsingin rakennustyöväen teollisuusneuvoston r. y. esitys, että huhtikuun alusta 10 %:lla alennetut kaupungin yleisten töiden työntekijäin palkat korotettaisiin aikaisemmalle tasolleen sekä ensinmainitun yhtymän uusi esitys, osin että yllämainittu palkkain alennus peruutettaisiin ja tästä koitunut tappio korvattaisiin työntekijöille, osin että kaikkien työläisten palkkoja kesäkuun 1 p:stä korotettaisiin vähintään 25 %:lla, ei aiheuttanut <sup>3)</sup> toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta, koska ratkaisuvalla puheenalaisissa palkkakysymyksissä kuului asianomaisille hallituksille.

Niinikään jätti <sup>4)</sup> valtuusto huomioonottamatta Suomen tehdas- ja sekatyöväen liiton esityksen, että kunnan työntekijäin palkkoja korotettaisiin sekä myönnettäisiin kaupungin palveluksessa heinäkuun 1 p:stä 1921 lähtien olleille työntekijöille kuukauden palkkaa vastaava lahjapalkkio.

Huomauttaen, että asuntojen vuokria oli melkoisesti korotettu ja erinäiset elintarpeet kallistuneet teki Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto uuden esityksen kaupungin töissä olevien työläisten palkkojen korottamisesta 25 %:lla. Kun puheenalaisten työntekijäin palkat kuitenkin oli periaatteessa järjestelty kaupunginvaltuuston päätöksellä <sup>5)</sup>, ei esitys aiheuttanut <sup>6)</sup> toimenpidettä valtuuston puolelta.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 4. 10. 22 §. — <sup>2)</sup> S:n 5. 4. 22 § ja 19. 4. 5 §. — <sup>3)</sup> S:n 14. 6. 41 § ja 30. 8. 36 §. — <sup>4)</sup> S:n 14. 6. 42 §. — <sup>5)</sup> Ks. tätä kert siv. 92. — <sup>6)</sup> Valt. pöytäk. 4. 10. 26 §.

*Kunnan työntekijäin kesäloma.* Kaasu- ja sähkölaitoksen työntekijäin esityksen kesäloman pitentämisestä kaupunginvaltuusto epäsi<sup>1)</sup> kaupungin teknillisten laitosten hallituksen asiasta antaman epäävän lausunnon mukaisesti.

Helsingin kaupungin kunnan työntekijäin keskusneuvosto teki esityksen, etteivät ne työntekijät, jotka ilman omaa syytään olivat olleet työstä poissa yli 3 kuukauden, menettäisi kesäloma-oikeuttaan, sekä että ne työntekijät, jotka viimeisen 5-vuotiskauden aikana olivat olleet kaupungin töissä kaikkiaan 3 vuotta, asetettaisiin kesäloma-oikeuteen nähden niiden vertaisiksi, jotka yhtämittaa olivat olleet kaupungin töissä. Puheenalaista esitystä esiteltäessä päätti<sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto, että työntekijöille oli annettava kesälomaa kesäkuun 1 p:nä 1922 työ sopimuksista annetun lain määräämässä laajuudessa, kuitenkin siten, ettei valtuuston aikaisempain päätösten mukaista lomaa saanut lyhentää.

Kun menosääntöön merkitty määräraha kesäloman hankkimiseksi kaupungin yleisten töiden työntekijöille oli osoittautunut riittämättömäksi sen johdosta että kesälomaa oli myönnetty erinäisille, sellaisille hätäaputöissä olleille henkilöille, jotka useat vuodet olivat olleet kaupungin vakinaisissa töissä ja jotka väliaikaisesti oli siirretty hätäaputöihin, päätti<sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto vuoden tilierotuksesta myöntää 70,000 markan lisäyksen yllämainittuun määrärahaan.

*Elintarvetoimikunnan lakkauttaminen.* Elintarvetoimikunta lähetti selon-  
teon toiminnastaan, josta kävi ilmi, että tilit osoittivat ylijäämää 5,957,991: 11 markkaa, mistä ylijäämästä oli osoitettu<sup>4)</sup> varoja kansanravintohallituksen tilien 926,161: 95 markan vajauksen täyttämiseen sekä senaatin vuonna 1917 tekemän päätöksen mukaan 761,787: 76 markkaa lisähinnan suorittamiseksi maidonhankkijoille. Sittenkun edelleen pienehköjä sekalaisia menoja oli vähennetty, jäi kaupunginvaltuuston käytettäväksi n. 3,950,000 markkaa. Ilmoittaan liikkeensä loppusuorituksen jätetyn rahatoimikonttorille anoi elintarvetoimikunta vapautusta tehtävästään, mihin anomukseen kaupunginvaltuusto myöntyi<sup>5)</sup>.

Elintarvetoimikunnan voittovaroista osoitti<sup>6)</sup> valtuusto 350,000 markkaa sivistys- y. m. samantapaisiin tarkoituksiin sekä antoi viisijäsenisen valiokunnan tehtäväksi valmistella kysymystä varojen käytöstä. Valiokuntaan valittiin vtt Meinander, Mikkola, Nevalainen, Nikula ja Yrjö-Koskinen.

Valiokunta tekikin ehdotuksen käytettävissä olevan rahamäärän jakamiseksi<sup>7)</sup>, jota ehdotusta valtuusto vuoden varrella ei kuitenkaan ottanut<sup>8)</sup> käsiteltäväkseen.

*Halkokonttorin tappiot vuonna 1921.* Rahatoimikamari ilmoitti halko-  
toimikunnan esittäneen, että halkokonttorin tileistä poistettaisiin 5,952,906: 39 markan suuruinen tappio, joka oli johtunut siitä, että konttorin oli vuonna 1921 täytynyt myydä ostamiaan halkoja ja hirsii ostohintaa huokeammalla, sekä epävarmoja saatavia 218,386: 09 markkaa, mutta ettei kamari ollut katsonut olevan syytä myöntyä anomukseen, jonka kamari aikoi ottaa käsiteltäväkseen 1923 vuoden meno- ja tulosääntöehdotuksen<sup>9)</sup> yhteydessä. Ilmoitus merkittiin<sup>10)</sup> kaupunginvaltuuston pöytäkirjaan tiedoksi.

1) Valt. pöytäk. 19. 4. 18 §. — 2) S:n 4. 10. 26 §. — 3) S:n 20. 9. 9 §. — 4) Ks. 1920 vuod. kert. siv. 100. — 5) Valt. pöytäk. 18. 10. 23 §. — 6) S:n 1. 11. 14 §. — 7) Valt. pain. asiakirj. n:o 28. — 8) Valt. pöytäk. 20. 12. 21 §. — 9) Ks. tätä kert. siv. 117. — 10) Valt. pöytäk. 19. 4. 8 §.

*Halkokonttorin toiminta.* 1920 vuoden budjetin käsittelyn yhteydessä päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto halkokonttorin toiminnan lopetettavaksi, ja hyväksyi <sup>2)</sup> myöskin sittemmin ohjelman mainittua liikkeen lopettamista varten sovellettavaksi lähimmässä tulevaisuudessa, minkä ohessa valtuusto kehoitti <sup>2)</sup> halkotoimikuntaa ennen maaliskuun loppua 1922 tekemään esityksen tämän ohjelman ehkä tarpeelliseksi havaituista muutoksista. Täyttääkseen tämän tehtävän lähetti toimikunta maaliskuun 28 p:nä selonteon toimenpiteistään, josta kävi ilmi, että halkokonttori vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden kuluessa oli myynyt melkein koko sahattujen puutavarain ja sahatukkien varaston sekä miltei kaikki vaikeampien väyläin varrelle varastoidut halot. Puitten kaatoa ja halonhakkuuta oli toimitettu laajassa mitassa, mutta kun kaikkia halkomääriä ei voinut kuljettaa Helsinkiin kuluvana vuonna ja osa näistä puista oli vaikeasti rahaksi muutettavissa, oli halkokonttorin toimintaa toimikunnan mielestä jatkettava purjehduskauteen 1923. Siihen nähden että kaupungin varoja oli melkoiset määrät sidottuina halkokonttorin halkovarastoihin, joita oli hankittu kunnan laitosten ja virastojen tarpeisiin, mutta kun osa näistä laitoksista ei kuitenkaan polttoaineita hankkiessaan ollut käyttänyt konttorin varastoja vaan oli kääntynyt yksityisten tavaranhankkijain puoleen ja sen johdosta, että teknilliset laitokset saatujen tietojen mukaan aikoiivat kokonaan tai ainakin suurimmaksi osaksi lakata käyttämästä halkoja ja sen sijaan ostaa kivihiiliä, esitti halkotoimikunta, että kaupungin laitokset velvoitettaisiin toistaiseksi polttoaineena käyttämään ainoastaan halkokonttorin halkoja. Päinvastainen menettely lisäisi yhä halkokonttorin tappioita, jonka halkomäärät osaksi jo olivat yli-ikäisiä ja turmeltumaisillaan, minkä ohessa niihin sijoitettujen kunnan varojen vapauttaminen siirtyisi tuonnemaksi. Asiasta kaupunginvaltuustossa keskusteltaessa huomautettiin halkokonttorin tuottamasta melkoisesta hyödystä, konttorin toiminta kun oli ollut omansa pysyttämään halkojen hinnat kohtuullisissa rajoissa, minkä ohessa tehtiin ehdotus, että tätä toimintaa ehkä jatkettaisiin jossakin muodossa vielä purjehduskautena 1923. Asiasta äänestettyä päätti <sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin asiasta tekemän ehdotuksen mukaisesti, että halkokonttorin varasto, laitokset ja kalusto oli muutettava rahaksi mahdollisimman pian, mutta kiirehtimättä, mainittavampien tappioiden välttämiseksi; että kaupungin omat laitokset oli velvoitettava toistaiseksi käyttämään polttoaineena halkokonttorin halkoja, lukuunottamatta kuitenkin kaasulaitosta, joka oikeutettiin käyttämään kivihiiliä niin suuressa määrin kuin siirtyminen kivihiilikaasun valmistukseen vaati; sekä että halkokonttorin halkojen hinnat oli määrättävä yleisiä halonhintoja vastaaviksi.

*Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustaminen.* Kaupunginvaltuuston menosääntöön merkittyjen yleishyödyllisten yritysten ja laitosten sekä hyväntekeväisyysseurojen avustummäärärahaan jakamista varten asettama valiokunta ilmoitti <sup>4)</sup>, että anottujen avustusten kokonaismäärä nousi ei vähempään kuin 1,455,901:65 markkaan, jota vastoin käytettävissä olevia määrärahoja oli kaikkiaan ainoastaan 700,000 markkaa. Valiokunnan oli sentähden täytynyt asettua epäavalle tai kovasti tinkivälle kannalle niihinkin anomuksiin nähden, joiden tarkoitus oli valiokunnasta näyttänyt kannatusta ansaitsevalta. Tässä oli valiokunta katsonut olevan noudattaminen puheenalaisten avustusten jakamisessa sovellettua periaatetta, nimittäin, että määrärahoja oli etusijassa

<sup>1)</sup> Ks. 1920 vuod. kert. siv. 131. — <sup>2)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 117. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 3. 5. 19 §. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 10.

myönnettävä niille yrityksille ja laitoksille, jotka jo olivat toiminnassa ja joiden olemassaolo edellytetyn apurahan saamatta jäämisen johdosta voi joutua uhanalaiseksi, ja näiden joukossa etusijassa niille, joita kunta oli aikaisemmin avustanut, jota vastoin suunniteltujen uusien yritysten ja laitosten ei yleensä ollut katsottu voivan tulla huomioon otetuiksi. Toimeenpannessaan anottujen määrärahaan välttämätöntä supistamista, oli valiokunta niinkään koettanut mahdollisimman vähän tinkiä lastenhoito-tarkoituksiin sekä kesätyöskentelyn hankkimiseksi lapsille ja nuorisolle pyydytyistä avustuksista.

Valiokunnan ehdotuksesta myönsi <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto seuraavat avustukset:

|                                                                                                                                                                                           |     |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------|
| Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening kesäsiirtoloiden voimassapitoon.....                                                                                         | Smk | 45,000: —  |
| tuberkulootisten ja risatautisten oppilaiden virkistuskodin voimassapitoon .....                                                                                                          | »   | 12,000: —  |
| Helsingfors svenska folkhögskola opiston toimikunta koulun voimassapitoon .....                                                                                                           | »   | 3,000: —   |
| Helsingin kuuromykkäyhdistys kansanvalistustyölleen kuuromykkäin keskuudessa .....                                                                                                        | »   | 1,000: —   |
| Kamratförbundet Fylgia oppikursseilleen.....                                                                                                                                              | »   | 3,000: —   |
| Helsingin opettajaliiton kesävirikistystoimikunta köyhäin ja sairaalloisten oppilaiden kesäsiirtoloille .....                                                                             | »   | 143,000: — |
| Arbetets vänner (emäyhdistys ja Sörnäsän haarasasto) lasten kesätyöskentelyä varten.....                                                                                                  | »   | 3,000: —   |
| Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys tyttöjen työtuvan voimassapitoon ja laajentamiseen.....                                                                                   | »   | 10,000: —  |
| Nuorten miesten kristillinen yhdistys veistolaitoksen ja työnvälitysosaston voimassapitämiseksi toimittomille pojille sekä puutarhatyöskentelyn järjestämiseksi katuammattilaisille ..... | »   | 20,000: —  |
| Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta puutarhatöiden järjestämiseksi lapsille .....                                                                                                 | »   | 9,000: —   |
| Finlands allmänna svenska folkskollärar- och lärarinneförening, Helsingin piiri, puutarhatöiden järjestämiseksi lapsille .....                                                            | »   | 7,000: —   |
| Töölön koulupuutarhan toimikunta lasten kesätyöskentelyä varten .....                                                                                                                     | »   | 4,000: —   |
| Valkonauha-yhdistys kahden lastensuojelukotinsa voimassapitoon .....                                                                                                                      | »   | 20,000: —  |
| Lasten työkotiyhdistys työkotiansa voimassapitoon ..                                                                                                                                      | »   | 90,000: —  |
| Helsingin rouvasväenyhdistys lastenkotinsa voimassapitoon .....                                                                                                                           | »   | 10,000: —  |
| Neiti T. Soldan Grankullan lastenhoito-opiston voimassapitoon .....                                                                                                                       | »   | 10,000: —  |
| Neiti T. Soldan Tikkurilan lastenkodin voimassapitoon .....                                                                                                                               | »   | 10,000: —  |
| Yhdistys Koteja kodittomille Lastenkamari nimisen vastaanottokodin voimassapitoon .....                                                                                                   | »   | 15,000: —  |

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 19. 4. 9 §

|                                                                                                                                                                       |     |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|------------|
| Risatautisten lasten parantolayhdistys Högsandin parantolan voimassapitoon .....                                                                                      | Smk | 10,000: —  |
| Maitopisara-yhdistys maidon ostoon lapsille ja äideille .....                                                                                                         | »   | 40,000: —  |
| Lastenhoidon edistämisyhdistys toimintansa hyväksi .....                                                                                                              | »   | 48,000: —  |
| Mannerheimin lastensuojeluliitto Sörnäsissä olevan Lastenlinnan voimassapitoon .....                                                                                  | »   | 30,000: —  |
| Valkonauha-yhdistys tyttöjen vastaanottokodin voimassapitoon .....                                                                                                    | »   | 4,000: —   |
| Martta-yhdistyksen Helsingin osasto ruuanlaittokoulunsa voimassapitoon .....                                                                                          | »   | 2,000: —   |
| Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys palvelijata-                                                                                                                |     |            |
| tarkotinsa voimassapitoon .....                                                                                                                                       | »   | 8,000: —   |
| Suomen vankeusyhdistys toimintansa hyväksi ....                                                                                                                       | »   | 3,000: —   |
| Helsingin työväenyhdistys lainakirjastolleen .....                                                                                                                    | »   | 5,000: —   |
| Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys .....                                                                                                                              | »   | 26,000: —  |
| Fredrikserin lastenseimen toimikunta .....                                                                                                                            | »   | 9,000: —   |
| Rouva N. Krogerus kansakouluoppilaiden työtuvan voimassapitoon .....                                                                                                  | »   | 5,000: —   |
| Föreningen för barnens och ungdomens väl lasten leikkien järjestämiseksi ja valvomiseksi kaupungin leikki-                                                            |     |            |
| kentillä .....                                                                                                                                                        | »   | 5,000: —   |
| Helsingin Mariayhdistys iäkkäiden palvelijatarten kodin voimassapitoon .....                                                                                          | »   | 8,000: —   |
| Helsingin kaupunkilähetys .....                                                                                                                                       | »   | 25,000: —  |
| Pelastusarmeija kahden lastenkotinsa, kesäsiirtolain, Mustikkamaan äitisiirtolan, Väinölän pelastuskodin ja Sörnäsän lastenseimen voimassapitoon .....                | »   | 50,000: —  |
| Helsingin sokeainyhdistys tarveaineiden hankkimiseen ja työnvälitystoimintaansa varten .....                                                                          | »   | 6,000: —   |
| F. F. F:n (Förbundet för fysisk fostran av Finlands kvinnor) leikki- ja urheiluvaliokunta urheiluharjoitusten järjestämiseksi kaupungin oppikoulujen oppilaille ..... | »   | 1,000: —   |
| Yhteensä Smk                                                                                                                                                          |     | 700,000: — |

Edelleen päätti kaupunginvaltuusto:

että ne yhdistykset, seurat ja yksityiset henkilöt, joille apurahoja myönnettiin, varain asianmukaiseen käyttöön nähden alistetaan semmoisen valvonnan alaiseksi, mikä säädetään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskeissa säännöissä, siten,

että Helsingfors svenska folkskolors lärar- och lärarinneförening, Helsingfors svenska folkhögskola opiston toimikunta, Helsingin kuuromykkäyhdistys ja Kamratförbundet Fylgia ovat ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan alaiset;

Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunta on suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan alainen;

Arbetets vänner yhdistys, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys ja Nuorten miesten kristillinen yhdistys, Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunta, Finlands allmänna svenska folkskollärar- och lärarinneförening yhdistyksen Helsingin piiri, Töölön koulupuutarhan toimikunta, Valkonauha-yhdistys

lastenkotiensa puolesta, Lasten työkotiyhdistys, Rouvasväenyhdistys sekä neiti T. Soldan Grankullan lastenhoito-opistonsa ja Tikkurilan lastenkotinsa puolesta sekä Koteja kodittomille yhdistys ovat lastensuojelulautakunnan alaiset;

Risatautisten lasten parantolayhdistys, Maitopisara ja Lastenhoidon-edistämisyhdistys sekä Kenraali Mannerheimin lastensuojeluliitto ovat terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Valkonauha-yhdistys suojelutoimintansa puolesta, Martta-yhdistyksen Helsingin osasto, Helsingin kotitaloustyöntekijäin yhdistys ja Suomen vankeusyhdistys sekä Helsingin työväenyhdistys ovat sosialilautakunnan alaiset;

Lastentarhain kesäsiirtolayhdistys, Fredriksperin lastenseimen toimikunta ja rouva N. Krogerus ovat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset;

Helsingin Mariayhdistys, Helsingin kaupunkilähetys, Pelastusarmeija ja Helsingin sokeain yhdistys ovat köyhäinhoitohallituksen alaiset; sekä

F. F. F:n leikki- ja urheiluvaiokunta on urheilulautakunnan alainen; että lisäehtoina seuraavain avustusten nauttimiseen nähden säädetään asianomaisten avustuksensaajain noudatettavaksi:

Risatautisten lasten parantolayhdistyksen: että yhdistyksen tulee ensi kesänä ainakin 3½ kuukauden ajaksi luovuttaa vähintään seitsemän maksutonta sijaa Högsandin parantolassa köyhäinhoitohallituksen sinne ehdottamille lapsille; sekä

kaikkien hakijain, jotka vastaavaa korvausta saamatta myöntävät tarvitseville henkilöille apua: että niiden, samalla kuin niiden on sopivissa tapauksissa tehtävä ero kaupungissa kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden täällä oleskelevien henkilöjen välillä, tulee jokaisessa eri tapauksessa köyhäinhoitohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan oloista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, samoin kuin avustusten myöntämisen ja käytön valvontaan nähden alistua niihin määräyksiin, joita köyhäinhoitohallitus tai asianomainen lautakunta voi katsoa tarpeelliseksi antaa.

*Diakonissalaitokselle myönnetty etu.* Diakonissalaitos oikeutettiin<sup>1)</sup> edelleen<sup>2)</sup> 5 vuoden aikana, kuluvan vuoden alusta lukien, saamaan 40 % veden kulutusmaksujen alennusta vuosikulutuksen ollessa enintään 17,000 m<sup>3</sup>.

*Avustus Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistykselle.* Peruuttaen syyskuun 28 p:nä 1920 tekemänsä päätöksen<sup>3)</sup> päätti<sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Terveystenhoito nimisen pääluokan kohdalla myöntää Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistykselle 20,000 markan suuruisen avustuksen sekä myöntäjä yhdistyksen anomukseen, että yhdistys saisi supistaa voimassa pitämänsä sairaskodin maksuttomain sijain luvun n. 20:sta 14:ään sekä muista sijoista kantaa 20 markkaa hoidokilta päivässä.

*Evätty anomus saada maksutta halkoja lastenkodin tarpeisiin.* Kaupunginvaltuusto epäsi<sup>5)</sup> Grankullan ja Tikkurilan lastenkotien johtajattaren anomuksen, että edellämäinittujen lastenkotien halkokonttorille oleva kaikkiaan 6,377: 32 markan suuruinen velka konttorin vuonna 1921 toimittamista haloista annettaisiin anteeksi, sekä että lastenkodit kuluvana vuonna saisivat maksutta yhteensä 64 sylvä halkoja. Samalla päätti<sup>5)</sup> valtuusto kuitenkin

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 22. 3. 22 §. — <sup>2)</sup> Vrt. 1917 vuod. kert. siv. 112. — <sup>3)</sup> Ks. 1920 vuod. kert. siv. 8—9. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 18. 10. 9 §. — <sup>5)</sup> S:n 30. 8. 33 §.



kehoittaa lastensuojelulautakuntaa ottamaan harkittavakseen, voisiko 1923 vuoden budjettiin ottaa määrärahan tähän tarkoitukseen.

*Lasten työkotiyhdistyksen apuraha-anomus.* Lasten työkotiyhdistyksen esityksen saada 30,000 markan suuruinen etuanti menosääntöön yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamista varten merkitystä määrärahasta kaupunginvaltuusto epäsi <sup>1)</sup>, mutta päätti kuitenkin lähettää anomuksen avustuksien jakamista varten yllämainitusta budjetinmäärärahasta asetettuun valiokuntaan aikanaan huomioon otettavaksi.

*Evälty anomus apurahan myöntämisestä kansanlastentarhoille.* Lastentarhanopettajattarien A. Idmanin ja L. Valtosen anomuksen saada kunnan avustusta voimassa pitämälleen yksityiselle lastentarhalle epäsi <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto, joka tosin myönsi puheenalaisen laitoksen hyödyllisyyden, mutta oli sitä mieltä, ettei kaupungin ole avustettava muita kuin sellaisia lastentarhoja, joissa opetus on maksuton ja joiden avustamiseen kaupunki siis voi saada valtioapua.

*Määrärahoja kesäsiirtoloille.* Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunnan anomukseen avustuksen myöntämisestä kesäsiirtolain järjestämiseksi köyhille ja kivulloisille kansakouluoppilaille kaupunginvaltuusto myöntyi <sup>3)</sup> ja osoitti edellämainittuun tarkoitukseen vuoden tilierotuksesta 63,000 markkaa, kuitenkin ehdolla, että yhdistys valtuutti kaupungin mainittuja kustannuksia varten anomaan valtioapua, jota varten yhdistyksen myöskin tuli kaupungille antaa tili kesäsiirtolain hoidosta.

Samaan tarkoitukseen ja samoin ehdoin myönnettiin <sup>4)</sup> Helsingin opettaja- ja opettajataryhdistykselle vuoden tilierotuksesta 25,000 markan suuruinen avustus.

*Evälty apuraha-anomus.* Suomen merimieslähetyssseuran anomuksen vuotuisen 10,000 markan apurahan myöntämisestä vuosiksi 1922 ja 1923 kaupunginvaltuusto epäsi <sup>5)</sup>, ollen seura kuitenkin esteetön aikanaan anomaan apurahaa viimeainitun vuoden menosääntöön yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustamiseksi otettavasta määrärahasta.

*Evälty anomus määrärahan myöntämisestä Seurasaaren ulkomuseolle.* Niinikään epäsi <sup>6)</sup> valtuusto Muinaistieteellisen toimikunnan anomuksen 35,750 markan suuruisen määrärahan myöntämisestä kaupungin varoista vajarakennuksen teettämiseksi Seurasaaren ulkomuseon alueelle.

*Helsingin suojeluskunnalle myönnetyt edut.* Vtt Långström ja Tuomi ilmoittivat työväenluokkaan kuuluvain äänioikeutettujen henkilöiden pitämässä kokouksessa päätetyn kaupunginvaltuustolle esittää vastalause sen johdosta, että valtuusto vuoden budjettiin oli merkinnyt Helsingin suojeluskunnalle 200,000 markan määrärahan. Huomauttaen olevan väärin, että sallittiin porvarisluokan muodostaa aseellisia liittymiä, kun tällainen oikeus oli työläisluokalta kielletty, samoin kuin että oli väärin käyttää kunnan varoja näitten liittymäin avustamiseen, esittivät yllämainitut herrat kaupunginvaltuuston päätettäväksi: että vuoden menosääntöön merkittyä määrärahaa suojeluskunnalle ei maksettaisi; että suojeluskunta kielletään pitämästä harjoituksia ja oleskelemasta kaupungin alueella; sekä että kaikki suojeluskunnalle myönnetyt edut, niinkuin oikeus harjoituskenttään, huoneistojen y. m. käyttämiseen, lakkautetaan.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 22. 2. 26 §; ks. tätä kert. siv. 95. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 18. 10. 13 §. —

<sup>3)</sup> S:n 14. 6. 29§. — <sup>4)</sup> S:n 14. 6. 30 §. — <sup>5)</sup> S:n 4. 10. 24 §. — <sup>6)</sup> S:n 22. 2. 27 §; vrt 1921 vuod. kert. siv. 43.

Lähetettyään <sup>1)</sup> esitysehdotuksen valmisteluvaliokuntaan päätti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto evätä yllämainitun esityksen kolmannen kohdan, jota vastoin muista kohdista ei lainkaan äänestetty, koska kaupunginvaltuustolla lain mukaan ei ollut valtaa kieltäytyä maksamasta laillisessa järjestyksessä myönnettyä budjetinmäärärahaa eikä päättää suojeluskunnan olemassaolosta.

*Evätyt anomus apurahan myöntämisestä osanottoa varten ampumakilpailuihin.* Helsingin ampumapiirin toimikunnan anomuksen 20,000 markan suuruisen apurahan myöntämisestä kunnan varoista Suomen osanotosta Nordiska skytteunionin kilpailuihin Köpenhaminassa olevien kustannusten peittämiseksi epäsi kaupunginvaltuusto <sup>3)</sup>, joka oli sitä mieltä, että, kun kilpailun osanottajat edustivat koko maata, apurahan myöntäminen oli valtion asia.

*Määrärahoja kongresseja varten.* XIV kansainvälisen esperantokongressin toimikunnan anottua kunnan varoista 25,000 markan määrärahaa Helsingissä elokuussa pidettäväksi aiottua kongressia varten päätti <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto myöntyä tähän anomukseen, kuitenkin siten, että avustusmäärä oli ainoastaan 10,000 markkaa ja oli suoritettava valtuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

Helsinkiin kesäkuun 15—19 p:ksi suunnitellun pohjoismaisen sanomalehtikokouksen keskustuomikunnan anomuksesta päätti <sup>5)</sup> kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla osoittaa 25,000 markkaa avustuksena kokouksesta olevien menojen suoritukseen. Samalla kehoitti <sup>5)</sup> valtuusto valmisteluvaliokuntaansa valitsemaan kolmijäsenisen valtuuskunnan keskustuomikunnan kanssa neuvottelemaan edellä mainitun määrärahan käyttämistavasta.

Helsingissä heinäkuun 4—7 p:nä pidettävän skandinavisen matemaatikkokongressin järjestelykomitealle myönnettiin <sup>6)</sup> 5,000 markan suuruinen apuraha kongressin menojen suorittamiseen ja oli puheenalainen rahamäärä suoritettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

*Yleishyödyllisen rakennustoiminnan avustaminen* <sup>7)</sup>. Helmikuun 3 p:nä 1922 oli valtioneuvosto vahvistanut uudet määräykset lainain myöntämisestä vuonna 1922 pienten asuntojen teettämistä varten. Avustuksia annettaisiin osin n. s. avustuslainoina, osin kuoletuslainoina. Ensinmainittuja myönnettiin muutoin aikaisemmin voimassa olevin ehdoin <sup>8)</sup>, paitsi että yksityinenkin henkilö saattoi niistä tulla osalliseksi, jos hän kunnalta vuokraamalleen maalle rakensi itselleen oman kodin, missä tapauksessa kunnan avustus rakennusyritykselle oli oleva vähintään 10 %, jota vastoin valtion myöntämä laina olisi enintään 20 % rakennuskustannuksista. Sitäpaitsi voitiin kuoletuslainoja myöntää kunnan antamaa velkakirjaa vastaan enintään 20 %:n määrä sosiaalirakennuksen lopullisesti hyväksymistä rakennuskustannuksista, kuitenkin sillä rajoituksella, että valtion avustus- ja kuoletuslainat yhteensä saivat olla enintään 5,000 markkaa rakennuksen kutakin huonetta kohti, sekä että kuoletuslainaa myönnettiin enintään niin suuri määrä, että se ja aikaisemmin kiinnitettyt lainat olivat 50 % puheenalaisen kiinteistön tai rakennuksen arvosta. Kuoletuslainoista oli vuotuismaksuja toisesta vuodesta lukien suoritettava 6 %

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 18. 1. 10 §. — <sup>2)</sup> S:n 8. 2. 21 §. — <sup>3)</sup> S:n 18. 10. 26 §. — <sup>4)</sup> S:n 19. 4. 19 §. — <sup>5)</sup> S:n 3. 5. 27 §. — <sup>6)</sup> S:n 17. 5. 23 §. — <sup>7)</sup> Ks. tätä kert. siv. 59\*. — <sup>8)</sup> Ks. 1920 vuod. kert. siv. 109 ja 1921 vuod. kert. siv. 123.

alkuperäisestä lainasta, mistä määrästä 5 % korkoa maksamattomalle lainamäärälle.

Sittenkun erinäiset rakennusosakeyhtiöt, -osuuskunnat ja yksityiset henkilöt olivat anoneet kunnalta avustusta suunnittelemlleen rakennusyrityksille, päätti kaupunginvaltuusto valtioneuvoston edellämainitun päätöksen edellyttämässä järjestyksessä

kunnan varoista myöntää Osakeyhtiö Virkamiesasuntoja-Tjänstemannabostäder aktiebolag nimiselle yhtiölle 237,600 markan avustuslainan, osoittaa tämän rahamäärän menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta sekä sosialihallitukselta anoa, että yhtiölle myönnettäisiin yleisistä varoista 475,200 markan avustus- ja 316,800 markan kuoletuslaina <sup>1)</sup>;

sosialihallitukselta anoa Asunto-osakeyhtiö Eurekaalle yleisistä varoista myönnettäväksi 550,000 markan kuoletuslainaa sekä puolestaan myöntää yhtiölle tämän lainan yhtiön omistaman Topeliuskadun tontin n:o 11 ja siinä olevain rakennusten kiinnitystä vastaan, oikcuttaen yhtiön kiinteistöönsä kiinnittämään kaikkiaan 1,700,000 markkaa, joilla on etuoikeus edellämainitun kuoletuslainan edellä, kuitenkin ehdolla, että yhtiö ryhtyi semmoisiin toimenpiteisiin, että sen säännöt tulevat valtioneuvoston yllämainitun päätöksen mukaisiksi <sup>2)</sup>;

Asunto-osuuskunta Poistolle myöntää kunnan varoista 109,000 markan avustuslainan suoritettavaksi määrärahasta kunnallista asuntotuotantoa varten sekä sosialihallitukselta anoa osuuskunnalle myönnettäväksi yleisistä varoista 218,000 markan avustus- ja 146,000 markan kuoletuslainaa <sup>3)</sup>;

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Vallilalle r. l. tililtä Kunnallinen asuntotuotanto myöntää 495,000 markan avustuslainan sekä sosialihallitukselta anoa osuuskunnalle myönnettäväksi 990,000 markan avustus- ja 660,000 markan kuoletuslainaa, kuitenkin ehdolla, että puheenalaisen osuuskunnan sääntöihin tehtiin sellainen muutos, että oikeus valita johtokunnan jäsenten enemmistö kuuluu rahatoimikamarille <sup>4)</sup>;

myöntää viimeksimainitulle osuuskunnalle edelleen 554,400 markan kunnallisen avustuslainan, joka oli merkittävä 1923 vuoden menosääntöön, sekä sosialihallitukselta anoa 1,108,800 markan avustus- ja 739,600 markan kuoletuslainaa osuuskunnan uutisrakennustoiminnan avustamiseksi Vallilassa <sup>5)</sup>;

Helsingin vuokralaisyhdistyksen asunto-osuuskunta Käpylälle r. l. tililtä Kunnallinen asuntotuotanto myöntää 162,000 markan avustuslainan, sekä sosialihallitukselta anoa osuuskunnalle myönnettäväksi 324,000 markan avustus- ja 216,000 markan kuoletuslainaa, kuitenkin ehdolla, että osuuskunnan säännöt muutetaan siten, että rahatoimikamarilla on oikeus valita osuuskunnan hallituksen enemmistö <sup>6)</sup>;

kunnan varoista myöntää Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 87,000 markan avustuslainan suoritettavaksi menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta, sekä sosialihallitukselta anoa 173,000 markan avustus- ja 116,000 markan kuoletuslainaa annettavaksi puheenalaiselle yhtiölle <sup>7)</sup>;

edelleen myöntää Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoille 540,000 markan avustuslainan merkittäväksi 1923 vuoden menosääntöön, sekä yhtiötä varten

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 5. 4. 15 §. — <sup>2)</sup> S:n 3. 5. 8 §. — <sup>3)</sup> S:n 3. 5. 9 §. — <sup>4)</sup> S:n 17. 5. 17 §. — <sup>5)</sup> S:n 29. 11. 8 §. — <sup>6)</sup> S:n 31. 5. 7 §. — <sup>7)</sup> S:n 14. 6. 28 §.

sosiaalihallitukselta hankkia 1,080,000 markan avustus- ja 360,000 markan kuoletuslainan, sekä sitäpaitsi yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahastosta myöntää yhtiölle 360,000 markan lainan <sup>1)</sup>;

Asunto-osuuskunta Kävyllä r. l. myöntää 195,000 markan avustuslainan, mistä määrästä 185,400 markkaa oli suoritettava vuoden menosääntöön kunnallista asuntotuotantoa varten merkitystä määrärahasta ja 9,600 markkaa merkittävä 1923 vuoden menosääntöön, sekä sosiaalihallitukselta anoa 390,000 markan avustus- ja 260,000 markan kuoletuslainaa osuuskunnan Käpylään suunnitteleman rakennusyrityksen avustamiseksi <sup>2)</sup>;

sosiaalihallitukselta anoa 63,600 markan kuoletuslainaa Asunto-osuuskunta Haavan r. l. rakennustoiminnan avustamiseksi Käpylässä <sup>3)</sup>;

sosiaalihallitukselta anoa kaikkiaan 256,300 markan kuoletuslainaa jaettavaksi alempana mainituille henkilöille heidän Käpylään ja Toukolaan <sup>4)</sup> suunnittelemiensa rakennusyritysten avustamiseksi seuraavasti: peltiseppä K. E. Aromäelle 10,000 markkaa, kassanhoitaja A. Raatikaiselle 10,000 markkaa, kirvesmies T. Kuuselalle 19,000 markkaa, työmies K. V. Pälville 10,800 markkaa, rakennusmestari E. Alestalolle 26,400 markkaa, työmies K. A. Frimanille 21,600 markkaa, kivityömies K. W. Lehtiselle 10,800 markkaa, kirvesmies O. Raatikaiselle 10,700 markkaa, kirvesmies L. Puputille 21,600 markkaa, asemamiesten esimies J. W. Backlundille 18,000 markkaa, johtaja I. Räsäselle 14,400 markkaa, kivityömies F. Lundströmille 10,000 markkaa, puuseppä A. Martikaiselle 14,400 markkaa, kivityömies A. Wahlroosille ja valokuvaaja O. Heinolle 20,400 markkaa, työmies F. J. Helmiselle 7,200 markkaa, kirvesmies S. Kalliomäelle ja ompelija M. Tiesmäelle 13,000 markkaa sekä uunintekijä V. Lönnkvistille 18,000 markkaa.

Rahatoimikamaria kehoitettiin sosialilautakuntaa kuultuaan ryhtymään päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

*Evätyt anomus avustusten myöntämisestä rakennustoimintaa varten.* Asunto-osuuskunta Oman pirtin anomuksen saada kaupungilta 561,000 markan avustuslaina sekä kaupungin välityksellä valtiolta 1,122,000 markan avustuslaina sekä valtiolta 467,000 markan kuoletuslaina asuinrakennusta varten, jonka osuuskunta aikoi teettää Sture-, Pakaan-, Inarin- ja Pernajantien risteyksessä Vallilassa olevalle alueelle kaupunginvaltuusto epäsi <sup>5)</sup>, osin koska puheenalainen alue oli kaupunginasemakaavaan merkitty puistoksi eikä kaupunginvaltuusto vielä ollut hyväksynyt ehdotusta sen muuttamisesta asuntontontiksi, osin koska yritys rahatoimikamarin ilmoituksen mukaan ei ollut tyydyttävästi rahoitettu.

*Myönnettyjä elinkautiseläkkeitä.* Tehtyjen anomusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto seuraaville henkilöille elinkautiseläkkeitä alempana mainitut vuotuiset määrät:

a) lokakuun 29 p:nä 1918 vahvistetun ohjesäännön mukaan:  
ent. satamakonstaapelille K. W. Forsmanille 864 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, toukokuun 1 p:stä lukien <sup>6)</sup>;

b) huhtikuun 15 p:nä 1913 vahvistetun ohjesäännön mukaan:  
ent. puhtaanapitolaitoksen työmiehelle T. Airaksiselle 2,400 markkaa, marraskuun 1 p:stä lukien <sup>7)</sup>;

ent. kaasulaitoksen lyhdynsyttyttäjälle I. Koskiselle 2,310 markkaa sää-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 29. 11. 7 §. — <sup>2)</sup> S:n 14. 6. 33 §. — <sup>3)</sup> S:n 18. 10. 7 §. — <sup>4)</sup> S:n 20. 12. 3 §. — <sup>5)</sup> S:n 14. 6. 34 § ja 30. 8. 15 §. — <sup>6)</sup> S:n 14. 6. 8 §. — <sup>7)</sup> S:n 20. 9. 22 §.

dettyine kalliinajanlisäyksineen sen kuukauden 1 päivästä, jonka jälkeen hän oli eronnut <sup>1)</sup>;

ent. kaasulaitoksen läkkisepälle A. Petterssonille 2,400 markkaa, huhtikuun 11 p:stä lukien <sup>2)</sup>;

c) kaupunginvaltuuston erinäisten päätösten mukaan:

ent. lastenhuollontarkastajan I. Gordien leskelle 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, tammikuun 1 p:stä lukien <sup>3)</sup>;

ent. ruotsinkielisten kansakoulujen vahtimestarin F. Hasselbergin leskelle 600 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, lokakuun 1 p:stä lukien <sup>4)</sup>;

ent. suomenkielisten kansakoulujen siivoojattarelle M. Kivelle 400 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, maaliskuun 1 p:stä lukien <sup>5)</sup>;

ent. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun johtajattarelle N. Lagerbladille 1,300:sta 2,400 markkaan korotetun eläkkeen, syyskuun 1 p:stä lukien <sup>6)</sup>;

ent. vesijohtolaitoksen putkimestarin J. Mäkisen leskelle 600 markkaa, toukokuun 1 p:stä lukien <sup>7)</sup>;

ent. rakennuskonttorin työmiehen M. Wainikaisen leskelle 300 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, syyskuun 1 p:stä lukien <sup>8)</sup>; sekä

ent. ruotsinkielisten kansakoulujen opettajattarelle O. Winterille 3,000 markkaa säädettyine kalliinajanlisäyksineen, syyskuun 1 p:stä lukien <sup>9)</sup>.

Satamahallituksen esityksestä päätti <sup>10)</sup> kaupunginvaltuusto ent. satamakonstaapelille K. W. Forsmanille, joka oli saanut vakinaisen eläkkeen 23 vuoden palveluksesta, siihen nähden että hän oli hoitanut erittäin hyvin tehtävänsä, myönnettäväksi toukokuun 1 p:stä vakinaisen eläkkeen suuruisen ylimääräisen eläkkeen eli 864 markkaa kalliinajanlisäyksineen.

*Evätty eläkeanomus.* Vesijohtolaitoksen anomuksen 510 markan vuotuisen elinkautiseläkkeen myöntämisestä ent. vesijohtotyömiehelle J. Nykäselle kaupunginvaltuusto epäsi <sup>11)</sup>, koska ei ollut esitetty selvitystä siitä, että Nykäsen ero toimestaan vesijohtolaitoksessa olisi johtunut vähentyneestä työkyvystä.

*Myönnetty avustus.* Humaliston sairaalan sairaanhoitajattarelle E. Rydmanille, joka sairastettuaan pitkäaikaista unitautia oli kykenemätön työhön, myönnettiin <sup>12)</sup> kerta kaikkiaan 4,000 markan avustus suoritettavaksi kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sekalaiset menot nimisen pääluokan kohdalla.

*Evätty lahjapalkkio-anomus.* Rouva N. Adlercreutz anoi lahjapalkkiota ensimmäisen kaupunginvoudin H. Adlercreutz-vainajan jälkeen, mutta päätti <sup>13)</sup> kaupunginvaltuusto kuolinpesän varoihin nähden evätä esityksen.

*Myönnettyjä matka-apurahoja.* Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen esityksestä myönsi <sup>14)</sup> kaupunginvaltuusto sähkölaitoksen toiselle käyttöinsinöörille O. Råberghille ja saman laitoksen kattilamestarille W. Berghällille 8,000 ja 2,000 markan matka-apurahan, jotta he saisivat harjoittaa ammattiopintoja ulkomailla. Päätöksen aiheuttamat menot oli suoritettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista Sähkölaitos nimisen pääluokan kohdalla.

Nikkilän mielisairaalan ylihoitajattarelle G. Gardbergille myönnettiin <sup>15)</sup> 6,000 markan matka-avustus matkan tekemiseksi Amerikkaan, Skotlanttiin ja ehdollisesti Hollantiin mielenvikaishoidon ja varsinkin mielenvikaisten elät-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 3. 5. 14 §. — <sup>2)</sup> S:n 18. 10. 22 §. — <sup>3)</sup> S:n 22. 2. 25 §. — <sup>4)</sup> S:n 15. 11. 16 §. — <sup>5)</sup> S:n 17. 5. 26 §. — <sup>6)</sup> S:n 30. 8. 32 §; vrt. myöskin 1920 vuod. kert. siv. 112. — <sup>7)</sup> Valt. pöytäk. 20. 9. 23 §. — <sup>8)</sup> S:n 22. 2. 29 §. — <sup>9)</sup> S:n 1. 11. 29 §. — <sup>10)</sup> S:n 14. 6. 8 §. — <sup>11)</sup> S:n 14. 6. 20 §. — <sup>12)</sup> S:n 4. 10. 23 §. — <sup>13)</sup> S:n 13. 12. 9 §. — <sup>14)</sup> S:n 31. 5. 12 §. — <sup>15)</sup> S:n 14. 6. 25 §.

teelleannon tutkimista varten, kuitenkin sillä ehdolla, että neiti Gardberg matkalta palattuaan antoi matkakertomuksen ja pysyi vähintään kaksi vuotta kaupungin palveluksessa.

Rahatoimikamarin julistettua haettaviksi neljä 1,600 markan stipendiä C. F. Ekholmin stipendirahastosta päätti <sup>1)</sup> kaupunginvaltuusto antaa puheenalaiset stipendit seuraaville hakijoille: kaasumestari V. B. Forsströmille, kirjansitoja G. A. Karlssonille, mekaanikko P. E. Roineelle ja kelloseppä L. N. Tuomelle.

*Lahjoitus kansakouluoppilasten hyväksi.* Sittenkun kansakoulunopettajatar S. Streng oli suomenkielisten kansakoulujen johtokunnalle antanut 4,000 markkaa anoen, että mainittu määrä Sofia Strengin rahastona pantaisiin korkoa kasvamaan, kunnes se oli 10,000 markkaa, minkä jälkeen  $\frac{4}{5}$  korkovaroista asianomaisten luokkaopettajain harkinnan mukaan jaettaisiin palkinnoiksi sellaisille ylemmistä suomenkielististä kansakouluista päässeille naispuolisille oppilaille, jotka olivat osoittaneet hyvää käytöstä ja ahkeruutta, päätti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto vastaanottaa lahjoituksen käytettäväksi lahjoittajattaren määräämällä tavalla ja lausua hänelle kiitoksensa.

*Gustav Pauligin rahaston pääomavarain lisääminen.* Helsingin pörssin Helsingin kauppavaltuutetuille maksettua takaisin yhdistyksen pörssin voimaspäätöseen vuosina 1912—15 suorittaman apurahan, oli yhdistys anonut saada mainituista varoista kaupungille antaa 10,000 markkaa kaupungin hoidettavana olevan Gustav Pauligin rahaston pääomavarain lisäämiseksi, ja päätti <sup>3)</sup> kaupunginvaltuusto vastaanottaa rahamäärän ja yhdistykselle lausua kiitoksensa lahjoituksesta.

*Rafael Ahlströmin rahastojen hoito.* Heinäkuun 1 p:nä 1918 päätti <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto, että kaupunki ottaa huolekseen Rafael Ahlströmin rahastojen hoidon ja käyttää niiden tuoton johtaja Ahlströmin testamentissaan määräämällä tavalla. Sittenkun rahatoimikamari oli valvonut mainitun testamentin, jota ei säädelyn ajan kuluessa ollut moitittu, ja vastaanottanut lahjoitetun pääoman, oli kamari, kuultuaan asiassa johtaja Ahlströmin lähimpiä perillisiä, laatinut ehdotuksen puheenalaisten rahastojen hoitoa koskeviksi määräyksiksi, minkä ehdotuksen kaupunginvaltuusto hyväksyi <sup>5)</sup> seuraavan sisältöisenä:

### „Rafael Ahlströmin rahastojen hoitoa koskevat määräykset.

1 §. Rafael Ahlströmin rahastoja, jotka ovat syntyneet tilanomistaja Erik Rafael Ahlström-vainajan tekemällä testamenttisääöksellä jäämistöstään, hoitaa ja hallitsee Helsingin kaupungin rahatoimikamari, ja on rahastojen kertyneet korkovarot testamentintekijän toivomuksen mukaisesti alempana tarkemmin esitetyllä tavalla ja järjestyksessä vuosittain käytettävä a) soitannon ja sävellysten, b) laulutaiteen, c) maalauksen ja kuvanveiston sekä d) kirjallisuuden, niin suomen- kuin ruotsinkielisenkin, edistämiseksi.

2 §. Kunkin kalenterivuoden lopussa rahastojen pääomamäärälle kertyneestä korosta käytetään kymmenesosa pääoman lisäämiseen. Korkovaraain jäljellä oleva osa jaetaan kolmeen yhtä suureen osaan, yksi soitantoa, sävellyksiä ja laulutaidetta, yksi maalausta ja kuvanveistoa sekä yksi suomen- ja ruotsinkielistä kirjallisuutta varten. Seuraavan vuoden tammikuun kuluessa

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 20. 9. 13 §. — <sup>2)</sup> Sn 8. 3. 11 §. — <sup>3)</sup> Sn 19. 4. 17 §. — <sup>4)</sup> Ks. 1918 vuod. kert. siv. 163. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 31. 5. 11 §.

tulee rahatoimikamarin ilmoittaa niille laitoksille, joiden, sen mukaisesti kuin alempana sanotaan, on korkovarot jaettava, niille kullekin tuleva määrä sekä milloin varat ovat käytettävänä. Rahastojen pääomaa ei saa käyttää.

3 §. Soiton, sävellysten ja laulutaiteen edistämiseksi tarkoitettuja varoja jakamaan asetetaan lautakunta, johon kuuluu viisi varsinaista ja yhtä monta varajäsentä ja johon itseoikeutettuina jäseninä kuuluvat valtion säveltaiteen asiantuntijalautakunnan puheenjohtaja, Helsingin musiikkiopiston johtaja sekä Suomen Säveltaiteilijain liiton valitsema jäsen. Muut kaksi jäsentä valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan siten, että A. Ahlström Osakeyhtiön johtokunta valitsee toisen sekä rahatoimikamari toisen.

Itseoikeutettujen jäsenten varamiehiä ovat heidän lähimmät sijaisensa tai varamiehensä; valittujen jäsenten varamiehet valitaan samalla tavoin kuin jäsenetkin.

4 §. Soitantoa, sävellyksiä ja laulutaidetta varten käytettävät varat voidaan jakaa:

a) luoville tai esittäville säveltaiteilijoille palkintona arvokkaasta sävellyksestä, stipendinä ulkomaista opintomatkaa varten tai avustuksena soitannollista kehitystä tai luovaa toimintaa varten kotimaassa;

b) yrityksille, joiden tarkoituksena on painosta julkaista kotimaisia sävellyksiä; sekä

c) poikkeustapauksissa yrityksille taiteellisen, kansainvälistä laatua olevan yhteistoiminnan aikaansaamiseksi (niinkuin kotimaisten orkesterisävellysten esittämiseksi ulkomailla sekä osanottamiseksi musiikkijuhliin ja niiden toimeenpanemiseksi).

5 §. Varat maalauksen ja kuvanveiston avustamiseksi jakaa Suomen Taideyhdistyksen palkinto- ja ostolautakunta tai se mainitun yhdistyksen vastaava elin, joka ehkä vastedes valitaan, täydennettynä kahdella jäsenellä, joista toisen varamiehineen valitsee A. Ahlström Osakeyhtiön johtokunta ja toisen niinkään varamiehineen rahatoimikamari.

A. Ahlström Osakeyhtiön ja rahatoimikamarin valitsemat jäsenet varamiehineen valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

6 §. Maalauksen ja kuvanveiston avustusvarat käytetään stipendeiksi, apurahoiksi ja palkinnoiksi suomalaisille taiteilijoille sekä taideteosten ostamiseksi Ateneumin kokoelmaan, jotka taideteokset siellä yhdistetään yhteiseen »Ahlströmin kokoelmaan».

Ostettaessa Ateneumin kokoelmaan on sen intendentti oikeutettu ääni-oikeutettuna jäsenenä ottamaan osaa lautakunnan työhön. Intendentti voi niinkään lautakunnalle esittää ostoehdotuksia.

7 §. Ruotsin- ja suomenkielisen kirjallisuuden edistämiseksi käytettävä korkovarin osa käytetään siten, että vuosittain maksettava määrä jaetaan kahteen yhtä suureen osaan, joista toinen luovutetaan Finlands svenska författareförening yhdistykselle, toinen Suomen kirjailijaliitolle näiden yhdistysten johtokuntain tai sillä tavoin, kuin yhdistykset muutoin havaitsevat sopivaksi sääntöjensä mukaisesti määrätä, käytettäväksi tarkoituksiin, joiden taiteellisesti tai taloudellisesti voidaan katsoa tulevan aikansa ruotsin- ja suomenkielisen kirjallisuuden hyväksi tässä maassa.

8 §. Asianomaisten lautakuntain ja yhdistysten tulee edellä mainittujen yleisten määräysten mukaan, kohta kuin ilmoitus jaettavana olevasta määrästä on rahatoimikamarilta saapunut, kunkin alallaan itsenäisesti ja lopullisesti päättää tarjona olevain varain käyttämisestä, vahvistaa ehdot, joilla

myönnettyjä määrärahoja saa nauttia, sekä tarkastaa, että näitä on asianmukaisesti noudatettu.

9 §. Apuraha tai stipendi annetaan hyvämaineiselle taiteilijalle tai kirjailijalle, joka on Suomen kansalainen, kieleen ja puoluekantaan katsomatta.

10 §. Ellei avustusta, sopivan tarkoituksen puutteessa, jonakin vuonna kohtuudella näy voitavan jakaa, varataan käyttämättömät varat käytettäväksi jonakin seuraavana vuonna.

11 §. Myönnettyt määrarahat osoittaa maksettaviksi rahatoimikamari, jolle sentähden on annettava ilmoitus näiden jaosta.

Niinikään tulee eri lautakuntain ja yhdistysten kunkin kalenterivuoden päätyttyä rahatoimikamariin antaa selonteko edellisen vuoden aikaisesta toiminnastaan, mikäli tässä puheena olevain varain käyttöä koskee.

Rahatoimikamarin asiana on valvoa, että lautakunnat ja yhdistykset hoitavat tehtävänsä näiden määräysten mukaisesti sekä, jos syytä on, tehdä kaupunginvaltuustolle tarpeellisia huomautuksia.

12 §. 3 §:ssä mainittu lautakunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja asettaa sihteerin sekä on oikeutettu kuultavaksi kutsumaan tarpeellisia asiantuntijoita. Viimeksi mainittu oikeus on myös 5 §:ssä mainitulla lautakunnalla.

Päätöksiä tehdessään tulee lautakuntain olla täysilukuiset.

13 §. Päätös näiden määräysten muuttamisesta on kaupunginvaltuuston tehtävä rahatoimikamarin ehdotuksesta, ja on A. Ahlström Osakeyhtiön johtokunnalle varattava tilaisuus lausua mielensä tehdystä muutosehdotuksesta.

Määräysten tulkintaa koskevan riidan ratkaisee kaupunginvaltuusto.»

1923 vuoden meno- ja tulosääntö. Sittenkun rahatoimikamari oli laatinut ehdotuksen<sup>1)</sup> 1923 vuoden meno- ja tulosäännöksi, ja budjettivaliokunta oli siitä antanut lausunnon<sup>2)</sup>, otti kaupunginvaltuusto ehdotukset käsiteltäväkseen ja vahvisti<sup>3)</sup> kaupungin 1923 vuoden meno- ja tulosäännön<sup>4)</sup>, joka osoitti seuraavat loppusummat:

#### Menot.

|                                           |     |                |
|-------------------------------------------|-----|----------------|
| 1. Kaupungin velat .....                  | Smk | 48,736,657: 24 |
| 2. Kaupungin virastot .....               | »   | 4,631,139: 75  |
| 3. Kunnallishallinto .....                | »   | 12,167,842: 10 |
| 4. Palolaitos .....                       | »   | 3,817,746: —   |
| 5. Poliisilaitos .....                    | »   | 5,440,057: —   |
| 6. Yleiset rasitukset .....               | »   | 510,854: 96    |
| 7. Terveystenhoito .....                  | »   | 3,728,121: 50  |
| 8. Sairaanhoidto .....                    | »   | 23,748,240: 25 |
| 9. Köyhäinhoidto .....                    | »   | 17,217,217: —  |
| 10. Lastensuojelutoiminta .....           | »   | 9,802,642: 50  |
| 11. Opetus- ja sivistyslaitokset .....    | »   | 29,505,368: 60 |
| 12. Kaupungin teknilliset laitokset ..... | »   | 39,413,911: —  |
| 13. Yleiset työt .....                    | »   | 28,094,030: —  |
| 14. Katu- ja laiturivalaistus .....       | »   | 2,040,000: —   |
| 15. Puhtaanapito .....                    | »   | 8,530,270: —   |

<sup>1)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 25. — <sup>2)</sup> S:n n:o 30. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 28. 12. 1. §. —

<sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 31.



|                                                    |     |                     |
|----------------------------------------------------|-----|---------------------|
| 16. Helsingin kaupungin halkokonttori .....        | Smk | 11,448,780: —       |
| 17. Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola .. | »   | 8,769,430: —        |
| 18. Kaupungin kiinteä omaisuus .....               | »   | 8,821,775: 50       |
| 19. Eläkkeet ja apurahat .....                     | »   | 558,937: 84         |
| 20. Sekalaiset menot .....                         | »   | 22,259,693: 35      |
| Yhteensä                                           |     | Smk 289,242,714: 59 |

### Tulot.

|                                                    |     |                     |
|----------------------------------------------------|-----|---------------------|
| Säästöä vuodelta 1922 .....                        | Smk | 17,300,000: —       |
| 1. Lainat ja korot .....                           | »   | 26,062,886: —       |
| 2. Tuloa tuottavat oikeudet .....                  | »   | 12,035,890: —       |
| 3. Terveysten- ja sairaanhoito .....               | »   | 11,767,169: 50      |
| 4. Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta .....     | »   | 6,586,658: —        |
| 5. Opetus- ja sivistyslaitokset .....              | »   | 7,847,419: —        |
| 6. Kaupungin teknilliset laitokset .....           | »   | 51,040,350: —       |
| 7. Yleiset työt .....                              | »   | 645,400: —          |
| 8. Puhtaanapitolaitos .....                        | »   | 3,111,359: —        |
| 9. Helsingin kaupungin halkokonttori .....         | »   | 4,330,500: —        |
| 10. Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola .. | »   | 10,083,000: —       |
| 11. Kaupungin kiinteä omaisuus .....               | »   | 12,340,342: 80      |
| 12. Sekalaiset tulot .....                         | »   | 1,833,281: —        |
| 13. Verotus .....                                  | »   | 124,258,459: 29     |
| Yhteensä                                           |     | Smk 289,242,714: 59 |

*Budjetin järjestely.* Budjetin muodolliseen puoleen nähden oli sellainen muutos tehty, että varsinaiset käteiset maksut ja kaupungin eri laitosten väliset n. s. sisäiset tilitykset oli erotettu eri sarakkeisiin suuremman selvyyden aikaansaamiseksi kaupungin taloudessa. Sekalaiset menot niminen pääluokka osoitti melkoista vähennystä, koska siinä aikaisemmin olleet kaupungin viranpitäjien kalliinajanlisäykset palkanjärjestelyn tapahduttua olivat jääneet pois, jota vastoin muitten pääluokkien palkkausmäärärahat sen sijaan olivat lisääntyneet. Sekä viranpitäjien että työntekijäin palkat oli laskettu maksettavaksi IV palkka-asteikon mukaan, joka vastasi elinkustannusindeksiä 1050—1149. Puutteellisuutena rahatoimikamarin laatimassa budjettiehdotuksessa piti budjettivaliokunta sitä, että ei ollut selvitystä palkkamenojen suuruudesta siinä tapauksessa, että indeksi vuoden varrella muuttuisi. Budjetin käsittelyn ja vahvistetun rahasäännön käytön helpottamiseksi päätti kaupunginvaltuusto budjettivaliokunnan esityksestä, että ne kaupungin 1923 vuoden menosäännössä olevat erät, jotka ovat suoritettavat lainavaroista, ovat merkittävät L kirjaimella erän nimikkeen edellä, mitä merkintää niinkään oli noudatettava vastaisia menosääntöehdotuksia laadittaessa.

*Toimenpiteet kaupungin tulojen lisäämiseksi.* Kaupungin menojen yhtämittainen kohoaminen, jota oli jatkunut vuodesta 1917 lähtien, oli esillä olevan budjettiehdotuksen mukaan vihdoinkin lakannut palkanjärjestelyn toteuttamisen aiheuttamasta melkoisesta menojen lisäännuksesta huolimatta. Menojen ja tulojen eron, joka kertomusvuoden budjetin mukaan oli 165,550,544: 72 markkaa, rahatoimikamari vuodelta 1923 arvioi 161,725,878: 54 markaksi. Koska vuodelta 1922 oli melkoisen säästö, aleni verotuksen ja lainojen avulla peitettävä määrä n. 147 miljoonaan, mikä määrä oli n. 19 miljoonaa edellisen

vuoden vastaavaa erää pienempi. Budjettia käsiteltäessä kaupunginvaltuustossa huomautettiin olevan välttämätöntä keksiä uusia tulolähteitä kaupungille veroäyriin vähennyksen aikaansaamiseksi. Siinä tarkoituksessa ehdotti vt Hjelmman, että kaupunginvaltuusto anois valtioneuvostolta sen suuntaisia toimenpiteitä, että kaupungit saisivat yksinoikeuden harjoittaa viinien ja miedonlaisten mallasjuomain kauppaa. Tämä tosin vaatisi muuttamaan voimassa olevia lainsäädöksiä, mutta oli puhuja sitä mieltä, että tuollainen muutos joka tapauksessa ennemmin tai myöhemmin tulisi tarpeen vaatimaksi. Ehdotus lähetettiin valmisteluvaliokuntaan.

Seuraavassa tehdään tarkemmin selkoa niistä tärkeämmistä muutoksista, joita kaupunginvaltuuston hyväksymä budjetti osoittaa 1922 vuoden budjettiin verrattuna.

Ensimmäisen pääluokan, Kaupungin velat, kohdalla merkittiin vuotuismaksut ja lainakustannukset kaupungin lainoille vahvistettujen lainasopimusten kuoletuusuunnitelmien mukaisesti. 1922 vuoden budjetin vajauksen peittämiseksi merkityn<sup>1)</sup> lainan takaisinmaksamiseksi merkittiin lainana 13,000,000 markkaa. Korkoihin merkittiin 20,154,474: 24 markkaa 1922 vuoden 18,378,714: 46 markan sijasta, jota vastoin sekalaisten menojen laskettiin vähenvän 18,960,000:sta 12,572,600 markkaan. Ensimmäinen pääluokka osoitti vähennystä 53,992,968: 46:sta 48,736,657: 24 markkaan.

Toisen pääluokan, Kaupungin virastot, kohdalla merkittiin Maistraatti nimiseen lukuun tilityserät Vuokra 56,000 markkaa, Lämpö ja valaistus 10,500 markkaa ja Siivous 6,500 markkaa, mitkä määrät tulosaantoon oli merkitty raatihuoneen tuottamina tuloina. Raastuvanoikeutta varten merkittiin vastaavat määrärahat 105,000, 20,400 ja 12,000 markaksi. Syyttäjistä nimisestä luvusta jäi pois lomaviransijaisten määräraha, koska lomat katsottiin voitavan järjestää ilman erityistä määrärahaa. Ulosottolaitos nimisen luvun kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemät päätökset<sup>2)</sup> 5 uuden ulosottoapulaisen palkkaamisesta rikostuomioiden toimeenpanijan konttoriin sekä yhden ylimääräisen ulosottoapulaisen palkkaamisesta ensimmäisen kaupunginvoudin konttoriin. Uusina tilityserinä merkittiin Vuokra 102,000 markkaa, Lämpö ja valaistus 18,000 markkaa ja Siivous 10,000 markkaa. Raatihuoneenarkiston tarverahain määrärahaa korotettiin 11,500 markalla, etusijassa jotta kävisi mahdolliseksi sidottaa tuomiokirjoja ja asiakirjoja suuremmassa määrin kuin ennen. Tilityserinä merkittiin vuokraa, lämpöä, valaistusta ja siivousta varten kaikkiaan 54,100 markkaa.

Kolmannen pääluokan, Kunnallishallinto, kohdalla merkittiin kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot valtuuston siitä tekemän<sup>3)</sup> päätöksen mukaisesti. Toisen notaarinviran palkkaus jäi pois, koska virka oli lakkautettu. Rahatoimilaitos nimiseen lukuun merkittiin korotettu<sup>4)</sup> määräraha jäsenten palkkioita varten. Edellisen vuoden menosäännössä ollut määräraha kirjaston hoitoa varten poistettiin tarpeettomana, jota vastoin tähän lukuun siirrettiin Sekalaiset menot nimisessä luvussa aikaisemmin ollut määräraha kaupungin painatus- ja sidontatöiden valvontaa varten. Vuokraa, valaistusta ja lämpöä varten merkittiin tilityserinä kaikkiaan 156,000 markkaa. Rahatoimikonttori nimisessä luvussa kohosivat veronkannannasta johtuvat ylimääräiset kustannukset 104,600:sta 140,120 markkaan. Tilityserät vuokra, lämpö ja valaistus merkittiin kaikkiaan 243,000 markaksi. Uutena lukua

<sup>1)</sup> Ks. 1921 vuod. kert. siv. 142. — <sup>2)</sup> Ks. tätä kert. siv. 164. — <sup>3)</sup> S:n siv. 76. — <sup>4)</sup> S:n siv. 77.

tuli lisää rahatoimikamarin ja rahatoimikonttorin yhteiset kulut, johon merkittiin 13,500 markan määräraha ent. Seurahuoneen puhelinkeskusta varten. Satamahallinnon menosääntöön merkittiin kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen<sup>1)</sup> mukaisesti korotetut palkkiot satamahallituksen jäsenille. Hallituksen huoneiston vuokra merkittiin tilityseränä 5,400 markaksi. Määräraha Pohjoissataman venelaiturin vartiointia varten merkittiin 8,400 markkaan korotetuin määrin, koska vartiointiaika oli pitentynyt 6:sta 7 kuukauteen. Niinikään korotettiin määräraha moottoriveneen käyttö- ja korjauskuluja varten 1,750 markalla, johtuen siitä, että moottorin hoitaja oli saanut palkankorotuksen. Nosturin kustannusten arvioitiin nousevan 35,000 markkaan 4,250 markan sijasta edellisenä vuonna. Lisäannos johtui etusijassa siitä, että oli käynyt välttämättömäksi palkata ammattimies nosturin hoitoa varten, jota satamakonstaapelit aikaisemmin olivat hoitaneet. Satamaliikennekonttorin huoneistojen vuokra, joka oli arvioitu 24,730 markaksi, merkittiin tilityseränä. Kaupungin ostaman jäänsärkijän käyttökustannukset merkittiin 300,000 markaksi nimikkeen Määräraha talviliikenteen ylläpitoa varten kohdalle. Satamakannantakonttorin menosäännössä korotettiin tullivahtimestarien palkkio tavarain mittaanisesta 150:stä 300 markkaan vuodessa. Tilityserä Vuokra merkittiin 24,083 markaksi. Kaupunginvaltuuston päättämää satamajäänsärkijän ostoa varten merkittiin 1,500,000 markkaa. Tilastokonttorin määräraha ylimääräisiä apulaisia varten korotettiin, koska konttori oli saanut tehtäväkseen kunnallisten työntekijäin palkkoja koskevan tilaston laatimisen ja kunnallisasetuskokoeleman julkaisemisen. Tästä määrärahasta oli edelleen veroilmoituksia koskeva tilasto kustannettava, mitkä menot aikaisemmin oli suoritettu verotusvalmistelukunnan määrärahasta. Sitävastoin vähennettiin määräraha konttorin ulkopuolella teetettävää työtä varten, etusijassa koska kunnalliskertomuksen I ja II osan toimittaminen suoritettaisiin konttorin omilla voimilla. Painatuskuluja siirtomääräraha aleni 340,000:sta 179,000 markkaan, koska kuluvalta vuodelta siirrettäisiin n. 150,000 markkaa. Vuokraan merkittiin 48,000 markan tilitysmäärä ja lämpöä ja valaistusta varten 12,000 markkaa. Kunnallisasetuskokoeleman julkaisemista<sup>2)</sup> varten merkittiin 21,000 markkaa. Sosialilautakunta nimiseen lukuun merkittiin puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot sekä lautakunnan jaostot korotetuin<sup>3)</sup> määrin. Uusia olivat tilityserät Vuokra 22,000 markkaa, Lämpö ja valaistus 2,400 markkaa ja Siivous 3,000 markkaa. Työnvälitystoimiston menosääntö ei mainittavasti poikennut 1922 vuoden rahasäännöstä, muuta kuin palkanjärjestelyn toimeenpanemisesta johtuvissa tapauksissa. Kaupunginvaltuuston päätös<sup>4)</sup> lautakuntain jäsenten palkkion korotuksesta otettiin huomioon. Samoin kuin muitten laitosten rahasääntöihin otettiin tähänkin tilityserä toimiston huoneiston vuokraa varten, joka merkittiin 52,500 markaksi. Revisionikonttori nimisessä luvussa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös<sup>5)</sup> erinäisten virkain uudestijärjestämisestä. Uusia olivat määrärahat vuokraa varten 32,000 markkaa ja lämpöä ja valaistusta varten 8,300 markkaa. Valtuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen<sup>6)</sup> mukaan korotettiin verotusvalmistelukunnan menoissa jäsenten palkkiot. Verotusvalmistelukunnan puheenjohtajan palkkio vahvistettiin 6,000 markaksi vuodessa. Vuokriin osoitettiin 132,000 markkaa, mistä määrästä 128,000 markkaa lautakunnan

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 77. — <sup>2)</sup> S:n siv. 127. — <sup>3)</sup> S:n siv. 165.

huoneistoa varten ent. seurahuoneessa, jota vuokraa ei aikaisemmin ollut merkitty menosääntöön, mutta nyt merkittiin siihen tilityserinä. Palkkalautakunta niminen luku poistui, koska kaupunginvaltuusto oli päättänyt<sup>1)</sup> lautakunnan toiminnan 1923 vuoden alusta lukien lakkautettavaksi. Sihteerin palkkio tammi- ja helmikuulta oli suoritettava rahatoimikamarin käyttövaroista. Rakennustarkastuksen rahäsääntöön merkittiin määräraha vuokraa varten 30,000 markaksi sekä lämpöä ja valaistusta varten 5,000 markaksi. Huoneenvuokralautakunnat ja asunnonvälitystoimisto oli vuoden varrella lakkautettu. Sen sijaan tuli lisää vuokrantarkkailulautakunta, jonka menosääntö oli 86,064 markkaa, mistä määrästä tilityserinä vuokraa varten 4,000 markkaa ja valaistukseen 264 markkaa. Holhouslautakunta nimisessä luvussa korotettiin vahtimestarin palkkio 1,400:sta 2,400 markkaan. Oikeusaputoimiston puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot korotettiin kaupunginvaltuuston siitä tekemän päätöksen<sup>2)</sup> mukaisesti. Menot toimiston vuokrasta 16,800 markkaa ja valaistuksesta 3,200 markkaa merkittiin tilityserinä. Urheilulautakunnan ja raittiuslautakunnan menosääntöjä vahvistettaessa otettiin huomioon valtuuston päätös<sup>2)</sup> lautakuntain puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korottamisesta. Sekalaiset menot nimisestä luvusta poistui määräraha kunnallisasetuskokouksen julkaisemista varten sekä määräraha kaupungin painatus- ja sidontatöiden valvontaa varten. Kolmas pääluokka osoitti 12,167,842: 10 markan loppusumman 5,148,967: 67 markan sijasta vuonna 1922.

Neljännän pääluokan, Palolaitos, kohdalla merkittiin palotoimikunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkiot 2,640 markaksi 1,800 markan sijasta edellisen vuoden menosäännössä. Palkkausmääräraha nousi 2,595,110 markkaan, mistä määrästä 920,700 markkaa oli tilityserä luontoisetuja varten. Kuorma-auton ostoon varattiin 120,000 markkaa. Uusien kaskien osto vaati 12,000 markan määrärahan. Sairaidenkuljetusauton käyttöä ja kunnossapitoa varten merkittiin uutena määrarahana 45,000 markkaa. Neljäs pääluokka päättyi 3,817,746 markkaan 1,705,177 markan sijasta edellisenä vuonna.

Menot viidennen pääluokan, Poliisilaitos, kohdalla vähenivät 3,343 markalla eli 5,440,057 markkaan.

Kuudennen pääluokan, Yleiset rasitukset, kohdalla, merkittiin korotettu palkkio majoituslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille sekä vahtimestarille, minkä ohessa määräraha avustuksia varten asevelvollisten perheille korotettiin 200,000 markkaan. Tämän pääluokan kokonaismenot nousivat 510,854: 96 markkaan 410,254: 96 markan sijasta vuonna 1922.

Seitsmännän pääluokan, Terveystenhoito, kohdalla merkittiin terveydenhoitolautakunnan menot 287,225 markaksi, mistä määrästä 48,478 markkaa erinäisinä tilityserinä. Kaupunginvaltuuston päättämä<sup>3)</sup> puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korotus otettiin huomioon. Lääkärit ja sairaanhoitajat nimisessä luvussa otettiin huomioon valtuuston päätös<sup>4)</sup> kahden alueläkärviran lakkauttamisesta ja tilapäisestä lääkärinavusta äkillisissä sairaus- ja onnettomuustapauksissa. Uuden keuhkotautilääkärin palkka merkittiin 60,000 markaksi. Lääkärinvastaanottoa varten Käpylässä osoitettiin 8,760 markkaa. Terveyspoliisi nimisestä luvusta poistettiin desinfioitsijan palkka, koska toimi oli lakkautettu. Määräraha kaupunginlääkäriin lomaviransijaisen palkkaamiseen korotettiin 1,000 markalla. Ammattientarkastuksen

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 165. — <sup>2)</sup> S:n siv. 77. — <sup>3)</sup> S:n siv. 76 ja 77. — <sup>4)</sup> S:n siv. 166 ja 145.

menosääntöön merkittiin uusina määrärahoina vuokraa, lämpöä ja siivousta varten kaikkiaan 5,100 markkaa, mistä määrästä 3,700 markkaa tilityserinä. Terveystieteiden tutkimusten laboratorin rahasaantoon merkittiin 19,500 markkaa ja terveystieteiden 15,000 markkaa tilityksinä vuokraan. Määräraha lihantarkastusaseman tarkastuseläinlääkärin lomaviransijaista varten poistettiin. Asuntotarkastuskonttorin osuus vuokrasta, lämmöstä ja valaistuksesta ent. seuruoneessa, missä konttorin huoneisto sijaitsee, merkittiin 14,700 markaksi. Poliklinikat ja muu sairaanhoito nimisessä luvussa korotettiin määräraha venerisiä tauteja sairastavain miesten poliklinikkaa varten 58,685 markaksi. Kallion lastenpoliklinikan apuraha korotettiin 22,000:sta 24,000 markkaan, Eiran sairaalan poliklinikan apuraha 10,900:sta 11,400 markkaan sekä korva-, nenä- ja kurkkutautien apuraha 20,000:sta 21,500 markkaan, jostavastoin Kallion silmäpoliklinikan apuraha ja määräraha 10 sairassijaa varten professori O. A. Boijen sairaalassa ja lapsenpäästölaitoksessa pysytettiin entisen määräisinä eli 26,000 ja 85,000 markkaa. Keuhkotautisten poliklinikka oli muutettu keuhkotautisten tiedonantotoimistoksi ja poliklinikaksi, jonka menosääntö päättyi 277,800 markkaan. Oulunkylän kesäpäiväparantolan menot kohosivat 6,000 markalla ja kansakouluoppilaiden hammaspoliklinikan 24,000 markalla. Seitsemäs pääluokka päättyi 3,728,121: 50 markkaan.

Kahdeksas pääluokka, Sairaanhoito, osoitti melkoista lisäännystä, mikä kuitenkin vähenee huomattavasti huomioonottaessa, että luontoisedut esiintyvät tilierinä kahdesti, samoin kuin että kaikki palkkausmäärärahat nyt kokonaisuudessaan on merkitty tämän pääluokan kohdalle<sup>1)</sup>. Sairaalylihallituksen menosääntöön merkittiin korotetut<sup>2)</sup> palkkiot hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille. Ylihallituksen vuokra merkittiin uutena määrärahana 12,000 markaksi arvioiduin määrin sekä lämpö ja valo 3,150 markaksi. Sairaalan tilivirastolle merkittiin vastaavat erät saman suuruusiksi. Sairaalan lääkärein ja henkilökunnan menot kohosivat melkoisesti yllämainituista syistä. Sairaalan ruokintakustannusten arvioitiin nousevan 6,833,501: 25 markkaan, laskien Marian sairaalassa päiväkustannuksia 11 markkaa potilasta kohti yleisessä salissa ja 12 markkaa potilasta kohti yksityishuoneessa ja muissa sairaaloissa päiväkustannuksia 9 ja 10 markkaa. Lämpökustannukset osoittivat 317,025: 64 markan lisäännystä. Valaistuskustannukset kohosivat 15,511: 20 markalla. Sairaalan menot osoittivat kaikkiaan 6,642,414: 18 markan lisäännystä. Erinäiset sairaanhoitokulut nimisen luokan menot vähenivät 484,493: 96:sta 167,214 markkaan. Määrärahan kokonaismäärä tämän pääluokan kohdalla nousi 23,748,240: 25 markkaan 1922 vuoden budjetin 17,174,879: 35 markan sijasta.

Yhdeksäs pääluokka, Köyhäinhoito, osoitti, huolimatta korotetuista palkkausmäärärahoista, menojen vähennystä, johtuen siitä, että seuraavan pääluokan kohdalle oli siirretty erinäisiä tämän pääluokan kohdalla aikaisemmin olleita eräitä. Köyhäinhoitohallitus nimisessä luvussa otettiin kaupunginvaltuuston päätöksen<sup>3)</sup> mukaisesti huomioon hallituksen puheenjohtajan ja jäsenen palkkioiden korotus sekä erinäisten hallituksen virkain uudistijärjestely<sup>4)</sup>. Köyhäinhoidon kassa- ja tilivirasto nimisestä luvusta poistettiin määrärahat kassantarkastustehtäviä sekä lämpöä ja valoa varten, koska kassavirasto oli sijoitettu samaan huoneistoon kuin hallitus. Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset nimisessä luvusta tehtiin sellainen muutos, että yhteisiin

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 106. — <sup>2)</sup> S:n siv. 76 ja 77. — <sup>3)</sup> S:n siv. 77. — <sup>4)</sup> S:n siv. 166.

kustannuksiin luettiin emänuoitsijän ja koneenkäyttäjän palkat sekä ruokalahenkilökunnan palkkiot ja edut. Toimihenkilöiden ja taloushenkilökunnan palkkausmäärärahat yhdistettiin, niinkään heille merkityt palkkiot ja edut. Hoidokkien ruokamenot lukien kustannuksia 7 markkaa päivältä nousivat 1,533,000 markkaan. Viranpitäjäin ruuan laskettiin maksavan 286,525 markkaa. Kunnalliskodin määrärahaain kokonaismäärä nousi 3,553,295 markkaan, työlaitoksen 986,420 markkaan ja kunnalliskodin tuotantolaitosten 938,046 markkaan. Menoja Apurahoja ja kustannuksia laitoksista erillään olevista köyhistä nimisessä luokassa, kaikkiaan 9,650,000 markkaa, oli suurin piirtein entinen määrä, lukuunottamatta, että määräraha lastenhuoltokustannuksia varten oli siirretty kymmenennen pääluokan kohdalle. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan merkittiin ainoastaan 250,000 markkaa 1922 vuoden budjettiin otetun 500,000 markan sijasta. Tämän pääluokan kohdalla oli menoja kaikkiaan 17,217,217 markkaa, mikä määrä oli 1,588,952:16 markkaa 1922 vuoden menosäännön vastaavaa määrää pienempi.

Tekellä oleva lastensuojelutoiminnan uudestijärjestäminen aiheutti melkoisen menojen lisäännksen kymmenennen pääluokan kohdalla. Ensimmäisessä luvussa, Lastensuojelulautakunta, merkittiin kaupunginvaltuuston päätöksen<sup>1)</sup> mukaisesti korotetut palkkiot puheenjohtajalle ja jäsenille. Palkkausten joukkoon tuli lisää<sup>2)</sup> 1 naisopastajan, 2 kanslianjohtajan, 2 kanslistin ja 1 kodeissa kävijän palkka. Määräraha vakinaisia maaseutuasiamiehiä varten lisättiin 5,000 markalla 20,000 markkaan, koska asiamiesten palkkiot oli korotettu 20:stä 25 markkaan kultakin heidän vastuullaan ja tilitysvelvollisuudellaan perheissä hoidettavalta lapselta, minkä lisäksi tuli 10 markkaa kustakin heidän hankkimastaan uudesta kasvatuskodista. Lautakunnan huoneiston vuokra ent. Seurahuoneessa merkittiin tilityseränä 55,000 markaksi. Elatusvelvollisista pidettävän kortiston laatikkojen hankkimiseen myönnettiin 3,000 markkaa. Kaupunginvaltuuston päätöksen<sup>3)</sup> mukaan oli kunnallisneuvos N. Toivoselta ostetuille Pakinkylän alueille perustettu uusi Toivola niminen lastenkoti, minkä ohessa Ryttylän kasvatuslaitosta oli laajennettu. Sitävastoin oli Lohjalla sijainnut Karstun laitos lakkautettu. Lastenkotien ja kasvatuslaitosten kokonaismenot nousivat 4,768,512:50 markkaan. Määräraha elätteleellantoa yksityisille ja jatko-opetusta varten lisääntyi 600,000 markalla, johtuen etusijassa siitä, että kaupunki 1923 vuoden alussa voimaan astuvan köyhäinhoitolain mukaan oli velvollinen avustamaan hoitoonsa ottamiaan lapsia 16 vuoden ikään. Elätteleellantomaksu kuukaudessa kaupunkeihin sijoitetuista lapsista oli 180 markkaa, yksityisiin lastenkoteihin sijoitetuista lapsista 270 markkaa, maalle sijoitetuista lapsista 150 markkaa sekä kunnallislautakunnan välityksellä maalla sijoitetuista lapsista 105 markkaa. Uutena eränä tuli lisää 99,600 markan määräraha alaikäisten lainrikkoin<sup>4)</sup> hoitoa varten. Määräraha aviottomain lasten avustamista varten lisättiin 70,000 markalla, koska aviottomista lapsista heinäkuun 27 p:nä 1922 annettu laki velvoitti kunnat pitämään huolta näistä lapsista ja raskaana olevista äideistä. Kokonaismääräraha elätteleannettuja lapsia, erinäisiä apumaksuja y. m. varten nousi 3,692,040 markkaan. Bengtsärin, Toivoniemen ja Ryttylän tilaa varten merkittiin 515,990 markkaa, mistä määrästä 138,225 markkaa Ryttylän tilaa varten, jonka kaupunki oli ottanut hoitoonsa<sup>3)</sup>.

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 77. — <sup>2)</sup> Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 200 ja tätä kert. siv. 166. — <sup>3)</sup> Ks. tätä kert. siv. 34. — <sup>4)</sup> Sn siv. 148.

Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan osoitettiin ainoastaan 150,000 markkaa 1922 vuoden budjetin 700,000 markan sijasta. Kaikkiaan oli määrärahoja pääluokan, Lastensuojelutoiminta, kohdalla 9,802,642:50 markkaa, ollen lisäennys 3,925,738:80 markkaa. Tämä melkoinen menojen lisäennys — tosin suurimmaksi osaksi lastensuojelutoiminnan laajentamisesta aiheutunut — antoi aihetta kaupunginvaltuustolle kehoittaa rahatoimikamaria selvittämään kysymystä voitiinko ja missä muodossa saada aikaan lastenkotien ja kasvatuslaitosten taloudellisen hallinnon keskitys, jotta näiden laitosten menot saataisiin alenemaan, sekä valtuustolle antamaan ehdotuksen asiasta.

Yhdennentoista pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös<sup>1)</sup> kaikkien koulujen johtokuntain puheenjohtajain ja jäsenten palkkioiden korotuksesta. Niinikään korotettiin<sup>2)</sup> määrärahoja kansakoulujen johtajien ja johtajattarien palkkioita varten. Valtuuston päätöksen<sup>3)</sup> mukaisesti 3 suomenkielisten kansakoulujen veistonopettajanapulaisen ja 1 ruotsinkielisten koulujen veistonopettajanapulaisen asettamisesta vakinaiselle palkkasäännölle merkittiin mainittujen viranpitäjiin palkka Palkkaukset nimisen erän kohdalle. Suomenkielisten kansakoulujen menojen laskettiin nousevan 13,264,080 markkaan, ruotsinkielisiä kansakouluja varten osoitettiin 5,133,990 markkaa, mistä määrästä 30,000 markkaa Helsingfors svenska småskolseminarium-opiston kannatusapuna. Kansakoulujen yhteiset menot nousivat 203,350 markkaan, mihin määrään uutena määrärahana sisältyi palveluksesta muualla saatuja ikäkorotuksia varten 50,000 markkaa. Viimemainitut menot korvaa valtio ja merkittiin ne senvuoksi myöskin tulosääntöön. Ammattiopetuslaitosten keskuslautakunta niminen luku päättyi 35,180 markkaan. Yleisiä ammattikouluja varten osoitettiin 577,000 markkaa, mistä määrästä 265,000 markkaa taideteollisuuskeskuskoululle, 211,740 markkaa alempia käsityöläiskouluja varten ja 100,260 markkaa kunnallista yhdenpäivänskoulua varten. Valmistavan poikain ammattikoulun menosääntöön merkittiin tilityseränä uusi määräraha, Vuokra, 93,700 markaksi sekä, niinikään uusina määrärahoina, koulukaluston hankintaa varten 5,200 markkaa ja työvälineiden hankintaa varten 5,050 markkaa. Viimemainitun koulun määrärahat olivat kaikkiaan 434,786:60 markkaa, tyttöjen ammattikoulun vastaava määrä oli 591,909 markkaa.

Vahvistaessaan yllä lueteltujen ammattikoulujen budjetin päätti kaupunginvaltuusto, että 1923 vuoden alusta lukien korkein tuntipalkka kaupungin ammattiopetuslaitoksissa oli oleva 28 markkaa, minkä ohessa valtuusto oikeutti näitten koulujen johtokunnat yksissä neuvoin laitosten tarkastajan kanssa järjestämään tuntipalkat tällä perusteella. Työväenopiston määräraha kohosi 305,550:sta 415,040 markkaan, johtuen osaksi kaupunginvaltuuston päättämästä<sup>1)</sup> johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden korotuksesta, osaksi siitä, että palkkio opetustunnilta oli kohonnut 20:sta 25 markkaan, mutta etusijassa kertomusvuonna toimeenpannusta palkanjärjestelystä.

Kansanlastentarhat nimisessä luvussa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös<sup>4)</sup> tarkastajan apulaisen palkkaamisesta. Uusina määrärahoina merkittiin kansliahuoneiston vuokraa varten ent. seurahuoneessa 7,000 markkaa, sekä lämpöä ja valoa varten 1,600 markkaa. Kansanlastentarhain voimassapitoon osoitettiin 4,229,738 markkaa 1922 vuoden budjetin 1,709,600 markan sijasta. Lisäennys kohdistui pääasiassa opettajatarten palkkoihin, jotka kau-

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 77. — <sup>2)</sup> S:n siv. 71. — <sup>3)</sup> S:n siv. 167. — <sup>4)</sup> S:n siv. 168.

puinginvaltuuston päätöksen<sup>1)</sup> mukaan oli maksettava saman määräisinä kuin alemmassa palkkaluokassa oleville kansakoulunopettajattarille. Apurahoja kauppaoppilaitoksille ja teknillistä opetusta varten myönnettiin kaikkiaan 220,000 markkaa, mikä määrä 41,000 markalla ylitti vastaavan 1922 vuoden määrän. Kaupunginkirjasto nimisen luvun kohdalle merkittiin korotettu palkkio<sup>2)</sup> johtokunnan puheenjohtajalle ja jäsenille. Jotta kävisi mahdolliseksi hankkia kalustoa pääkirjaston uudestirakennettuun osaan, korotettiin kalustomääräraha 29,000:sta 40,000 markkaan. Kaupunginkirjaston menojen kokonaismäärä nousi 1,641,020 markkaan. Päätetty<sup>2)</sup> museolautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkionkorotus aiheutti 300 markan lisäennyksen luvun Museo, kohdalla. Uutena eränä merkittiin 3,000 markan siirtomääräraha historiallis-topografisten kuvausten hankkimiseen. Kaupungin museon määrärahoja oli kaikkiaan 86,640 markkaa. Musiikkilautakunnan määrärahat nousivat 57,220 markkaan, mihin määrään sisältyi kaupunginvaltuuston päättämä<sup>3)</sup> lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkionkorotus. Kaupunginorkesterille osoitettiin 2,209,610 markkaa. Erinäisten sivistystarkoitusten avustukset korotettiin kaikkiaan 60,000 markalla. Avustusten saamisen ehdoksi määrättiin, että Suomen kansallisteatteri ja Svenska teatern kumpikin 1923 vuoden aikana antaisi vähintään 30, Kansan näyttämö vähintään 6 ja Suomalainen ooppera vähintään 10 kansannäyttämöä puolella tai sitä huokeammin hinnoin, huviveroa lukuunottamatta. Yhdestoista pääluokka päättyi 29,505,368: 60 markkaan.

Kahdennessatoista pääluokassa, Kaupungin teknilliset laitokset, otettiin huomioon asianomaisten hallitusten puheenjohtajain ja jäsenten palkkioitten korotus<sup>3)</sup>. Luvun Vesijohtolaitos kohdalle merkittiin hallintoa varten 444,240 markkaa, käyttöä varten 2,564,395 markkaa, johtoverkkoa ja vesisäiliötä varten 233,100 markkaa, jakelua varten 344,000 markkaa, sekä johtotyöosastoa, työpajaa ja varastoa varten 296,520 markkaa. Erästä Sekalaiset menot poistui kalliinajanlisäysmääräraha palkanjärjestelyn toimeenpanemisen johdosta, jota vastoin, kaupunginvaltuuston päätöksen<sup>4)</sup> johdosta, perheenelatusavustusten myöntämisestä, viimeainittuun tarkoitukseen osoitettiin 7,000 markkaa. Sekalaisten menojen kokonaismääräraha nousi 383,550 markkaan. Yleisiä vesiputkia ja satamain vesijohtoja varten osoitettiin 125,000 markkaa sekä uutistöitä varten kaikkiaan 733,000 markkaa. Viimeainittu määräraha jakautui seuraavasti: työkalujen ostoon 25,000 markkaa, vesimittarien ostoon 50,000 markkaa, vesijohtoa varten Näkinkujaan 97,000 markkaa, vesijohtoa varten Japanintiehen Sumatran- ja Kongonteiden välille 80,000 markkaa, vesijohtoa varten Kongontiehen Intian- ja Japaninteiden välille 50,000 markkaa, vesijohtoa varten Fredriksperinkatuun Saimaan- ja Eläintarhankatujen välille 170,000 markkaa, sekä vesijohtoa varten Verkkosaareen 72,000 markkaa, Laivarannan satamavesiputkia ja -johtoja varten 70,000 markkaa, Saukkorannan satamavesiputkia ja -johtoja varten 70,000 markkaa, varamoottoria varten suodatuspumppulle Vanhassakaupungissa 30,000 markkaa, sekä vesialtaan rakentamiseen Länsisatamaan hevosia varten 19,000 markkaa. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan merkittiin kuten edellisenäkin vuonna 80,000 markkaa. Vesijohtolaitoksen menosääntö päättyi 5,203,805 markkaan 1922 vuoden budjetin 5,409,715 markan sijasta. Luvussa Kaasulaitos laskettiin hallintokustannusten nousevan 363,260 markkaan. Käyttökustannukset vähenivät 814,640 markalla, vaikkakin palkkaus-

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 69 — <sup>2)</sup> S:n siv. 77 — <sup>3)</sup> S:n siv. 76 ja 77. — <sup>4)</sup> S:n siv. 52.



määrärahoja palkanjärjestelyn toteuttamisen johdosta oli korotettu. Vähennys johtui pääasiassa siirtymisestä puukaasun valmistuksesta hiilikaasun valmistukseen, kun puun ja hiilen kustannukset 1922 vuoden budjettiin merkittiin kaikkiaan 7,080,000 markaksi, jotavastoin kaasunvalmistukseen vuonna 1923 laskettiin tarvittavan hiiliä 5,490,000 markan arvosta. Johtoverkkoa ja jakelukelloa varten osoitettiin 177,000 markkaa, jakelua varten 871,900 markkaa, johtotyöosastoa, työpapaa, varastoa ja näyttelyä varten 394,900 markkaa sekä sekalaisia menoja varten 644,394 markkaa. Vuonna 1922 viimeainittujen menojen joukossa ollut määräraha kalliinajanlisäyksiä ja tilapäisiä palkanparannuksia varten poistui, koska toimeenpannun palkanjärjestelyn johdosta kaikki palkat kokonaisuudessaan sisältyivät palkkaussmäärärahoihin. Sääntö-palkkaisten virkamiesten perheenelatusavustukset merkittiin 8,000 markaksi. Katuvalaistuskustannusten laskettiin nousevan 20,000 markalla eli 350,000 markkaan. Uutistoita varten merkittiin kaikkiaan 710,000 markkaa, mistä määrästä pääputkiverkon laajennukseen 200,000 markkaa, 150 auerilyhdyn muuttamiseen inverttilyhdyksi valaistuksen parantamiseksi 100,000 markkaa, kaukosyöttäjäin hankkimiseen 110,000 markkaa, yksityisiä jakelujohtoja varten 50,000 markkaa, mittarien ostoon 100,000 markkaa, ja kaluston hankintaan 50,000 markkaa sekä kuorma-auton hankkimiseen 100,000 markkaa. Määräraha arvaamattomiin tarpeisiin vähennettiin 20,000 markalla eli 80,000 markkaan. Kaasulaitoksen kokonaismenot, jotka 1922 vuoden budjetissa nousivat 13,357,854 markkaan, osoittivat vähennyistä 716,640 markkaa. Sähkölaitoksenkin rahasaännön määrärahoja voitiin melkoisesti vähentää, johtuen polttoainekustannusten pienenemisestä, mikä oli aiheutunut siirtymisestä puilla lämmityksestä hiililämmitykseen. Laitoksen menojen kokonaismäärä nousi 21,568,892 markkaan, jakautuen seuraavasti eri pääeriä kohti: hallinto 997,120 markkaa, käyttö 14,134,510 markkaa, joukossa uusi 30,000 markan määräraha savukaasujen tarkistuskojeiden hankintaa varten kattilahuoneeseen, jakeluosasto 1,838,145 markkaa, katuvalaistus 180,000 markkaa, sekalaiset menot 529,117 markkaa, ja uutistytöt 3,590,000 markkaa sekä arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 300,000 markkaa. Kuten muitten teknillisten laitosten menosäännöistä poistui määräraha kalliinajanlisäyksiä ja palkanparannuksia varten. Määrärahasta uutistoita varten oli 200,000 markkaa käytettävä kaapeli- ja johtotöitä varten hallituksen määräyksen mukaan, 30,000 markkaa talojohtotöitä varten, 1,000,000 markkaa Töölön johtoverkon muuttamista varten maanalaiseksi, 1,350,000 markkaa uusia syöttöjohtoja varten Kasarmintorin asemalta kaupungin lounaisosaan, 240,000 markkaa uusia raitiotiesyöttöjohtoja varten niihin tarvittavine sulkijoineen y. m., 70,000 markkaa Käpylän johtoverkon laajentamiseen, 300,000 markkaa mittarien ostoon sekä 400,000 markkaa akkumulaattoripatteriston uusintaa varten. Budjettivaliokunnan ehdotus, että uutena eränä merkittäisiin 100,000 markan määräraha henkilöauton ostamista varten sähkölaitokselle, sekä että rahatoimikamaria kehoitettaisiin järjestämään kysymys kaupungin henkilöautojen käytöstä huomioonottaen, että kaupungin laitosten tuli saada mitä tarvittaessa käyttää, kaupunginvaltuusto epäsi.

Kahdestoista pääluokka päättyi 39,413,911 markan määrärahain kokonaismäärään 1922 vuoden budjetin 45,740,733: 52 markan sijasta.

Teknillisten laitosten menosääntöä vahvistaessaan kaupunginvaltuusto päätti kehoittaa rahatoimikamaria tutkimaan kaasulaitoksen ja sähkölaitoksen myymälä- ja näyttelyhuoneistoissa Kasarminkadun taloissa n:oissa 30,

32 ja 34 harjoitetun liikkeen kannattavuutta sekä tekemään ehdotuksen eikä tätä liikettä voitaisi supistaa tai kokonaan lopettaa.

Kolmastoista pääluokka, Yleiset työt, osoitti melkoista menojen lisäystä, vaikkakin otetaan huomioon palkanjärjestelyn aiheuttamat korotetut palkkausmäärärahat. Vuoden varrella korotetut työntekijäin palkat pakottivat lisäämään kaikkia työmäärärahoja, minkä ohessa suurehko määrä korjaustoita, eritoten satamissa, jotka vallitsevan kalliinajan johdosta oli siirretty tuonnemmaksi, täytyi teettää vuonna 1923. Ensimmäisessä luvussa, Kaupungin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori, otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös palkkionkorotuksesta<sup>1)</sup> hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille sekä palkankorotuksesta<sup>2)</sup> sihteerille. Tilityseränä merkittiin uusi 117,000 markan määräraha rakennuskonttorin käyttämien huoneistojen vuokraan. Määräraha ulkomaisia opintomatkoja varten, joka poistettiin 1922 vuoden budjetista, merkittiin uudestaan 25,000 markan määrin. Rakennuskonttorin tiliviraston menot nousivat 168,325 markkaan sekä geodeettiosaston 137,000 markkaan. Rakennusten ja talojen korjauksesta ja kunnossapidosta laskettiin olevan kustannuksia 2,724,500 markkaa, mistä määrästä m. m. 272,000 markkaa kansakoulujen korjauksia varten, 450,000 markkaa sairaalain korjauksia varten sekä kaupunginvaltuuston erityisesti tekemän<sup>3)</sup> päätöksen mukaisesti 24,500 markkaa Toivoniemen tilan korjaustoita varten ja 621,000 markkaa Ryttylän kasvatuslaitoksen kuntoonpanettamista varten. Kaupungin yleisten töiden hallitus, joka piti perinpohjaisia korjauksia tarpeellisina, oli menosääntöehdotukseensa merkinnyt useimmat korjaus- ja kunnossapitomäärärahat melkoista suuremmiksi, mitkä budjettikäsittelyssä pienennettiin rahatoimikamarin ja budjettivaliokunnan ehdotuksesta, joitten mielestä vain ehdottomasti välttämättömät työt oli suoritettava. Uutistöitä varten osoitettiin 6,769,050 markkaa, mistä määrästä kaupunginvaltuuston aikaisemmin vuoden varrella tekemän päätöksen mukaan 90,000 markkaa<sup>4)</sup> Mustikkamaan uimahuonetta varten, 315,000 markkaa<sup>4)</sup> Marian sairaalan talousrakennuksen korottamiseen, 23,400 markkaa<sup>4)</sup> uutta tullipaviljonkia varten Länsirannalle, 2,726,400 markkaa<sup>5)</sup> työväenasuntojen teettämiseen, 550,000 markkaa<sup>6)</sup> Töölön n. s. tykistöpihan korjaus- ja sisustustoita varten, 710,000 markkaa<sup>6)</sup> asuinrakennuksia varten tuberkulosia poteville, 230,000 markkaa<sup>7)</sup> meteorologisen keskuslaitoksen kirjastorakennuksen siirtämiseen, 95,000 markkaa<sup>8)</sup> Bengtsårin tilan uutistöitä varten sekä Toivoniemen tilan uutistöitä varten 63,000 markkaa<sup>8)</sup>. Muista suurista määrärahoista mainittakoon 1,500,000 markkaa uutta kansakoulutaloa varten Kaisaniemeen<sup>9)</sup>. Tämän yhteydessä kehoitettiin rahatoimikamaria aikanaan anomaan valtioapua yllämainitun tuberkulosia potevain asuinrakennuksen rakentamiseen. Myöskin kaupungin yleisten töiden hallituksen pyytämiin määrärahoihin nähden katuja ja yleisiä paikkoja varten kaupunginvaltuusto asettui hyvin tinkivälle kannalle. Korjauksia ja kunnossapitoa varten myönnettiin 800,000 markkaa. Uutistöiden laskettiin tuottavan kustannuksia 980,200 markkaa, mistä määrästä Käpylän kaduntasoitustöitä varten 522,500 markkaa, sekä muita Käpylän katutöitä varten 175,000 markkaa. Kuudenteen lukuun Kanavat ja viemärit merkittiin 20,000 markkaa uuden moottorin hankkimiseen Savilan puhdistusasemalle. Korjaus- ja kunnossapitomäärärahain kokonaismäärä oli 467,000 markkaa. Uutistytöt nimikkeen kohdalle merkittiin kaikkiaan 282,800 markkaa, jakau-

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 77. — <sup>2)</sup> S:n siv. 65. — <sup>3)</sup> S:n siv. 20. — <sup>4)</sup> S:n siv. 22. — <sup>5)</sup> S:n siv. 21. — <sup>6)</sup> S:n siv. 18. — <sup>7)</sup> S:n siv. 9. — <sup>8)</sup> S:n siv. 19 ja 20. — <sup>9)</sup> Vrt. tätä kert. siv. 9.

tuen seuraaviin eriin: Sturekadun viemärijohto 33,000 markkaa, viemärijohto kaupungin varastopihalle 44,000 markkaa, Karstulantien viemärijohto korttelin n:o 585 kohdalla 48,000 markkaa, Metsolantien viemärijohto Pohjolan kadun ja Pellervontien välillä 38,500 markkaa, Kongontien viemärijohto Intiankadun ja Japanintien välillä 43,000 markkaa, Japanintien viemärijohto Sumatrantien ja Kongontien välillä 70,000 markkaa sekä Lutherkadun viemärijohto 6,300 markkaa. Luku Viertotiet ja tiet päättyi 420,000 markkaan. Lukuun Urheilu- ja leikkikentät merkittiin 71,000 markkaa korjausta ja kunnossapitoa varten sekä 150,000 markkaa Brahekatujen urheilukentän täyte- ja tasoitustöiden jatkamiseen. Määrärahat satamain korjausta ja kunnossapitoa varten nousivat 2,288,000 markkaan 1922 vuoden budjetin 998,000 markan sijasta. Utistöitä oli teetettävä 6,256,000 markalla, nimittäin uusi höyryvenesilta Hakaniemenrantaan 46,000 markalla, Länsisataman rakennustöitä 4,000,000 markalla, uusi liikenneväylä Merholmaan 1,000,000 markalla, erinäisiä täytetöitä Katajanokan hiilivarastopaikkoja varten 300,000 markalla sekä aallonmurtaja Hernesaaren kalastajasatamaan 10,000 markalla; edelleen oli suurehko nosturi ostettava ja pystytettävä, johon tarkoitukseen osoitettiin 900,000 markkaa. Viimemainittuun määrärahaan nähden kaupunginvaltuusto määräsi, ettei sitä saanut käyttää, ennenkuin valtuusto rahatoimikamarin esityksestä sekä kaupungin yleisten töiden hallitusta ja satamahallitusta kuultuaan oli tehnyt päätöksen siitä, mihin paikkaan nosturi oli sijoitettava sekä sen kantovoimasta. Rautateitä varten osoitettiin kaikkiaan 524,000 markkaa, mistä määrästä 100,000 markkaa erinäisiä korjauksia varten, 200,000 markkaa satamaradan laajentamiseen kaksiraiteiseksi sekä 224,000 markkaa Katajanokan uusia vaihteita ja pistoradan jatkamista varten. Määrärahat istutusten korjausta ja kunnossapitoa varten korotettiin, 1922 vuoden budjetin vastaaviin määrärahoihin verraten, 129,000 markalla, jota vastoin uutistöiden määrärahat vähennettiin 108,000 markalla. Vahvistaessaan rakennuskonttorin puisto-osaston menosäännön päätti valtuusto kehoittaa mainittua osastoa vuodeksi eteenpäin koetteeksi ottamaan käytäntöön sellaisen sisäisen liikekirjanpidon, joka oli omiaan selvittämään mainitussa osastossa harjoitetun puutarhatuotteiden kauppaliikkeen kannattavuutta. Varaston täydentämiseen myönnettiin 379,000 markkaa, mistä määrästä 200,000 markkaa uusien työkoneitten ostoon. Luvusta Sekalaista poistui määräraha auton ostoa varten, määräraha metsänvartija-apulaisia ja metsänhoitoa varten vähennettiin 8,000 markalla, koska metsien hoito pääasiassa kuului maanviljelyslautakunnalle ja kaupunkia lähinnä olevat metsät liittyivät yhä enemmän varsinaiseen asutusalueeseen. Kun kaupunginvaltuusto oli päättänyt<sup>1)</sup>, että perheenelatusavustusta vuonna 1923 oli maksettava vain puolet vuoden varrella myönnetystä määrästä, väheni määräraha äskensmainittua tarkoitusta varten 290,000 markalla. Luvun Työntekijöille tulevat edut määrarahain kokonaismäärä nousi 752,500 markkaan. Ehdollisesti tarpeellisia hätäaputöitä varten merkittiin 1,000,000 markkaa käytettäväksi kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan sekä muihin arvaamattomiin tarpeisiin niinikään valtuuston määräyksen mukaan 600,000 markkaa. Koko kolmannentoista pääluokan menosääntö päättyi 28,094,030 markkaan 1922 vuoden budjetin 23,692,484: 44 markan sijasta.

Menot neljännentoista pääluokan, Katu- ja laiturivalaistus, kohdalla vähenivät 357,000 markalla, johtuen tämä etusijassa kaasunhinnan alenemisesta.

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 52.

Viidennentoista pääluokan, Puhtaanapito, kohdalla otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös <sup>1)</sup> palkkionkorotuksesta puhtaanapitohallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille. Tilityserinä tuli lisää määrärahoja vuokraa varten kaikkiaan 65,000 markkaa, mistä määrästä 43,000 markkaa tallien ja vajain vuokraa varten. Uusi oli niinkään 26,400 markan määräraha vartijain palkkaukseen. Malmi pajan uudestirakentamiseen osoitettiin 40,000 markkaa ja 4 hevosen ostoon 30,000 markkaa. Tämän pääluokan menojen kokonaismäärä oli 8,530,270 markkaa, mistä määrästä 256,160 markkaa puhtaanapitohallituksen ja puhtaanapitolaitoksen tarpeisiin, 4,832,000 katujen puhtaanapitoa varten, 2,824,410 markkaa makkien puhtaanapitoa varten, 174,000 markkaa työkaluja varten, 343,700 markkaa työntekijäin erinäisiä etuja varten ja 100,000 markkaa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan.

Menot kuudennentoista pääluokan, Halkokonttori, kohdalla osoittivat vähennystä 12,643,220:sta 11,448,780 markkaan, johtuen tämä päätetystä <sup>2)</sup> konttorin toiminnan supistamisesta. Halkotoimikunnan jäsenille merkittiin korotettu palkkio kaupunginvaltuuston päätöksen <sup>1)</sup> mukaisesti. Uusina määrärahoina merkittiin budjettiin 12,000 markkaa vuokraa varten ja 3,000 markkaa lämpöä ja valaistusta varten. Vuonna 1921 syntyneiden tappioiden peittämiseksi osoitettiin 5,952,906: 39 markkaa ja 1922 vuoden tappioihin 1,165,373: 61 markkaa.

Seitsemännentoista pääluokan, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, kohdalla osoitettiin tori- ja hallikaupan valvontaa varten 37,100 markkaa. Kauppahallien menojen laskettiin nousevan 464,330 markkaan. Luvussa Keskuskeittola otettiin huomioon johtokunnan jäsenten palkkionkorotus <sup>1)</sup>. Keskuskeittolan huoneistojen vuokra, joka vuonna 1922 oli ollut 12,000 markkaa, korotettiin 83,000 markkaan. Kaupunginkellarin laajennukseen osoitettiin kaupunginvaltuuston aikaisemmin tekemän <sup>3)</sup> päätöksen mukaan 206,000 markkaa. Keskuskeittolan määrärahoja oli kaikkiaan 8,268,000 markkaa sekä koko seitsemännentoista pääluokan kohdalla 8,769,430 markkaa.

Kahdeksannentoista pääluokan, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla nousivat ensimmäisen luvun, Kaupunkitalot, menot yhteensä 279,644: 63 markalla, vaikka 1922 vuoden budjetissa olleet määrärahat kahden tontin ostoa varten poistuivat. Lisäänitys johtui osin kaupunginvaltuuston palkanjärjestelyä koskevan päätöksen johdosta korotetuista palkkausmäärärahoista, osin siitä, että tähän lukuun merkittiin määräraha uusia Karhulantien työväen asuntoja varten. Uusi oli 147,000 markan määräraha Suomenlinnan hätäasuntojen hallintoa ja kunnossapitoa varten. Toisessa luvussa, Maanviljelyslautakunta ja sen hoitamat tilat, otettiin huomioon lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkionkorotus. Sähköjohtojen laittamiseen Tuomari- kylään myönnettiin 50,000 markkaa. Tarverahain määräraha, joka aikaisemmin oli sisältynyt määrärahaan veroja ja vakuutuksia varten, merkittiin erikseen 26,700 markaksi. Luku osoitti menojen vähennystä 1,127,714: 50 markkaa. Sen sijaan lisääntyivät seuraavan luvun, Luonnon puistot, menot 197,649 markalla johtuen etusijassa korotetuista palkkausmäärärahoista. Luonnon-suojelua varten myönnettiin uusi 10,000 markan määräraha. Sekalaiset kustannukset nimikkeen kohdalle merkittiin 15,000 markkaa kustannuksia varten Kuntähdestä y. m. maatiloista, 1,475,000 markkaa erinäisten Pakinkylän tiluksien ostoa <sup>4)</sup> varten, 600,000 markkaa tontilla n:o 60 a Töölössä olevien rakennusten lunastushintaa <sup>5)</sup> varten sekä 15,000 markkaa tilapäisiin menoihin

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 77.   <sup>2)</sup> S:n siv. 94. — <sup>3)</sup> S:n siv. 23. — <sup>4)</sup> S:n siv. 4. — <sup>5)</sup> S:n siv. 18.

käytettäväksi rahatoimikamarin määräyksen mukaan. Kaupunginvaltuuston käyttövarat kahdeksannentoista pääluokan kohdalla vahvistettiin 100,000 markaksi. Pääluokan menojen kokonaismäärä oli 8,821,775: 50 markkaa.

Yhdeksännentoista pääluokan, Eläkkeet ja apurahat, kohdalle merkittiin määrärahoja 558,937: 84 markan määrä 1922 vuoden budjetin 545,649: 17 markan sijasta.

Kahdenkymmenennen pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalle merkittiin lukuun Kaupungin irtaimisto uusi 40,000 markan määräraha kaluston korjausta varten. Toisesta luvusta poistui määräraha Fredrikinkadun talossa n:o 34 olevan huoneiston vuokraa varten, koska huoneenvuokralautakunta, jolla oli ollut hallussaan huoneisto, oli muuttanut pois <sup>1)</sup>. Koska kalliinajanlisäyksiä palkanjärjestelyn tapahduttua ei maksettaisi, poistettiin tätä tarkoitusta varten ollut, tämän pääluokan viidenteen lukuun sisältynyt määräraha. Sitävastoin merkittiin uusi 250,000 markan määräraha kaupunginvaltuuston myöntämän <sup>2)</sup> perheenhuoltoavustusten suorittamista varten. Sekalaiset määrärahat nimikkeen kohdalla olevia uimakoulujen ja luistinklubien apumaksuja korotettiin kumpiakin 10,000 markalla. Uutena määrarahana myönnettiin 10,000 markkaa lasten leikin ja urheilun edistämiseksi. Määrärahoja rakennustoiminnan avustamiseksi myönnettiin kaikkiaan 4,459,200 markan määrä. Kaupunginvaltuuston siitä aikaisemmin tekemän päätöksen <sup>3)</sup> mukaisesti merkittiin lainaa varten Helsingin makasiiniosakeyhtiölle 3,000,000 markkaa, sekä saman yhtiön leimamaksuja varten 80,000 markkaa. Kun satamatoimikunnan menot vuosina 1919—20 oli suoritettu kaupunginvaltuuston osoittamilla etuantavaroilla, joita ei sittemmin ollut merkitty budjettiin, päätti valtuusto, jotta mainitut menot voitaisiin poistaa bilanssista, 1923 vuoden menosääntöön merkittäväksi tähän tarkoitukseen 236,533 markkaa. Sairaiden kuljetusauton ostoon myönnettiin 110,000 markkaa. Edelleen otettiin huomioon valtuuston päätös <sup>4)</sup> kunnallisasetuskokouksen suomen- ja ruotsinkielisen lisävilhon kustantamisesta sekä korvauksen myöntämisestä Aktiebolaget Brändö Villastad yhtiölle sen kaupungin alueelle rakentamasta vesijohdosta <sup>5)</sup>. Helsingin suojeluskunnan apuraha oli entisen määräinen eli 200,000 markkaa. Poistoja ja peruutuksia varten osoitettiin 10,500,000 markkaa. Kahdeksas luku, Naisten työtuvat, aikaisemmin nimeltään hätäaputyöt, osoitti menoja 650,000 markkaa 1922 vuoden budjetin 800,000 markan sijasta. Määrärahoja oli kahdenkymmenennen pääluokan kohdalla kaikkiaan 22,259,693: 35 markkaa, osoittaen vähennystä 23,783,986: 65 markkaa 1922 vuoden vastaavaan lukuun verrattuna.

*Tulosääntö.* Tulosääntöön merkittiin säästönä vuodelta 1922 17,300,000 markan määrä.

Ensimmäisen osaston, Lainat ja korot, kohdalle merkittiin Lainat nimen lukuun syöttöjohtoja <sup>6)</sup> varten kaupungin lounaisosaan 491,632: 96 markkaa 1911 vuoden obligatiolainasta, 658,376: 85 markkaa 1917 vuoden obligatiolainasta sekä 199,990: 19 markkaa 1922 vuoden obligatiolainasta. Viime- mainitusta lainasta osoitettiin edelleen 1,500,000 markkaa <sup>7)</sup> satamajäänsärkijän hankkimiseen, 2,347,677: 47 markkaa <sup>8)</sup> Länsisataman satamarakennustöitä varten sekä 600,000 markkaa <sup>9)</sup> Vallilan rakennustoiminnan avustamiseen. Vastedes otettavista lainoista kahta vuotta pitemmällä takaisinmaksuajalla päätti kaupunginvaltuusto osoittaa määrärahoja yhteensä 16,892,722: 53 markkaa alempana mainittuihin tarkoituksiin:

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 17. — <sup>2)</sup> S:n siv. 52. — <sup>3)</sup> S:n siv. 40. — <sup>4)</sup> S:n siv. 127. — <sup>5)</sup> S:n siv. 25. — <sup>6)</sup> S:n siv. 114. — <sup>7)</sup> S:n siv. 46. — <sup>8)</sup> S:n siv. 116. — <sup>9)</sup> S:n siv. 39.

|                                                                                                 |     |               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---------------|
| Vesijohto Näkinkujaan <sup>1)</sup> .....                                                       | Smk | 97,000: —     |
| Vesijohto Japanintiehen Sumatran- ja Kongonteiden välille <sup>2)</sup> .....                   | »   | 80,000: —     |
| Vesijohto Kongontiehen Intian- ja Japaninteiden välille <sup>2)</sup> .....                     | »   | 50,000: —     |
| Vesijohto Fredriksperinkadulle Saimaan- ja Eläintarhankatujen välille s. m. <sup>2)</sup> ..... | »   | 170,000: —    |
| Vesijohto Verkkosaareen <sup>2)</sup> .....                                                     | »   | 72,000: —     |
| Kaasulaitoksen pääputkiverkon laajennus <sup>3)</sup> .....                                     | »   | 200,000: —    |
| Töölön sähköputkiverkon muutos s. m. <sup>3)</sup> .....                                        | »   | 1,000,000: —  |
| Uudet raitiotiesyöttöjohdot s. m. <sup>3)</sup> .....                                           | »   | 240,000: —    |
| Vallilan työväenasunnnot <sup>4)</sup> .....                                                    | »   | 2,726,400: —  |
| Tuberkulootisten asuintalo <sup>5)</sup> .....                                                  | »   | 710,000: —    |
| Nosturin osto <sup>6)</sup> .....                                                               | »   | 900,000: —    |
| Länsisataman satamarakennustyöt <sup>6)</sup> .....                                             | »   | 1,652,322: 53 |
| Pakinkylän tilusten osto <sup>7)</sup> .....                                                    | »   | 1,475,000: —  |
| Töölön tontilla n:o 60 a olevain rakennusten kauppahinta <sup>5)</sup> .....                    | »   | 600,000: —    |
| Avustuslainoja rakennusyrityksille <sup>8)</sup> .....                                          | »   | 3,000,000: —  |
| Osakkeitten merkintä Osakeyhtiö Helsingin kansanasunnoissa <sup>9)</sup> .....                  | »   | 480,000: —    |
| Yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämislainarahaston kartuttaminen <sup>9)</sup> .....     | »   | 360,000: —    |
| Helsingin makasiinosaakeyhtiön laina <sup>10)</sup> .....                                       | »   | 3,000,000: —  |
| Leimavero Helsingin makasiinosaakeyhtiön osakkeista <sup>10)</sup> .....                        | »   | 80,000: —     |

Korot nimiseen lukuun merkittiin kaupungin arvioidut tulot koroista ja osingoista kaikkiaan 3,372,486 markaksi. Koko osasto osoitti arvioituja tuloja 26,062,886 markan määrän 1922 vuoden budjetin 41,665,687; 52 markan sijasta.

Toiseen osastoon, Tuloa tuottavat oikeudet, merkittiin Erinäiset verot nimiseen lukuun koiravero 115,000 markkaan korotetuin <sup>11)</sup> määrin. Kaupungin osuus perintöverosta poistui, koska kaupunki uuden perinnöstä ja lahjasta suoritettavaa veroa koskevan lain mukaan ei ollut oikeutettu saamaan min-käänlaista osuutta mainitusta verosta; verojen lisäkorotuksena arvioitiin kertyvän 600,000 markkaa. Luvussa Tuulaaki- ja liikennemaksut korotettiin kaikkia eriä lukuunottamatta kalavesimaksuja, joita arveltiin kertyvän sama määrä kuin oli arvioitu vuodelta 1920; luvun loppusumma nousi 11,305,300 markkaan. Uuden liikennetaksan määräysten mukaan poistuivat silta- ja paino-lastimaksut, jotavastoin uutena eränä merkittiin satamajäänsärkijän maksut 175,000 markkaa. Sekalaiset maksut osoittivat vähennystä 368 markkaa, joh-tuen siitä, että tulli- ja ravintolavapauden korvaus oli lakkautettu <sup>12)</sup>. Arvioidut tulot tämän osaston kohdalla olivat 12,035,890 markkaa 1922 vuoden tulo-säännön 9,701,858 markan sijasta.

Kolmannen osaston, Terveysten- ja sairaanhoito, kohdalle merkittiin uutena eränä 4,000 markkaa vapaaehtoisesta maidontarkastuksesta <sup>13)</sup> sekä 6,000 markkaa maksuja keuhkotautikodissa olevilta. Viimemainittuja mak-suja oli aikomus periä sellaisilta keuhkotautisten asuntojen vuokraajilta, joilla oli säännöllistä työansiota. Lihantarkastusaseman tulojen arvioitiin

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 25 ja 113. — <sup>2)</sup> S:n siv. 113. — <sup>3)</sup> S:n siv. 114. — <sup>4)</sup> S:n siv. 20.<sup>a</sup> —

<sup>5)</sup> S:n siv. 18. — <sup>6)</sup> S:n siv. 116. — <sup>7)</sup> S:n siv. 4. — <sup>8)</sup> S:n siv. 99. — <sup>9)</sup> S:n siv. 39. — <sup>10)</sup> S:n siv. 40. — <sup>11)</sup> S:n siv. 45. — <sup>12)</sup> S:n siv. 44. — <sup>13)</sup> S:n siv. 77.

vähenevän 181,280 markalla, koska uuden lihan tarkastuslain mukaan lihan jälkitarkastus oli maksuton ja sitäpaitsi oletettiin lihantuonnin vähenevän. Sairaalain tulot arvioitiin 11,310,949: 50 markaksi 1922 vuoden 5,992,000 markan sijasta. Lisäänmys johtui etusijassa siitä, että uutena tilityseränä merkittiin sairaalain viranpitäjain luontoisedut 3,849,999: 50 markkaa, sekä että köyhäinhoidon suoritettava korvaus sairaanhoidosta kaupungin sairaaloissa oli merkittävä 1,550,000 markalla korotetuin määrin, koska kokemus oli osoittanut, että sairassijamaksujen tultua korotetuiksi köyhäinhoitohallituksen lähettämien potilaiden luku oli melkoisesti lisääntynyt.

Neljännän osaston, Köyhäinhoito ja lastensuojelutoiminta, kohdalle merkittiin ensimmäisen luvun, Kunnalliskoti ja työlaitos, tulot 3,107,633 markaksi, mistä määrästä uutena tilityseränä 520,080 markkaa luontoiseduista. Varoja arvioitiin kertyvän 195,000 markkaa. Lastenkodit ja kasvatuslaitokset nimisestä luvusta poistui köyhäinhoidon maksettava korvaus varattomien lasten ylläpidosta, koska lastensuojelulautakunta, joka uuden köyhäinhoitolain astuttua voimaan oli oikeutettu yksityisiltä elatusvelvollisilta ja muilta kunnilta perimään lain säätämää korvausta<sup>1)</sup>, suorittaisi mainitun lastenhoidon kustannukset. Viimemainitun korvauksen arvioitiin nousevan 600,000 markkaan. Eduskunnan hyväksymän, mutta toistaiseksi vahvistamattoman lain mukaan saisivat kasvatuslaitokset valtioapua 6,000 markkaa pätevän opettajan palkkausta varten sekä 30—60 % muista menoista. Avustus merkittiin budjettiin 1,550,000 markan määrin, vuodesta 1922 oli siirretty mainitun vuoden valtioavun maksamaton osa, valtion osuus opettajien palkkausmenoihin vuonna 1923 sekä 50 % laitoksen 1923 vuoden muista menoista. Bengtsärin ja Toivoniemen tilojen tulojen arvioitiin kohoavan kaikkiaan 132,150 markalla. Uutena eränä merkittiin Ryttylän tilan tulot 134,490 markaksi sekä valtion korvaus<sup>2)</sup> 58,800 markkaa alaikäisten lainrikkojain hoidosta. Uusi oli niinkään tilityserä Luontoisedut, joka merkittiin 489,585 markaksi. Lastenkotien ja kasvatuslaitosten tulojen arvioitiin nousevan 3,284,025 markkaan. Neljäs osasto kokonaisuudessaan osoitti tuloja kaikkiaan 6,586,658 markkaa 1922 vuoden budjetin 6,568,065 markan sijasta.

Viidennen osaston, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla nousivat tulot kaikkiaan 7,847,419 markkaan, mistä määrästä valtioapuja seuraavat määrät:

|                                                                            |                  |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------|
| Kansakoulut .....                                                          | Smk 4,050,000: — |
| Kansakouluopettajain ikäkorotukset, saatu palveluk-<br>sesta muualla ..... | » 50,000: —      |
| Käsityöläiskoulut .....                                                    | » 102,637: —     |
| Ammattikoulut .....                                                        | » 798,676: —     |
| Työväenopisto .....                                                        | » 206,200: —     |
| Lastentarhat .....                                                         | » 1,456,206: —   |
| Kaupunginorkesteri .....                                                   | » 200,000: —     |
| Yhteensä                                                                   | Smk 6,863,719: — |

Kaupunginorkesterin voimassapito vaati vuosi vuodelta yhä suurempia uhrauksia kaupungilta, kun orkesterin vakinaisen henkilökunnan palkkoja oli korotettava, solistien ja kuorojen palkkiot nousivat sekä kustannukset vuokrista, painatuksesta y. m. yhä lisääntyivät. Tämän johdosta päätti kaupunginvaltuusto valtioneuvostolta anoa myönnettäväksi vuodeksi 1924 melkoista suurempaa valtioapua eli 500,000 markkaa.

<sup>1)</sup> Vrt. 1921 vuod. kert. siv. 134. — <sup>2)</sup> Ks. tätä kert. siv. 149.

Kaupungin teknillisten laitosten arvioitiin tuottavan 51,040,350 markkaa 1922 vuoden rahasäännön 47,765,450 markan sijasta. Näistä tuloista tuli vesi-johtolaitoksen osalle 6,831,940 markkaa, kaasulaitoksen 14,443,010 markkaa ja sähkölaitoksen osalle 29,765,400 markkaa. Uusina tilityserinä merkittiin laitosten viranpitäjiin luontoisedut, jotka arvioitiin kaikkiaan 135,900 markaksi.

Seitsemännen osaston, Yleiset työt, kohdalla korotettiin Istutukset nimisessä luvussa kaupungin puutarhan tulot 400,000 markkaan. Sekalaista nimisessä luvussa arvioitiin tulot lainaksi annetuista työkaluista y. m. 40,000 markaksi 1922 vuoden rahasäännön 15,000 markan sijasta. Uusina tilityserinä merkittiin Luontoisedut 28,500 markkaa ja Vuokrat 117,000 markkaa, minkä ohessa puheenalaisen lukuun yhdenmentoista osaston kohdalla siirrettiin tulot verkkopallokentistä 10,000 markkaa. Tämän yhteydessä päätti kaupunginvaltuusto kehottaa rahatoimikamaria vuokraamaan kaupungin omistaman Eläintarhan urheilukentän viereisen ravintolapaviljongin, jonka vuokra merkittiin tulosääntöön 10,000 markaksi. Koko tulomäärä seitsemännen osaston kohdalla oli 645,400 markkaa.

Kahdeksannen osaston, Puhtaanapitolaitos, kohdalla arvioitiin tulojen lisääntyvän 68,129 markalla eli 3,111,359 markkaan.

Yhdeksäs osasto, Halkokonttori, osoitti tuloja 4,330,500 markkaa 1922 vuoden rahasäännön 24,092,000 markan sijasta, koska kaupunginvaltuusto oli päättänyt <sup>1)</sup>, että konttorin toiminta oli mahdollisimman pian lakkautettava.

Kymmenennen osaston, Kauppahallit, kauppatorit ja keskuskeittola, kohdalla nousivat tulot 1922 vuoden budjetin 8,077,500 markan määrästä 10,083,000 markkaan, johtuen tämä pääasiassa keskuskeittolan tulojen 1,950,000 markan suuruudesta lisäännystä.

Yhdenmentoista osaston, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalla arvioitiin tontinlunastusten tuottavan 900,000 markkaa, osoittaen tulojen vähennyistä 300,000 markkaa 1922 vuoden budjetin vastaavaan erään verrattuna. Lahjoitustilain verot arvioitiin verohinnan mukaan 4,500 markaksi. Kolmas luku Kaupunkikiinteistöt osoitti varsin huomattavaa lisäännystä, eli 3,179,039: 80 markasta 5,516,089: 80 markkaan, johtuen osin korotetuista vuokrista osin, ja etusijassa siitä, että ent. seurahuoneeseen ja raatihuoneeseen sijoitetuille virastoille oli menopuolelle merkitty kustannukset vuokrasta, lämmöstä ja valosta, mitkä kustannukset tähän oli otettu huomioon tuloina. Uutena eränä merkittiin Suomenlinnan hätäasuntojen vuokrat ja muut tulot 19,200 markkaa. Rakennusten ja tilusten vuokrat merkittiin 900,000 markaksi. Kaupungin maatilat nimiseen lukuun merkittiin uusina erinä Mustikkamaan tulot 40,000 markkaa ja Turholman lepokodin tulot 1,000 markkaa. Tulot maanviljelyslautakunnan hoitamista tiloista vähenevät 862,797 markalla, sittenkun erinäisiä niistä oli annettu vuokralle <sup>2)</sup>. Sekalaista niminen luku osoitti lisäännystä 412,000 markkaa, vaikkakin tulot verkkopallokentistä oli siirretty osastoon Yleiset työt. Kaikkiaan oli tuloja tämän osaston kohdalla 12,340,342: 80 markkaa.

Kahdenmentoista osaston, Sekalaiset tulot, kohdalle merkittiin uutena eränä tuloja sairaiden kuljetuksesta <sup>3)</sup> 20,000 markkaa sekä seuraavat uudet tilityserät: palolaitoksessa palvelevain luontoisedut 920,700 markkaa, terveydenhoitolautakunnan alaisissa laitoksissa palvelevien luontoisedut 15,300 markkaa, opetus- ja sivistyslaitoksissa palvelevien luontoisedut 132,240 mark-

<sup>1)</sup> Ks. tätä kert. siv. 94. — <sup>2)</sup> S:n siv. 32. — <sup>3)</sup> S:n siv. 145.



kaa sekä erinäisiä muita luontoisetuja 39,000 markkaa. Kirkkokonttorin suoritettava korvaus verotusluettelon jäljennöksestä korotettiin 10,000:llä 60,000 markkaan, 85,000 markkaa laskettiin kertyvän rakennustarkastuksen toimitusmaksuina, 311,200 markkaa valtion suoritettavaa majoituksen korvausta sekä 200,000 markkaa valtion suoritettavaa korvausta asevelvollisten perheille. Postilaitoksen vuokramaksu postipakettiosastosta korotettiin 7,041 markkaan. Sitävastoin poistui valtion korvaus tulo- ja omaisuusveron kannannasta.

Kolmannentoista osaston, Verotus, kohdalle merkittiin se määrä, millä kunnan verovelvollisia jäseniä tultaisiin verottamaan 124,258,459: 29 markan määräisenä 1922 vuoden rahasaännön 127,420,077: 20 markan sijasta, ollen vähennys siis 3,161,617: 91 markkaa.

## C. Muut asiat.

*Suomen vapaustaistelua kuvaavan muistomerkin hankkiminen.* Sittenkun kaupunginvaltuusto oli vuonna 1920 antanut <sup>1)</sup> komitean tehtäväksi toimeenpanna yleisen rahankeräyksen Suomen itsenäisyystaistelua ja sen avulla saavutettua vapautta kuvaavan veistoteoksen kustannusten suorittamiseksi ja mainittu komitea oli ilmoittanut, ettei se katsonut nykyoloissa löytyvän menestykselliseen rahainkeruuseen vaadittavia välttämättömiä edellytyksiä, päätti <sup>2)</sup> kaupunginvaltuusto, että puheenalainen asia sai jäädä toistaiseksi, minkä ohessa rahatoimikamari valtuutettiin tekemään ehdotus siitä, millä määrällä kaupungin tulisi avustaa puheenalaisen muistomerkin pystyttämistä, sittenkun komitean keräyksen tulos oli tiedossa.

*Kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen ratkaisemattomien asiain luettelo.* Käsitellessään kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen, joulukuun 31 p:nä 1921 ratkaisematta olevain asiain luetteloa <sup>3)</sup> päätti <sup>4)</sup> kaupunginvaltuusto odotettavana olevan yleisen palkanjärjestelyn johdosta poistaa seuraavat asiat: terveydenhoitolautakunnan esitykset korotetun pohjapalkan myöntämisestä kunnalliselle yliammattientarkastajalle, maidontarkastuksen näytteiden ottajalle ja lautakunnan toimistoapulaiselle samoin kuin hänen nimityksensä muuttamisesta kanslistiksi; suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen mainittujen koulujen johtajain ja johtajatarten palkkain korottamisesta; ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksen mainittujen koulujen johtajain ja johtajatarten palkkain korottamisesta; kunnan työvälytystoimiston johtokunnan esityksen toimiston viranpitäjän pohjapalkkain korottamisesta; sekä suomenkielisten kansakoulujen opettajakoukousen esityksen kansakouluopettajien kalliinajan- ja ikäkorotusten sekä perheenelatusapumaksujen vahvistamisesta.

Sen lisäksi peruutettiin valmisteluvaliokunnalle annettu tehtävä tehdä ehdotus satamakysymyksen valmistelusta rahataloudelliselta kannalta, koska se, sittenkun satamahallitus oli perustettu, kuului mainitulle hallitukselle.

*Toukolan rakennusjärjestyksen 14 §:n muutos.* Koska maistraatin ilmoituksen mukaan kaupunginvaltuuston vuonna 1920 vahvistaman <sup>5)</sup> Toukolan omakotialueen rakennusjärjestyksen säännökset eivät olleet täysin selvät,

<sup>1)</sup> Ks. 1920 vuod. kert. siv. 41. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 5. 4. 10 §. — <sup>3)</sup> Valt. pain. asia-kiri. n:o 1. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 3. 5. 13 §. — <sup>5)</sup> Ks. 1920 vuod. kert. siv. 136.